

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Aika 30.10.2019, klo 16:30 - 18:02

Paikka Pääkirjasto, Kokoustila Laura

Käsitellyt asiat

- § 123 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 124 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 125 Konduktöörinkuja, asemakaavan muutos nro 3509**
- § 126 Uusimaa-kaava 2050**
- § 127 Hyrylän keskustan taideohjelma**
- § 128 Asunto Oy Lehtosato, kaavamuutoshakemus**
- § 129 Hyvinvointikertomus 2017 - 2018 ja -suunnitelma 2019 - 2021, lausunto hyvinvointisuunnitelman luonnoksesta, KKL**
- § 130 Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus**
- § 131 Ilmoitusasiat**
- § 132 Muut asiat**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Mika Mäki-Kuhna, §:t 123-128, puheenjohtaja, poistui 17:36
Jari Anttalainen, §:t 129 - 132, puheenjohtaja
Johanna Sipiläinen
Klaus Koivunen, saapui 16:50
Margita Winqvist
Päivö Kuusisto
Ulla Palomäki
Ulla Rosenqvist
Vesa Lundberg
Antti Vaittinen, varajäsen
Mika Heino, varajäsen, poistui 17:36

Muut saapuvilla olleet

Juho Salonen, tiedonhallinnan suunnittelija, sihteeri
Jussi Salonen, apulaispormestari, saapui 16:43
Pia Sjöroos, kaavoituspäällikkö
Päivi Hämäläinen, maankäyttöpäällikkö
Marko Härkönen, kuntakehitysjohtaja
Asko Honkanen, kuntasuunnittelupäällikkö, poistui 17:48
Henna Lindström, yleiskaavasuunnittelija
Tiia Numminen, suunnitteluinsinööri
Timo Havukunnas, lautakuntasihteeri
Jussi Rantala, talous- ja asiakaspalvelupäällikkö
Vilma Karjalainen, kaavasuunnittelija
Ulla Kinnunen, kulttuuri- ja museotoimenjohtaja
Timo Huhtaluoma

Poissa

Jari Raita
Jorma Soini
Tiia Kaukolampi
Liisa Sorri, 1. varapuheenjohtaja

Allekirjoitukset

Jari Anttalainen
Puheenjohtaja
§129, §130, §131, §132

Mika Mäki-Kuhna
Puheenjohtaja
§123, §124, §125, §126, §127, §128

Juho Salonen
Sihteeri

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

31.10.2019

03.11.2019

Ulla Rosenqvist

Ulla Palomäki

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Julkaistu yleisessä tietoverkossa 4.11.2009

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 123

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todetaan läsnäolijat.

Ehdotus

Esittelijä: Marko Härkönen, kuntakehitysjohtaja

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Puheenjohtaja muutti käsittelyjärjestystä siten, että §127 käsiteltiin ennen §126.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 124

Pöytäkirjan tarkastus

Kahden pöytäkirjan tarkastajan valinta.

Ehdotus

Esittelijä: Marko Härkönen, kuntakehitysjohtaja

Valitaan tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi jäsenet Ulla Palomäki ja Ulla Rosenqvist.

Päätös

Valittiin tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi jäsenet Ulla Palomäki ja Ulla Rosenqvist.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunnanhallitus, § 270, 27.08.2018
Kuntakehityslautakunta, § 125, 30.10.2019

§ 125
Konduktöörinkuja, asemakaavan muutos nro 3509

TUUDno-2018-1091

Kunnanhallitus, 27.08.2018, § 270

Valmistelijat / lisätiedot:
Asko Honkanen
asko.honkanen@tuusula.fi
kuntasuunnittelupäällikkö

Liitteet

- 1 Konduktöörinkuja opaskartta
- 2 Konduktöörinkuja 1000 pohjakartta

Kuntasuunnittelussa on todettu, että Jokelan taajaman keskeinen kortteli, joka on pääosin toteuttamaton, on kehityskelpoinen. Liitteenä on sijaintikartta sekä toteuttamattoman korttelin osan aluerajaus ajantasa-asemakaavalle merkittynä. Alue on Tuusulan kunnan omistuksessa. Korttelissa on tällä hetkellä lainvoimainen asuinkerrostalojen rakentamisen mahdollistama asemakaava. Kuntasuunnittelu on käynyt alustavia keskusteluja Lujatalo Oy -rakennusliikkeen kanssa korttelin toteuttamisesta. Rakennusliike on esittänyt oman näkemyksensä korttelin toteuttamisesta. Esitetty ratkaisu edellyttää asemakaavan muutosta, koska voimassa oleva asemakaava ei mahdollista esitetyntaista, korkeampaa ja vähän tehokkaampaa toteutusta.

Asemakaavan muuttamisen vireille asettamisesta ei ole vielä päätöstä eikä hanke ole vielä kaavoituksen työohjelmassa.

Ehdotus

Esittelijä: Harri Lipasti, kansliapäällikkö

Kunnanhallitus päättää, että

- Konduktöörinkujan asemakaavan muutos asetetaan vireille
- kaava lisätään kaavoituksen työohjelmaan kärkihankkeeksi
- korttelin kehittämiseksi tarvittavat sopimukset valmistellaan hyväksyttäväksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kuntakehityslautakunta, 30.10.2019, § 125

Valmistelija / lisätiedot:
Vilma Karjalainen
vilma.karjalainen@tuusula.fi
kaavasuunnittelija

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Liitteet

- 1 E Konduktöörinkuja, suunnittelualueen sijainti, KKL 30.10.2019
- 2 E Konduktöörinkuja, kaavakartta, KKL 30.10.2019
- 3 E Konduktöörinkuja, kaavaselostus, KKL 30.10.2019
- 4 E Konduktöörinkuja, selostuksen liitekooste, KKL 30.10.2019

Konduktöörinkujan kaavoitus on tullut vireille vuonna 6.9.2018 kunnan aloitteesta. Asemakaavan laatimisesta on päättänyt kunnanhallitus kokouksessaan 27.8.2018. Konduktöörinkujan asemakaavan muutos on merkitty Tuusulan kunnan kaavoitussuunnitelmaan 2019–2023 1-luokan kärkihankkeeksi. Kaavaratkaisu edesauttaa kunnan strategisten tavoitteiden toteutumista edistämällä Jokelan keskustan täydennysrakentamista ja tiivistymistä rataan tukeutuen. Konduktöörinkujan asemakaavamuutoksen hyväksyminen on merkitty kunnan strategian toimenpiteeksi vuoden 2019 talousarvioon. Valtuustokauden tavoitteiden mukaisesti Tuusula kasvaa vahvasti ja hallitusti.

Suunnittelualue sijaitsee Tuusulan kunnan Jokelan taajamassa pääradan varrella. Hyrylän keskusta on noin 20 km, Hyvinkään ja Järvenpään keskustoihin noin 10 km. Suunnittelualue on kokonaisuudessaan asemakaavoitettua aluetta ja kooltaan noin 1,9 ha. Alueen lounaisin osa on vielä rakentamaton asemakaavassa kerrostalorakentamista varten varattu alue (AK-23). Lisäksi suunnittelualueeseen on kaavateknisistä syistä, korttelinumeroiden päivittämiseksi, otettu mukaan kerrostaloalueen itäpuolinen pysäköintialue (LPA-8), sekä kerrostaloalueen (AK-23) jo rakentunut pohjoisosa.

Asemakaavamuutoksen keskeisenä tavoitteena on tiivistää aluerakennetta Jokelan keskustan alueella. Asemakaavalla on tarkoitus mahdollistaa hiukan korkeampien kerrostalojen rakentaminen rautatieaseman läheisyyteen. Asemakaavan muutos mahdollistaa yhden 8-kerroksisen ja kahden 6-kerroksisen kerrostalon rakentamisen. Kaavamuutoksen myötä alueelle muodostuu vain vähäisesti lisää rakennusoikeutta verrattaessa alueella voimassa olevaan asemakaavaan.

Kaavamuutosehdotuksessa AK-korttelin rakennusoikeus osoitetaan kerrosalaneliömetreinä ohjeellisille tontinosille. AK-korttelille on osoitettu rakennusoikeutta yhteensä 8 600 k-m². Aukkaita alueelle tulee noin 220. Kaavaratkaisun myötä AK- tonttien kerrosala kasvaa n. 1 540 k-m².

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kunnalle kustannuksia olevan maanalaisen putkijohdon saneeraamisesta suunniteltua aiemmin. Muita kunnallisteknisiä kuluja ei aiheudu. Rakentaminen on kustannustehokasta alueen sijoituessa Jokelan tiiviin keskusta-alueen reunalle. Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa. Kunnalle kohdistuu tuloja tonttien myymisestä, sekä rakennusoikeuden myynnistä ja/tai vuokraamisesta.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että pitkään rakentamattomana olevan korttelin rakentamismahdollisuus parantuu.

Jokelan osayleiskaavassa suunnittelualue on varattu asuntorakentamiselle (A). Osayleiskaavan mukaisesti A alueet on yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa suunniteltava ympäristökuvaltaan monimuotoiseksi ja puutarhakaupunkimaiseksi käyttäen erilaisia talotyyppejä, ei kuitenkaan yli viisikerroksisia kerrostaloja. Jokelan

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

keskustaa on perusteltua täydennysrakentaa myös aiemmin tyypillistä 4-5 -kerroksista rakentamista korkeammin. Jokelan sijainti junaradan varrella tukee keskustan tiivistymistä. Keskusta-alue rajautuu pohjois-, itä- ja länsisuunnassa olevaan pientalorakenteeseen, joten keskustan laajenemismahdollisuudet tulevaisuudessa ovat rajatut. Tästä syystä Jokelan kasvaessa, tulee nykyinen keskusta-alue tiivistymään ja rakentaminen kehittymään enemmän korkeammaksi kuin laajemmalle alueelle.

Jokelan osayleiskaava on saanut lainvoiman vuonna 2008. Tuusulan yleiskaava 2040 tulee voimaan tullessaan korvaamaan Jokelan osayleiskaavan.

Yleiskaavaehdotuksessa alueen kerroslukua ei ole rajoitettu. Asemakaavan muutosehdotus on yleiskaavaehdotuksen mukainen.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 6.9.–5.10.2018. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta vastaanotettiin 6 lausuntoa. Lausunnoista 5 oli luonteeltaan toteavia. Keski-Uudenmaan maakuntamuseo lausui Jokelan keskustan tyypillisestä rakentamisesta ja kulttuuriarvoista. Lausunnon mukaan Jokelan keskustan täydennysrakentamiselle on ollut tyypillistä korkeimmillaan neljä-viisikerroksinen rakentaminen, joka on pysytellyt puurajan alapuolella. Maakuntamuseo pitää kuitenkin Konduktöörinkujan tapauksessa kerrosluvun maltillista korottamista mahdollisena. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei jätetty kirjallisia mielipiteitä.

Tuusulan kunta omistaa alueen. Kaavaratkaisu on tehty kunnan aloitteesta. Kaavan aloitusvaiheessa kaavaa valmisteltiin hankekaavana ja kaavaratkaisuista neuvoteltiin tulevan rakennuttajan kanssa. Rakennuttajan vetäytyttyä kaavahankkeesta, kaavatyö on valmisteltu loppuun itsenäisenä kaava-muutoksenaan, joka tukee Jokelan kehitystä ja keskusta-alueen tiivistymistä.

Ehdotus

Esittelijä: Pia Sjöroos, kaavoituspäällikkö

Kuntakehityslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus

- hyväksyy laaditun Konduktöörinkujan asemakaavan muutosehdotuksen
- asettaa asemakaavaehdotuksen MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville muistutusten ja lausuntojen esittämistä varten

Lisäksi kuntakehityslautakunta päättää

- hyväksyä ja tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Kunnanhallitus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kuntakehityslautakunta, § 43,21.03.2018
Kunnanhallitus, § 111,26.03.2018
Valtuusto, § 44,07.05.2018
Kunnanhallitus, § 364,29.10.2018
Kuntakehityslautakunta, § 117,31.10.2018
Kunnanhallitus, § 383,05.11.2018
Valtuusto, § 126,12.11.2018
Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta, § 113,13.11.2018
Kuntakehityslautakunta, § 64,08.05.2019
Kunnanhallitus, § 195,20.05.2019
Valtuusto, § 85,10.06.2019
Kuntakehityslautakunta, § 126, 30.10.2019

§ 126

Uusimaa-kaava 2050

TUUDno-2018-350

Kuntakehityslautakunta, 21.03.2018, § 43

Valmistelijat / lisätiedot:
Henna Lindström
henna.lindstrom@tuusula.fi
yleiskaavasuunnittelija

Liitteet

- 1 Rakennekaavakartta, merkinnät ja määräykset 27.2.2018 Uusimaa-kaava 2050
- 2 Valmisteluaineiston selostus 27.2.2018 Uusimaa-kaava 2050

Lausuntopyyntö

Uudenmaan liitossa on vireillä Uusimaa-kaava 2050 laadinta. Kaksiportainen Uusimaa-kaava tulee kattamaan koko Uudenmaan maakunnan alueen ja sen aikatahtain on vuodessa 2050. Kaava koostuu yleispiirteisestä, strategisesta pitkän aikavälin rakennekaavasta ja sitä tarkentavista seutujen vaihemaakuntakaavoista. Rakennekaavassa ratkaistaan koko Uudeltamaalta vain valtakunnallisesti ja maakunnallisesti tärkeät asiat. Esitystapa on pelkistetty ja kaaviomainen. Vaihekaavat vastaavat vuorostaan seutujen erilaisiin tarpeisiin, ja ne laaditaan Helsingin seudulle, Itä-Uudellemaalle ja Länsi-Uudellemaalle. Rakennekaava ja kolme seuduittaista vaihekaavaa muodostavat yhdessä Uusimaa-kaavan 2050.

Uudenmaan rakennekaavan valmisteluaineisto on nähtävillä 27.2. - 13.4.2018 välisenä aikana. Valmisteluaineisto koostuu Uudenmaan rakennekaavan luonnoksesta ja valmisteluaineiston selostuksesta. Lisäksi on mahdollisuus antaa palautetta valmisteluaineiston taustaselvityksistä. Seutujen vaihemaakuntakaavat tarkentuvat vasta kevään 2018 aikana, eikä nyt nähtävillä olevassa valmisteluaineistossa esitetä vaihekaavojen kaavakarttoja tai muuta yksityiskohtaista aineistoa. Syksyllä 2018 vaihekaavaehdotusten lisäksi lausunnoille lähetetään rakennekaavan alustava ehdotus. Tavoitteena on kaavan hyväksyminen vuoden 2019 aikana maakuntavaltuustossa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Lausunnon antaa hallintosäännön mukaan valtuusto. Aikataulusyistä kunnanhallituksen päätös tulee lähettää Uudenmaan liittoon ennakkolausuntona ja valtuusto voi antaa lopullisen lausuntonsa kokouksessaan 7.5.2018.

Valmisteluaineisto on nähtävillä verkkosivuilla: https://www.uudenmaanliitto.fi/aluesuunnittelu/valmistelussa_uusimaa-kaava_2050/valmisteluaineisto

Taustaa ja kaavan tavoitteet

Uusimaa kasvaa ennusteiden mukaan jopa 550 000 asukkaalla ja 290 000 työpaikalla vuoteen 2050 mennessä, jolloin Uudellamaalla on lähes 2,2 miljoonaa asukasta ja noin miljoona työpaikkaa. Kasvu sijoittuu etenkin pääkaupunkiseudulle sekä kehyskuntien ja muiden seutujen pääkeskuksiin. Kasvun kestävä ohjaaminen ja sen mukanaan tuomat ilmiöt ovat keskiössä Uusimaa-kaavan laadinnassa.

Uusimaa-kaava tulee olemaan entistä strategisempi ja joustavampi, mutta samalla myös fokusoidumpi. Jokaiselle seudulle on perustettu kaavatyön tueksi seutujen päättäjistä muodostuvat poliittiset ohjaustoimikunnat sekä seutujen asiantuntijaryhmät. Tavoitteena on entistäkin avoimempi ja osallistavampi kaavaprosessi.

Kaavan päätavoitteet ovat:

- Kasvun kestävä ohjaaminen ja alueiden välinen tasapaino
- Ilmastonmuutokseen vastaaminen sekä luonnonvarojen ja luonnon kestävä käyttö
- Hyvinvoinnin ja vetovoimaisuuden lisääminen
- Kestävä kilpailukyky

Uudenmaan rakennekaavan sisältö

Kaavatyö on edennyt tulevaisuustarkasteluista kaavan tavoitteiden luomiseen, teemakohtaisiin kehityskuviin ja rakennemallityöhön. Näistä on muodostettu kaavan suunnitteluperiaatteet ja sitä myötä kaavan valmisteluaineisto.

Uudenmaan rakennekaavan luonnoksessa osoitetaan yleispiirteisellä tasolla:

- Alueet joille maakunnan kasvu voisi sijoittua kestävästi
- Liikenne- ja keskusverkko
- Viherrakenteen pääelementit

Kaavaluonnos pitää sisällään yleispiirteisen kartan sekä karttaa selittävät merkinnät ja määräykset. Tämä kokonaisuus on oikeusvaikutteinen. Rakennekaavan ratkaisuja perustellaan tarkemmin valmisteluaineiston selostuksessa. Lisäksi esitellään suunnitteluperiaatekortit, jotka kuvaavat kaavaratkaisun lähtökohtia ja ohjaavat rakennekaavan ja seutujen kaavojen ratkaisuja. Suunnitteluperiaatekorteilla on jokaisesta aihealueesta tausta-analyysien synteesikartta, joka on lähtökohtana kaavaratkaisulle. Korteilla on myös kirjattu asioita, joita tullaan osoittamaan seutujen vaihemaakuntakaavoissa. Suunnitteluperiaatekorteille on listattu kysymyksiä lausunnonantajille.

Uudenmaan rakennekaavan ratkaisu Tuusulassa

Rakennekaavassa ei esitetä pohjakarttaa eikä kuntarajoja. Pääradan varrelle ja lentokentän pohjoispuolelle on osoitettu ydinalueeseen tukeutuva kasvuvyöhyke,

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

johon Tuusulan Keravan rajautuvat alueet sekä Focus-alue voidaan nähdä kuuluvaksi. Jokela on merkitty monipuoliseksi ja merkittäväksi keskuukseksi, josta on olemassa oleva joukkoliikennekäytävä, päärata. Merkinnoilla on osoitettu alueet, joille rakentaminen ensisijaisesti kohdistuu. Alueilla on hyvät edellytykset kestäväälle liikkumiselle ja palvelujen saavutettavuudelle olemassa olevaan rakenteeseen tukeutuen. Tavoitteena on, että uutta maa-alaa ei oteta merkittävästi rakennuskäyttöön, vaan olemassa oleva infrastruktuuri hyödynnetään ensin täysimittaisesti.

Tuusula sijoittuu myös Helsingin seudun viherkehään ja koko kunta on rasteroitu osaksi logistiikan kehityskäytävää – Lahden ja Hämeenlinnan moottoriteiden välisenä alueena. Logistiikan kehityskäytävä -merkinnällä osoitetaan alueet, jotka ovat merkittäviä valtakunnallisten ja kansainvälisten kuljetusten kannalta. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava mm. ekologisten yhteyksien säilymisestä. Viherkehänä osoitetaan ympäristö, jossa virkistyskysynnän odotetaan kasvavan ja jonka viherrakenteeseen kohdistuu erityisiä käyttöpaineita. Rakennekaavassa on lisäksi esitetty kansainvälisesti merkittävät satamat ja mm. yhteys Tallinnaan. Suunnittelumääräysten mukaan myös Lentoradalle on luotava edellytykset.

Kaavassa on koko aluetta koskevia suunnittelumääräyksiä, joissa painotetaan muun muassa uuden maankäytön sijoittamista olemassa olevaa rakennetta tiivistäen ja täydentäen. Saavutettavuus ennen kaikkea joukkoliikenteellä on vahvasti esillä. Kaavan tavoitteina ovat lisäksi elinkeinoelämän tukeminen, monipuolinen asuminen, Helsinki-Vantaan lentoaseman sekä satamien ja logistiikka-alueiden vahvistaminen. Suunnittelumääräyksissä korostetaan myös liityntäliikennettä ja -pysäköintiä, luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja luontoarvojen säilymistä. Lisäksi yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden pirstomista tulee välttää ja uusiutuvia energiamuotoja, kierto- ja biotaloutta suosia. Suunnittelumääräyksissä mainitaan myös suoja-alueiden osoittamisen tarve asumisen ja elinympäristön viihtyisyyttä ja terveyttä heikentävien toimintojen välillä.

Tuusulan kunnan lausunto Uusimaa 2050 –rakennekaavan valmisteluaineistosta

Uusimaa-kaavan tavoitteet ovat kaikinensa kannattavia. Aineistoa on taustaselvitykset mukaan lukien valtavasti. Lausuntoaika on kovin lyhyt ottaen huomioon kunnallisen päätöksenteon kokousaikataulut sekä kaavan tärkeysaste – kyse on kuitenkin kuntaa ja koko seutua koskevista merkittävistä strategisista linjauksista.

Kaavassa painotetaan sanallisia määräyksiä kaavakartan ollessa hyvin yleispiirteinen. Kaavalla on tarkoitus ohjata tarkempaa suunnittelua, mutta valmisteluvaiheen kaavakartan yleispiirteisyyden ja määräysten muotoilun myötä ohjausvaikutus voi jäädä ohueksi ja kaavassa on aikaisempia kaavoja enemmän tulkinnanvara.

Selvityksistä:

Koko maakuntakaavaratkaisun taustalla olevassa selvityksessä *Aluetalouden skenaariot sekä väestö- ja työpaikkaprojektiot* kaikki mitoitusvaihtoehdot ovat kunnan näkemyksen mukaan Tuusulan osalta liian pieniä (38 010 – 49 390 asukasta vuoteen 2050). Kunnan väestöennusteen mukaan Tuusulassa on jo vuonna 2040 56 000 asukasta. Tilastokeskuksen ennuste olettaa aikaisemman kehityksen jatkuvan

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

samansuuruisena, eikä ennuste ota huomioon uudisrakentamista. Tuusulaan on viime vuosista poiketen saatu lainvoimaiseksi paljon uutta asumisen kerrosalaa, miltei 400 000 k-m² pelkästään vuosien 2016 ja 2017 aikana. Patoutuneen kysynnän vuoksi, valtaosan kerrosalasta uskotaan toteutuvan.

Selvityksessä *Liikenteen ja maankäytön vuorovaikutus* on esitetty liikennehankkeiden toteuttamisjärjestys. Tuusulan kunta pitää erinomaisena hankkeiden vaiheistamista, sillä hankkeiden priorisointi parantaa niiden toteutumisedellytyksiä. Selvityksessä ei ole kuitenkaan esitetty maantie 152:sta (Kehä IV) uusissa tiehankkeissa. Uusi kehätie on seudullisesti merkittävä ja se liittyy seudun maankäytön kehittymiseen ja erityisesti 4. vaihemaakuntakaavassa osoitettuihin logistiikka-alueisiin. Se tulisikin esittää hankekartalla ja jatkossa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa. Vaikka tie on pääosin logistiikan ja tavaraliikenteen tarpeita varten, se muodostaa myös uuden henkilöliikenteen poikittaisyhteyden, joka parantaa seudun työmatkayhteyksiä merkittävästi.

FinEst Link -selvityksen kuva Helsinki-Tallinna-rautatietunnelin liittymisestä Suomen rataverkkoon on havainnollinen ja ratkaisultaan Tuusulan näkemyksen mukainen (kaavaselostus s. 106). Tuusulaan on merkitty rahtiterminaali ja järjestelypiha, jonka kautta on yhteydet tie- ja rataverkkoon sekä lentoasemalle. Tuusula näkee varikon osoittamisen Etelä-Tuusulaan kannatettavana asiana. Teemakartalle varikon symboli on asetettu Senkkerin alueelle, toivottavampi sijainti on idemmässä, heti Focus-alueen pohjoispuolella. Karttaan on merkitty myös tärkeä yhteys maantie 152:sta (Kehä IV) sekä uusi raideliikenteen yhteystarve rahtiliikenteelle, Hanko-Hyvinkää -radalle. Kaavaselostuksen mukaan Tallinna-tunnelin merkitsemistä Uusimaa-kaavaan, erityisesti Helsingin seudun vaihekaavaan tutkitaan kevään 2018 aikana. Tallinna-tunneli on merkittävä hanke, jolla on huomattavia liikennevaikutuksia myös muuhun liikenneverkkoon ja tunnelin esittäminen kaavassa edellyttää myös sen vaatimien keskeisten tieverkkoratkaisuiden, erityisesti mt 152 rakentaminen välillä vt3 - kt45, esittämistä.

Kaavaselostuksen kuvassa on esitetty myös Lentorata. Selvityksissä ei ole kuitenkaan varauduttu siihen vaihtoehtoon, että Lentoradalle tulisi paikallisliikennettä ja paikallisliikenteen asemia. Vaihtoehto tulisi tutkia – voisiko samassa ratatunnelissa kulkea esimerkiksi toiset raiteet hitaampaa paikallisliikennettä varten.

Kaavojen sisältö ja suhde toisiinsa

Rakennekaavaratkaisu on hyvin yleispiirteinen. Rakennekaavassa esitetään valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät asiat. Rakennekaavaan ei ole kuitenkaan merkitty esimerkiksi uusia ratayhteyksiä. Ratalinjat ylittävät jatkossa laadittavien tarkempien seuduittaisten kaava-alueiden rajat, joten nämä radat olisi perusteltua esittää koko seutua koskevassa rakennekaavassa. Tallinna-tunnelin, tunnelista jatkuvan radan varikkoineen sekä Lentoradan mahdollisten ratkaisujen esittämistä rakennekaavassa tulisi pohtia, koska kyseessä on valtakunnallisesti merkittävä hanke. Ratkaisut tulee esittää viimeistään tarkemmassa Helsingin seudun kaavassa. Helsingin seudun kaavassa tulee esittää myös lentomelukyvät ja selvittää mahdollisia Helsingin kaupunkibulevardien vaikutuksia koko seutuun. Mikäli kaupunkibulevardit aiotaan toteuttaa, tulisi järjestää korvaava liikkumismuoto esimerkiksi raideliikenteen muodossa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Suunnitteluperiaatteet

1. Kasvu kestäville vyöhykkeille

Kasvun ohjaaminen kestäville vyöhykkeille on tärkeä periaate. Aihealueessa painottuu radanvarsi. Periaatekortin mukaan joukkoliikenne ja kestävä liikkuminen nähdään kuitenkin laajemmin kuin aiemmissa kaavatoissa (ei vain raideliikennepainotteisuus), mikä on kannatettava periaate. Kasvun ohjaaminen raideliikenteen ohella myös muille keskeisille olemassa olevan joukkoliikenteen vyöhykkeille tukee myös nykyisen maankäytön joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä ja parantaa nykyisen maankäytön kestävä liikkumisen mahdollisuuksia. Joukkoliikenteen runkoyhteyksien vaihtopaikkojen sijaintiin ja tasoon ja niiden ohjaamiseen tulee kiinnittää huomiota seudullisessa vaihekaavassa.

Seudun vaihemaakuntakaavassa tulee osoittaa tarkemmin keskusverkko, jossa ohjataan kasvua olemassa oleviin keskuksiin tukien tiivistymisen myötä myös kävelyn ja pyöräilyn toimintaedellytyksiä lyhentämällä matkoja palveluiden ja asumisen keskittyessä. Olemassa olevien joukkoliikennekäytävien varteen sijoitettava uusi maankäyttö tukee joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Joukkoliikennekäytävien osalta on vaihekaavojen yhteydessä osoitettava kasvua myös muiden kuin raideliikenteen varteen parantaen samalla nykyisen maankäytön joukkoliikenteen ja kestävien kulkumuotojen käytön edellytyksiä.

Kestävä liikkumisen näkökulmasta rakennekaavassa tulisi esittää seudullinen runkoverkko ja keskeisimmät runkoverkon vaihto- ja solmupisteet. Seudun vaihekaavassa joukkoliikenteen runkoverkko tulee täydentää osoittaen runkoyhteydet riippumatta niiden toteutustavasta ja liikennevälineestä. Joukkoliikenteen solmukohtien ja keskeisimpien vaihtopaikkojen osalta vaihekaavassa tulee määräyksin ohjata vaihtopaikkojen suunnittelua matkaketjujen sujuvuuden turvaamiseksi.

Seudullisessa vaihekaavassa tulee joukkoliikenteen ohella osoittaa keskusten ja keskeisten matkakohteiden osalta pyöräilyn seudullinen pääverkko, jonka tarkemman suunnittelun ohjaamiseksi tulee vaihekaavassa antaa sitovia verkollista jatkuvuutta ja laatutasoa koskevia määräyksiä.

Seuduittaisissa kaavoissa voidaan tarkemmin ohjata kasvua kestäville vyöhykkeille. Muun muassa Helsingin seudun vaihekaavan sitominen osaltaan MAL-suunnitteluun tukisi tätä.

Voimassa olevan maakuntakaavan valkoisten alueiden määräys on osaltaan hyvä keino ohjata merkittävä kasvu taajamiin. Merkittävien, laajojen metsäalueiden osoittamisella seutujen kaavoissa toivotaan olevan ohjausvaikutusta hajakenttämiseen. Yksittäisiin hajakenttämisen paikkoihin on kuitenkin vaikea maakuntakaavalla puuttua. Maakuntakaavan lähtöaineistona ja suosituksena voisi olla kylien kaavoituksen ohjeistaminen jollakin tasolla. Seutujen vaihemaakuntakaavoissa ei suunnitteluperiaatekortin *Elinvoimaisten keskuksien verkosto* mukaan osoiteta kyläalueita. Kyläalueiden käsittelemistä vähintään liitekartalla tulisi pohtia.

2. Elinvoimaisten keskuksien verkosto

Keskusten luokittelu on Tuusulan kannalta onnistunut. Hyrylä on synteetikartalla merkitty kehyskunnan keskustana, kuten myös Jokela, samanarvoisina esimerkiksi Keravan ja Järvenpään kanssa. Kellokoski on tunnistettu palvelukeskittymänä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Ristikytö on osoitettu mahdollisena uutena keskuksena tai palvelukeskittymänä. Ristikytö ei kuitenkaan näy vuoden 2050 saavutettavuuskartalla. Tausta-analyysejä synteetikartalle on merkitty myös Lentorata. Kunta on laatimassa yleissuunnitelmaa Ristikytöön ja vaikuttaisi siltä, että alueelle voi sijoittua kasvua vasta maakuntakaavan tavoitevuoden loppupuolella. Aluetta ympäröivän maankäytön kehittyminen sekä rataverkon suunnitteluratkaisut vaikuttavat oleellisesti Ristikytdössä tehtäviin maankäyttöratkaisuihin. Tästä näkökulmasta alue on hyvä säilyttää tulevaisuuden varauksena, joka voidaan toteuttaa kun aika sille on otollinen. Ristikytdön potentiaali on kuitenkin hyvä tunnistaa maakuntakaavoituksessa.

3. Liikutaan kestävästi

Lentoradan yhteydessä tulee varautua lähiliiketeen asemaan Hyrylään, vaikkakin rata on lähtökohtaisesti tarkoitettu kaukoliikenteelle. Suunnittelun tulee jo tavoitteiden asettamisesta lähtien olla riittävän kaukonäköistä, sillä ratatunnelin täydentäminen uusilla asemilla ei enää jälkikäteen ole mahdollista. Olemassa olevan infrastruktuurin ja uusien hankkeiden osalta tulee pyrkiä niiden tarjoaman potentiaalın täysimittaiseen hyödyntämiseen kaikkien liikkumistarpeiden osalta ja muodostaa niiden avulla mahdollisimman tehokas ja resurssiviisas liikenneverkko.

Aikaisemmista maakuntakaavoista poiketen, liikennehankkeille esitetään toteuttamisjärjestys. Kaavassa ei eritellä, millä liikennöintivälineellä joukkoliikenne hoidetaan, vaan keskeistä on, että muodostetaan hyvän palvelutason runkoyhteyksiä ja niiden myötä toimiva ja tehokas verkostomainen joukkoliikenneverkko. Tämä on kannatettava lähestymistapa, joka huomioi aiempaa paremmin myös olemassa olevan maankäytön ja joukkoliikennekäytävät.

Lentomelu -tarkastelu puuttuu rakennekaavasta. Kaavaselostuksen mukaan valmisteilla olevan Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan laatimisen yhteydessä on tarkoitus ratkaista, miten Helsinki-Vantaan lentoasema melualueineen otetaan maakuntakaavoituksessa huomioon. Kaavaratkaisun pohjaksi Uudenmaan liitto käynnistää kevään 2018 aikana vuorovaikutteisen prosessin lentoaseman keskeisimpien sidosryhmien kanssa. Tuusulan tulee olla mukana tässä prosessissa. Lentomelun jonkinasteinen käsittelyminen jo rakennekaavavaiheessa olisi suotavaa, koska kyseessä on maakunnallisesti merkittävä asia.

Helsingin suunnittelemissa kaupunkibulevardeilla on laajaa seudullista merkitystä ja maakuntakaavalla tulisi ottaa näihin kantaa. Mikäli bulevardeja lähdetään toteuttamaan, tulee taata korvaava, toimiva joukkoliikenne sekä liityntäpaikat.

Seudullisella tasolla tulee esittää uudet poikittaiset, ensisijaisesti logistiikan tarpeita palvelevat Keski-Uudenmaan poikittaisyhteydet. Poikittaisyhteyksillä on merkittävä vaikutus uusien logistiikka-alueiden toteuttamisedellytyksiin ja ne tukevat myös olemassa olevien taajamien kehittämistä ja tiivistämistä ohjaamalla raskaan liikenteen pois taajamista.

4. Hyvin saavutettava Uusimaa

Seudun vaihemaakuntakaavassa tulee esittää maantie 152 (Kehä IV) seudullisesti ja elinkeinoelän kannalta merkittävänä tienä. Yhteys parantaa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja tukee koko lentoaseman ympäristön kehittämistä seudun ja koko Suomen kannalta merkittävänä logistisena ja taloudellisena keskuksena.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Lentoaseman ympäristön liikenneverkon kehittäminen parantaa myös lentoaseman saavutettavuutta ja mt 152 yhteys parantaa yhteyksiä vt3:n suunnasta myös Vuosaaren satamaan tukien sataman ja lentoaseman kehittämistä ja toimintaa.

Rakennekaavassa tulisi pohtia myös valtakunnallisesti merkittävän Lentoradan osoittamista.

5. Erikoistuvat seudut ja elinkeinot

Kansainvälisen kilpailukyvyn kannalta on tärkeää, että maakuntakaava tukee lentoaseman elinvoimaa ja vahvistaa lentoasemaan tukeutuvan elinkeinoelämän kehittymisedellytyksiä. Etelä-Tuusulan maankäyttö on murroksessa ja kaavoituksen tulee vastata nopeasti muuttuviin tarpeisiin. Maakuntakaavan tulisi olla tältä osin joustava, eikä saisi nousta esteeksi lentoaseman lähiympäristön maankäyttöratkaisuja suunniteltaessa

Kaupan laadun ohjauksen sijaan saavutettavuus saa painoarvoa maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen myötä. Maakuntakaavatyössä kuntakaavoitukselle tulee jättää suunnitteluvaraa ja vähentää kaupan ohjaamista maakuntatasolla. Kaupan palveluille tulee luoda riittävästi mahdollisuuksia ja vaihtoehtoisia sijaintipaikkoja. Lisäksi kaavan tulee olla joustava muuttuvien kaupan konseptien vuoksi.

Tuusulanjärven ympäristö nähdään kulttuuri- ja kaupunkimatkailun kasvualueena. Kulttuuriteema puuttuu kuitenkin koko aluetta koskevista suunnittelumääräyksissä – teeman voisi nostaa vahvemmin esille. Kestävän kasvun vyöhykkeiden suunnittelumääräyksissä mainitaan kulttuuriympäristöjen hyödyntämistä yksityiskohtaisemman suunnittelun ja alueiden kehittämisen lähtökohtana.

6. Vetovoimainen ympäristö

Luonnon monimuotoisuutta kuvaava kartta perustuu SYKEN tietoihin 23.10.2017. Tämän jälkeen Tuusulassa on tehty päätös usean uuden luonnonsuojelualueen perustamisesta (Suomi 100 -luontolahjat ja luonnonsuojelulain luontotyytit, yhteensä lähes 100 hehtaaria). Lisäksi Tuusulassa on valmistunut vuoden 2017 lopussa joukko uusia luontoselvityksiä, joissa on tunnistettu myös maakunnallisia kohteita. Nämä tulee huomioida jatkotyössä.

Uudenmaan ekologisten verkostojen selvityksessä erottautuvat jokivarret. Etelä-Tuusulan Senkkerin alue on merkitty laajaksi käytäväksi. Alue on kuitenkin oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa varattu maa-aineistenottoon, eivätkä alueen ekologiset käytävät tule säilymään.

Vetovoimaisen ympäristön teeman käsitteleminen jatkossa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa on tärkeää, sillä aihe puuttuu seudun yhteisestä MAL – suunnittelutyöstä. Seudun vaihekaavaan, tai oikeusvaikutteiselle liitekartalle, tulisi myös merkitä luonnonsuojelualueet ja seudullisesti tärkeät viheryhteydet, jotta ne voidaan turvata maakunnallisesti. Ekologisten yhteyksien kaavamääräyksillä toivotaan ohjattavan alempitasoisia kaavoja.

Lopuksi

Uusimaa-kaava 2050 –työn pohjaksi on laadittu kattava joukko selvityksiä, joiden pohjalta on hyvä jatkaa seuduittaisten tarkempien kaavojen laadintaa. Tuusulan kunta toteaa, että lausunnossa esitetyt kommentit tulee huomioida jatkotyössä. Kunta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

toivoo pidempää lausuntoaikaa syksyllä lausunnoille tulevien seuduittaisten vaihekaavojen osalta, koska niillä on suuri merkitys kuntakaavoituksen ohjaamisessa.

Yhteenvetona todetaan

- Tuusulan kunnan kehityksen kannalta on välttämätöntä, että kunnan oman kasvuennusteen mukainen kasvu on myös jatkosuunnittelussa lähtökohtana. Kunnalla on loistavat edellytykset kasvaa aiempia vuosia enemmän, mitä ei tule Uusimaa-kaavalla rajoittaa.
- Tuusulan kannalta erityisen merkittävät ovat ja uudet ratakäytävät tulee korostaa Uusimaa-kaavassa. Uusien ratakäytävien hyödyntäminen myös lähiliikenteen käyttöön tulee olla lähtökohtana, mikä puolestaan vaikuttaa kehityskäytäviin.
- Tämän ohella Kehä IV:n kiireellisyys tulee olla jatkosuunnittelussa huomioitu esitettyä vahvemmin. Kehä IV on seudullisesti merkittävä logistiikkakäytävä ja mahdollistaa seudullisestikin merkittävän FOCUS-työpaikka-alueen rakentamisen.

Ehdotus

Esittelijä: Asko Honkanen, kuntasuunnittelupäällikkö

Kuntakehityslautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto päättää

- antaa Uusimaa-kaavan 2050 valmisteluaineistosta edellä esitetyn lausunnon.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi kuntakehityslautakunta päätti

- tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa

---

Kunnanhallitus, 26.03.2018, § 111

Valmistelijat / lisätiedot:
Henna Lindström
henna.lindstrom@tuusula.fi
yleiskaavasuunnittelija

Liitteet

- 1 Rakennekaavakartta, merkinnät ja määräykset 27.2.2018 Uusimaa-kaava 2050
- 2 Valmisteluaineiston selostus 27.2.2018 Uusimaa-kaava 2050

.

Ehdotus

Esittelijä: Harri Lipasti, kansliapäällikkö

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunnanhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- antaa Uusimaa-kaavan 2050 valmisteluaineistosta edellä esitetyn lausunnon.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Henna Lindström oli asiantuntijana kokouksessa.

Valtuusto, 07.05.2018, § 44

Valmistelijat / lisätiedot:

Henna Lindström

henna.lindstrom@tuusula.fi

yleiskaavasunnittelija

Liitteet

1 Rakennekaavakartta, merkinnät ja määräykset 27.2.2018 Uusimaa-kaava 2050

2 Valmisteluaineiston selostus 27.2.2018 Uusimaa-kaava 2050

Ehdotus

Valtuusto päättää

- antaa Uusimaa-kaavan 2050 valmisteluaineistosta edellä esitetyn lausunnon.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kunnanhallitus, 29.10.2018, § 364

Valmistelijat / lisätiedot:

Henna Lindström

Liitteet

1 Linkit Uusimaa-kaava 2050 -luonnoksen aineistoihin, KKL 31.10.2018

2 Uusimaa-kaava 2050 -luonnos, kaavakarttaote, KKL 31.10.2018

3 Uusimaa-kaava 2050 -luonnos, merkinnät ja määräykset, KKL 31.10.2018

Lausuntopyyntö

Uudenmaan liitossa on vireillä Uusimaa-kaava 2050 laadinta. Uusimaa-kaava laaditaan koko Uudenmaan alueelle ja sen aikatahtain on vuodessa 2050. Kaava muodostuu kolmesta maakuntakaavasta, jotka laaditaan Helsingin seudulle, Itä-Uudellemaalle ja Länsi-Uudellemaalle. Tätä kolmesta eri kaavasta muodostuvaa kokonaisuutta kutsutaan nimellä Uusimaa-kaava 2050. Tullessaan voimaan Uusimaa-kaava 2050 korvaa nyt Uudellamaalla voimassa olevat maakuntakaavat. Valmisteluvaiheessa Uusimaa-kaavaan kuului myös Uudenmaan rakennekaava.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Saadun palautteen perusteella rakennekaavan nimi on muutettu rakennesuunnitelmaksi eikä sillä ole enää maakuntakaavojen tapaan oikeusvaikutuksia.

Uusimaa-kaavan 2050 laadintaa ohjaavat päätavoitteet ovat kasvun kestävä ohjaaminen ja alueiden välinen tasapaino, ilmastonmuutokseen vastaaminen sekä luonnon ja luonnonvarojen kestävä käyttö, hyvinvoinnin ja vetovoimaisuuden lisääminen sekä kestävä kilpailukyky. Näitä päätavoitteita tarkentavat alatavoitteet, kaavan suunnitteluperiaatteet sekä kunkin seudun vaihekaavan omat erityiskysymykset. Tavoitteet, suunnitteluperiaatteet ja erityiskysymykset on muodostettu yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Luonnosvaiheen aineisto koostuu Uudenmaan rakennesuunnitelmasta sekä seutujen vaihemaakuntakaavojen luonnoksista, joihin kuuluvat kaavakartat, merkinnät ja määräykset sekä kaavaselostus liitekarttoineen. Lausunnonantajilla ja osallisilla on mahdollisuus antaa palautetta myös muista luonnosvaiheen taustaselvityksistä.

Rakennesuunnitelma osoittaa yleispiirteisellä tasolla ne alueet, joille maakunnan kasvu voisi sijoittua kestävästi. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan liikenteen ja keskusverkon sekä viherrakenteen pääelementit.

Seutujen vaihemaakuntakaavat tarkentavat rakennesuunnitelman yleispiirteisiä periaatteita ja merkintöjä. Seutujen kaavoissa osoitetaan olemassa olevat, uudet ja kehittämistä edellyttävät kohteet, alueet, vyöhykkeet ja yhteydet ja määritellään niiden kehittämisen periaatteet.

Helsingin seudun erityiskysymykset ovat:

- Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ja MAL 2019 -suunnitelman yhteensovittaminen
- Edellytysten luominen asuntotuotannon sekä palvelu- ja elinkeinotoiminnan merkittävälle kasvulle olemassa olevaan rakenteeseen tukeutuen
- Kasvun hallittu ohjaaminen keskuksiin, raideliikenteen vyöhykkeille ja muille kestävän liikkumisen alueille ympäristön arvot huomioiden
- Verkostomaisen joukkoliikenteen kehittämisedellytysten parantaminen. Samalla edistäen liikkumisen sujuvuutta, turvallisuutta ja vähäpäästöisyyttä.
- Kansainvälisen kilpailukyvyyn kannalta tärkeiden keskittymien ja liikenneyhteyksien toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaaminen
- Helsinki-Vantaan lentoaseman merkityksen ja vaikutusten huomioon ottaminen
- Elinkeino- ja yritystoiminnan edistäminen seudun erilaiset tarpeet ja vahvuudet huomioiden
- Viherkehän vetovoiman vahvistaminen vastaamaan kasvavaan virkistys- ja matkailukysyntään

Uusimaa-kaavan luonnosaineisto on nähtävillä 8.10.- 9.11.2018, jonka aikana osalliset voivat antaa siitä palautetta. Pyydytetyt lausunnot tulee toimittaa Uudenmaan liittoon 30.11.2018 mennessä. Lausunnon antaa hallintosäännön mukaan valtuusto.

Kaavaehdotukset asetetaan lausunnoille alkuvuodesta 2019 ja nähtäville alkusyksystä 2019. Uusimaa-kaavan kokonaisuus on tarkoitus hyväksyä maakuntavaltuustossa vuoden 2019 aikana.

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaratkaisu Tuusulassa

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Taajamat

Hyrylä on osoitettu keskuksena, jonka väestöpohja tai alueellinen sijainti mahdollistaa monipuolisten palvelujen järjestämisen ja joka on myös hyvin joukkoliikenteellä saavutettava. Jokela ja Kellokoski ovat pieniä keskuksia, joissa on asumista, työpaikkoja ja palveluja. Pieni keskus -merkinnällä halutaan korostaa keskusten erilaista merkitystä ja roolia keskusverkossa. Pienet keskuksat voivat olla esimerkiksi tärkeitä oman alueensa hallinnon tai palvelujen keskuksia.

Hyrylän ja Jokelan ympärille on merkitty kehittämisperiaatemerkinneillä taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä, jotka keskusten lisäksi ovat maakunnan ensisijaisia maankäytön kehittämisen vyöhykkeitä. Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeiden maankäytön tehostamisella pyritään luomaan nykyistä paremmat edellytykset monipuolisille lähipalveluille, lyhyille asiointimatkoille, kävelyille ja pyöräilylle sekä joukkoliikenteen käyttämiselle. Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeiden rajaukset perustuvat analyyseihin, joissa on otettu huomioon nykyinen yhdyskuntarakenteen sekä kestävä liikunnan edellytykset nyt ja tulevaisuudessa. Aikaisemmissa maakuntakaavoissa taajamatoimintojen alue oli aluevarausmerkintänä kehittämisperiaatemerkinneen sijaan. (*Kehittämisperiaatemerkinneillä ja niihin liittyvillä määräyksillä osoitetaan ensisijaisesti alueita ja yhteyksiä, jotka ovat merkittäviä maakunnan tavoitellun kehityksen kannalta, mutta joita ei maakuntakaavan esitystarkkuuden, suunnittelutilanteen keskeneräisyyden tai muun vastaavan syyn takia ole tarkoituksenmukaista osoittaa selkeästi kohdennettuna aluevarauksena tai viivamerkinneinä kartalla. Kehittämisperiaatemerkinne voi olla päällekkäinen aluevarausmerkinnän ja ominaisuusmerkinnän kanssa.*)

Kaavan yleisten suunnittelumääräysten mukaan asumista ja työpaikkarakentamista on ohjattava ensisijaisesti keskuksiin ja taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeille. Ennen yhdyskuntarakenteen laajentamista uusille alueille, tulee selvittää nykyisten taajamien täydennysrakentamismahdollisuudet.

Kyliä ei enää osoiteta maakuntakaavassa. Ristikytö on osoitettu uutena raideliikenteeseen tukeutuvana taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeenä. Poikkeuksena aikaisempaan maakuntakaavamääräykseen, vyöhykkeen toteuttaminen voi alkaa jo ennen kuin alueelle on rakennettu juna-asema. Alue voi tukeutua aluksi esimerkiksi tehokkaaseen bussiliikenteeseen, mutta alueen rakentamisessa tulee huomioida asemanseudun vaatima tehokkuus.

Liikkuminen, logistiikka ja kauppa

Kaavaluonnoksessa on osoitettu Tallinna-tunnelin vaihtoehtoiset linjaukset: sekä EU-rahoitteinen FinEst Link-projektin mukainen linjaus että yksityisrahoitteisen Finest Bay Area -projektin kaksi vaihtoehtoista linjausta. Sekä FinEst Link että Finest Bay Area projekteissa esitetyt vaihtoehdot esitetään Uusimaa-kaavassa ohjeellisina linjauksina ja molemmissa vaihto Suomen valtakunnalliseen rataliikenteeseen on mahdollista vain lentoasemalla. Tarkemmat suunnitelmat tunnelin ja siihen liittyvien ratakäytävien osalta vaativat yksityiskohtaisempaa selvittämistä mm. yleissuunnitelman ja ympäristövaikutusten arvioinnin kautta.

Tallinna-tunnelin lisäksi Helsinki-Vantaan lentoaseman pohjoispuolelle tarvitaan tavaraliikenteen terminaali ja ratayhteys Hanko-Hyvinkää-radalle. Terminaalissa rahti siirretään maantiekuljetukseen tai suomalaisen raidelevyden raiteille. Nämä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

järjestelyt ovat samanlaiset kaikissa vaihtoehtoisissa toteutustavoissa. Rahtiliikenteen kannalta merkittäviä uusia yhteyksiä olisivat valtatie 3 ja 4 Tuusulan kautta yhdistävä maantie 152 (Kehä IV) sekä tavaraliikenteen raideyhteystarve rahtiterminaalista Hanko-Hyvinkää radan kautta pääradalle. Tämä yhteystarve osoitetaan kehittämisperiaatemerkinällä, tarkka sijainti tai toteutustapa vaatii tarkempaa selvittämistä.

Kehä IV on osoitettu maakunnallisesti merkittävänä tienä. Merkintään liittyy MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Itäinen radanvarsitie (Kellokosken ohikulkutie) on merkitty kaavaan tavoitevuoden 2050 jälkeen toteutettavana ohjeellisena liikenneyhteytenä.

Lentorata on merkitty ohjeellisena liikennetunnelina ja myös tähän merkintään liittyy MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Lentoradan ohjeellinen linjaus vastaa vuosien 2010 ja 2018 Lentorataselvitysten linjausta ja vuoden 2012 Nopea ratayhteys Helsingistä itään selvityksen linjaus-vaihtoehtoa A2.2. Lentorata on linjattu Tuusulan Itäväylän paikkeille, kun se lainvoimaisessa maakuntakaavassa on yli kilometrin pohjoisempana, lähempänä Hyrylää. Lentorata on suunnitelmien mukaan nopean kaukoliikenteen rata ja osa Helsinki–Tampere tunnin juna -yhteyden kehittämistä, minkä takia sen linjaus on suurin tutkituista vaihtoehdoista. Vuoden 2018 Lentorataselvityksessä tarkennettiin suunnitelmia Lentoaseman aseman kohdalta ja Lentoradan, pääradan ja oikoradan yhtymiskohdasta. Lentoradan tarkempi sijainti linjaosuuksilla selviää jatkosuunnittelussa. Lentoradan ja Itäradan ohjeellinen linjaus ei ota kantaa Itäradan mahdolliseen asemaan Keravalla.

Focuksen ja Hyrylän eteläosan (Sulan) kaupan alueet sijoittuvat taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen ulkopuolelle. Kaupan alueiden mitoitukset ovat 100 000 k-m², joissa keskustahakuista kauppaa voi olla alle 4 000 k-m². Järvenpään eteläisessä liittymässä oleva yksikkö sijoittuu taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeelle ja siellä voi olla keskustahakuista kauppaa alle 10 000 k-m² kokonaiskerrosalasta.

Focus-alueelle on merkitty kaksi tuotanto- ja logistiikkatoimintojen kehittämisalueen kohdemerkintää. Tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisalueen kohdemerkinnällä osoitettaville alueille voi sijoittua sellaisia elinkeinotoimintoja, joiden laatu, laajuus tai ympäristövaikutukset vaativat sijoittumista kauemmaksi asutuksesta. Elinkeinotoiminta voi tällöin olla teollisuutta, vaarallisten kemikaalien käsittelyä, logistiikkaa ja sitä tukevia toimintoja sekä kiviaineshuoltoon tai kiertotalouteen liittyviä toimintoja.

Ympäristö

Kaavassa on osoitettu virkistysalueina yli 50 hehtaarin kokoiset yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun tarkoitetut pääsääntöisesti valtion, kuntien tai Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen omistamat tai hallinnoimat alueet. Alueilla voidaan rakentaa yleistä virkistyskäyttöä palvelevia rakennuksia ja rakenteita. Muutoin alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus, minkä vuoksi alueet osoitetaan selkeällä rajauksella. Rakentamisrajoituksesta huolimatta virkistysalueet ovat yleispiirteisiä aluevarauksia, joita on mahdollista muuttaa ja tarkentaa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Virkistysalueina on osoitettu Temmonmäki – Lepokallio, Kupukallio, Sarvikallio, Tuomalansuo, Ruotsinkylä / Mätäkivennummi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Viheryhteystarpeina on osoitettu ekologisesta ja virkistyksestä verkostosta ne yhteystarpeet, joiden toteuttaminen edellyttää muusta maankäytöstä johtuvaa yhteensovittamista. Merkintä ei osoita yhteyden tarkkaa sijaintia eikä määritä yhteyden leveyttä maastossa. Tuusulassa kulkee yhteystarve, joka yhdistää Espoon Luukin alueen Ruotsinkylän /Mätäkipennummen metsäntutkimuslaitoksen metsiin. Yhteyttä tarvitaan valtatie 3:n, tulevan Kehä IV:n ja siihen liittyvien logistiikka- ja työpaikka-alueiden sekä mahdollisesti uuden radan lentokentän pohjoispuolelta Hanko-Hyvinkää -radalle aiheuttamien estevaikutusten yhteensovittamisen vuoksi. Viheryhteystarve on osoitettu myös Luukista Seutulaan ja yhtymään pohjoisessa Tuusulaan Ruotsinkylän / Mätäkipennummen viheryhteystarpeeseen. Kolmas viheryhteystarveosuus on merkitty metsäntutkimuslaitoksen metsistä Ruotsinkylä /Mätäkipennummi -alueelta kohti Sipoonkorpea. Tarve on parantaa heikentyneitä yhteyttä moottoriteiden, ratojen ja taajaman poikki. Kyseessä on ainut länsi-itäsuuntainen yhteys Seutulan-Ruotsinkylän metsäalueilta Sipoonkorpeen.

Maakuntakaavassa osoitetaan suojelualueina yli 5 hehtaarin kokoiset alueet, jotka on suojeltu tai joita on tarkoitus suojella luonnonsuojelulain mukaisina luonnonsuojelualueina. Merkintä on aluevarausmerkintä, jolla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamista koskeva rajoitus. Alueet perustuvat kuntakaavoituksen yhteydessä tuotettuihin luontoinventointitietoihin ja Uudenmaan liiton tekemien luontoselvitysten tuloksiin. Kaikki uusina esitettävät alueet on arvioitu maakunnallisesti arvokkaiksi yhtenäisellä luonnonympäristöjen arvottamisen kriteeristöillä. Kohteita on Tuusulassa 17, joista yksi ulottuu myös Keravan ja yksi myös Nurmijärven puolelle. Kohteet ovat: Tuusulanjärven lintuvesi, Mustojan lehto, Tuusulanjärven lintuvesi 2, Lonkerinkorpi, Keravanjokikanjoni, Myllykylä, Miilumäen metsä, Heinisuon metsä, Inkilän Haarajoen eteläinen metsä, Sarvikallio, Tuomalansuo, Kivimäen jokivarsi, Krapuojan puro ja alajuoksu, Palojoen metsä, Maarinjärvi-Degkärr, Harminkallio-Harminsuo-Matkoissuo ja Rajakosken lehto.

Kulttuuriympäristöt perustuvat Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan ratkaisuun. Uusimaa-kaavassa osoitetaan valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sekä maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt yhtenäisellä ominaisuusmerkinnällä.

Aluevarausmerkinnällä osoitetaan kiertotalouden ja jätehuollon laaja alue Seutulan kaatopaikan yhteyteen, Kiilan alue. Alueella ei saa loppusijoittaa jätettä. Lisäksi kaavaan on merkitty 110kV:n ja 400 kV:n voimajohdot, korkeapaineiset maakaasun siirtoputket, Päijänne-tunneli sekä vedenhankinnan kannalta arvokkaat pinta- ja pohjavesialueet.

Uusimaa-kaavassa Helsinki-Vantaan lentoaseman melualueet esitetään vuonna 2015 lainvoiman saaneen ympäristöluvan mukaisesti. Melualueet osoitetaan aaltoviivamerkinnällä, joita kuvataan melusuureilla L_{DEN} 60 dB ja L_{DEN} 55 dB.

Lentoliikenteen aiheuttaman melun ja muun maankäytön kehittämisen lähtökohtana on, että uusia asuinalueita tai muita melulle herkkiä toimintoja ei sijoiteta lentomelualueelle L_{DEN} yli 55 dB. Alueilla, joiden melutaso L_{DEN} on 55 - 60 dB, voidaan hyväksyä mittakaavaltaan pienimuotoista täydennysrakentamista, jos alue muuten sopii erityisen hyvin asumiseen tai jos rakentamiselle on muita erityisen hyviä perusteita.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Lentomelualueiden lisäksi maakuntakaavassa osoitetaan uutena merkintänä kolme kiitoteiden suuntaista lentoliikenteen laskeutumisvyöhykettä ominaisuusmerkintänä. Vyöhykkeet osoitetaan lentoaseman toiminnan kannalta kriittisten laskeutumiskiitoteiden suuntaisesti. Laskeutuvat lentokoneet lähestyvät lentoasemaa kiitotien suuntaista linjaa pitkin useita kilometrejä ja niiden melu koetaan usein voimakkaampana ja häiritsevämpänä kuin nousevien lentokoneiden melu. Lentoliikenteen laskeutumisvyöhykkeiden osoittamisessa lähtökohtana on terveellisen ja turvallisen asuinympäristön turvaaminen sekä lentoaseman ja lentoliikenteen kehittämisedellytysten turvaaminen. Vyöhykkeen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa lentomelu huomioon.

Ehdotus

Esittelijä: Harri Lipasti, kansliapäällikkö

Kunnanhallitus päättää

- ottaa asian valtuuston 12.11.2018 pidettävän kokouksen esityslistalle
- tehdä ehdotuksensa valtuustolle 5.11.2018 pidettävässä kokouksessa

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kuntakehityslautakunta, 31.10.2018, § 117

Valmistelijat / lisätiedot:
Henna Lindström
henna.lindstrom@tuusula.fi
yleiskaavasunnittelija

Liitteet

- 1 Linkit Uusimaa-kaava 2050 -luonnoksen aineistoihin, KKL 31.10.2018
- 2 Uusimaa-kaava 2050 -luonnos, kaavakarttaote, KKL 31.10.2018
- 3 Uusimaa-kaava 2050 -luonnos, merkinnät ja määräykset, KKL 31.10.2018

Lausuntopyyntö

Uudenmaan liitossa on vireillä Uusimaa-kaava 2050 laadinta. Uusimaa-kaava laaditaan koko Uudenmaan alueelle ja sen aikatahtain on vuodessa 2050. Kaava muodostuu kolmesta maakuntakaavasta, jotka laaditaan Helsingin seudulle, Itä-Uudellemaalle ja Länsi-Uudellemaalle. Tätä kolmesta eri kaavasta muodostuvaa kokonaisuutta kutsutaan nimellä Uusimaa-kaava 2050. Tullessaan voimaan Uusimaa-kaava 2050 korvaa nyt Uudellamaalla voimassa olevat maakuntakaavat. Valmisteluvaiheessa Uusimaa-kaavaan kuului myös Uudenmaan rakennekaava. Saadun palautteen perusteella rakennekaavan nimi on muutettu rakennesuunnitelmaksi eikä sillä ole enää maakuntakaavojen tapaan oikeusvaikutuksia.

Uusimaa-kaavan 2050 laadintaa ohjaavat päätavoitteet ovat kasvun kestävä ohjaaminen ja alueiden välinen tasapaino, ilmastonmuutokseen vastaaminen sekä luonnon ja luonnonvarojen kestävä käyttö, hyvinvoinnin ja vetovoimaisuuden

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

lisääminen sekä kestävä kilpailukyky. Näitä päätavoitteita tarkentavat alatavoitteet, kaavan suunnitteluperiaatteet sekä kunkin seudun vaihekaavan omat erityiskysymykset. Tavoitteet, suunnitteluperiaatteet ja erityiskysymykset on muodostettu yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Luonnosvaiheen aineisto koostuu Uudenmaan rakennesuunnitelmasta sekä seutujen vaihemaakuntakaavojen luonnoksista, joihin kuuluvat kaavakartat, merkinnät ja määräykset sekä kaavaselostus liitekarttoineen. Lausunnonantajilla ja osallisilla on mahdollisuus antaa palautetta myös muista luonnosvaiheen taustaselvityksistä.

Rakennesuunnitelma osoittaa yleispiirteisellä tasolla ne alueet, joille maakunnan kasvu voisi sijoittua kestävästi. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan liikenteen ja keskusverkon sekä viherrakenteen pääelementit.

Seutujen vaihemaakuntakaavat tarkentavat rakennesuunnitelman yleispiirteisiä periaatteita ja merkintöjä. Seutujen kaavoissa osoitetaan olemassa olevat, uudet ja kehittämistä edellyttävät kohteet, alueet, vyöhykkeet ja yhteydet ja määritellään niiden kehittämisen periaatteet.

Helsingin seudun erityiskysymykset ovat:

- Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ja MAL 2019 -suunnitelman yhteensovittaminen
- Edellytysten luominen asuntotuotannon sekä palvelu- ja elinkeinotoiminnan merkittävälle kasvulle olemassa olevaan rakenteeseen tukeutuen
- Kasvun hallittu ohjaaminen keskuksiin, raideliikenteen vyöhykkeille ja muille kestävästi liikkumisen alueille ympäristön arvot huomioiden
- Verkostomaisen joukkoliikenteen kehittämisellä parantaminen. Samalla edistäen liikkumisen sujuvuutta, turvallisuutta ja vähäpäästöisyyttä.
- Kansainvälisen kilpailukykyyn kannalta tärkeiden keskittymien ja liikenneyhteyksien toiminta- ja kehittämisellä turvaaminen
- Helsinki-Vantaan lentoaseman merkityksen ja vaikutusten huomioon ottaminen
- Elinkeino- ja yritystoiminnan edistäminen seudun erilaiset tarpeet ja vahvuudet huomioiden
- Viherkehän vetovoiman vahvistaminen vastaamaan kasvavaan virkistys- ja matkailukysyntään

Uusimaa-kaavan luonnosaineisto on nähtävillä 8.10.- 9.11.2018, jonka aikana osalliset voivat antaa siitä palautetta. Pyydetty lausunnot tulee toimittaa Uudenmaan liittoon 30.11.2018 mennessä. Lausunnon antaa hallintosäännön mukaan valtuusto.

Kaavaehdotukset asetetaan lausunnoille alkuvuodesta 2019 ja nähtäville alkusyksystä 2019. Uusimaa-kaavan kokonaisuus on tarkoitus hyväksyä maakuntavaltuustossa vuoden 2019 aikana.

Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaratkaisu Tuusulassa

Taajamat

Hyrylä on osoitettu keskuksena, jonka väestöpohja tai alueellinen sijainti mahdollistaa monipuolisten palvelujen järjestämisen ja joka on myös hyvin joukkoliikenteellä saavutettava. Jokela ja Kellokoski ovat pieniä keskuksia, joissa on asumista,

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

työpaikkoja ja palveluja. Pieni keskus -merkinnällä halutaan korostaa keskusten erilaista merkitystä ja roolia keskusverkossa. Pienet keskukset voivat olla esimerkiksi tärkeitä oman alueensa hallinnon tai palvelujen keskuksia.

Hyrylän ja Jokelan ympärille on merkitty kehittämisperiaatemerkinnällä taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä, jotka keskusten lisäksi ovat maakunnan ensisijaisia maankäytön kehittämisen vyöhykkeitä. Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeiden maankäytön tehostamisella pyritään luomaan nykyistä paremmat edellytykset monipuolisille lähipalveluille, lyhyille asiointimatkoille, kävelylle ja pyöräilylle sekä joukkoliikenteen käyttämiselle. Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeiden rajaukset perustuvat analyyseihin, joissa on otettu huomioon nykyinen yhdyskuntarakenne sekä kestävä liikumisen edellytykset nyt ja tulevaisuudessa. Aikaisemmissa maakuntakaavoissa taajamatoimintojen alue oli aluevarausmerkintänä kehittämisperiaatemerkinnän sijaan. (*Kehittämisperiaatemerkinnällä ja niihin liittyvillä määräyksillä osoitetaan ensisijaisesti alueita ja yhteyksiä, jotka ovat merkittäviä maakunnan tavoitellun kehityksen kannalta, mutta joita ei maakuntakaavan esitystarkkuuden, suunnittelutilanteen keskeneräisyyden tai muun vastaavan syyn takia ole tarkoituksenmukaista osoittaa selkeästi kohdennettuna aluevarauksena tai viivamerkintänä kartalla. Kehittämisperiaatemerkintä voi olla päällekkäinen aluevarausmerkinnän ja ominaisuusmerkinnän kanssa.*)

Kaavan yleisten suunnittelumääräysten mukaan asumista ja työpaikkarakentamista on ohjattava ensisijaisesti keskuksiin ja taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeille. Ennen yhdyskuntarakenteen laajentamista uusille alueille, tulee selvittää nykyisten taajamien täydennysrakentamismahdollisuudet.

Kyliä ei enää osoiteta maakuntakaavassa. Ristikytö on osoitettu uutena raideliikenteeseen tukeutuvana taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeenä. Poikkeuksena aikaisempaan maakuntakaavamääräykseen, vyöhykkeen toteuttaminen voi alkaa jo ennen kuin alueelle on rakennettu juna-asema. Alue voi tukeutua aluksi esimerkiksi tehokkaaseen bussiliikenteeseen, mutta alueen rakentamisessa tulee huomioida asemanseudun vaatima tehokkuus.

Liikkuminen, logistiikka ja kauppa

Kaavaluonnoksessa on osoitettu Tallinna-tunnelin vaihtoehtoiset linjaukset: sekä EU-rahoitteinen FinEst Link-projektin mukainen linjaus että yksityisrahoitteisen Finest Bay Area -projektin kaksi vaihtoehtoista linjausta. Sekä FinEst Link että Finest Bay Area projekteissa esitetyt vaihtoehdot esitetään Uusimaa-kaavassa ohjeellisina linjauksina ja molemmissa vaihto Suomen valtakunnalliseen rataliikenteeseen on mahdollista vain lentoasemalla. Tarkemmat suunnitelmat tunnelin ja siihen liittyvien ratakäytävien osalta vaativat yksityiskohtaisempaa selvittämistä mm. yleissuunnitelman ja ympäristövaikutusten arvioinnin kautta.

Tallinna-tunnelin lisäksi Helsinki-Vantaan lentoaseman pohjoispuolelle tarvitaan tavaraliikenteen terminaali ja ratayhteys Hanko-Hyvinkää-radalle. Terminaalissa rahti siirretään maantiekuljetukseen tai suomalaisen raidelevyden raiteille. Nämä järjestelyt ovat samanlaiset kaikissa vaihtoehtoisissa toteutustavoissa. Rahtiliikenteen kannalta merkittäviä uusia yhteyksiä olisivat valtatie 3 ja 4 Tuusulan kautta yhdistävä maantie 152 (Kehä IV) sekä tavaraliikenteen raideyhteystarve rahtiterminaalista Hanko-Hyvinkää radan kautta pääradalle. Tämä yhteystarve osoitetaan

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

kehittämisperiaatemerkinnällä, tarkka sijainti tai toteutustapa vaatii tarkempaa selvittämistä.

Kehä IV on osoitettu maakunnallisesti merkittävänä tienä. Merkintään liittyy MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Itäinen radanvarsitie (Kellokosken ohikulkutie) on merkitty kaavaan tavoitevuoden 2050 jälkeen toteutettavana ohjeellisena liikenneyhteytenä.

Lentorata on merkitty ohjeellisena liikennetunnelina ja myös tähän merkintään liittyy MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Lentoradan ohjeellinen linjaus vastaa vuosien 2010 ja 2018 Lentorataselvitysten linjausta ja vuoden 2012 Nopea ratayhteys Helsingistä itään selvityksen linjaus-vaihtoehtoa A2.2. Lentorata on linjattu Tuusulan Itäväylän paikkeille, kun se lainvoimaisessa maakuntakaavassa on yli kilometrin pohjoisempana, lähempänä Hyrylää. Lentorata on suunnitelmien mukaan nopean kaukoliikenteen rata ja osa Helsinki–Tampere tunnin juna -yhteyden kehittämistä, minkä takia sen linjaus on suurin tutkituista vaihtoehdoista. Vuoden 2018 Lentorataselvityksessä tarkennettiin suunnitelmia Lentoaseman aseman kohdalta ja Lentoradan, pääradan ja oikoradan yhtymiskohdasta. Lentoradan tarkempi sijainti linjaosuuksilla selviää jatkosuunnittelussa. Lentoradan ja Itäradan ohjeellinen linjaus ei ota kantaa Itäradan mahdolliseen asemaan Keravalla.

Focuksen ja Hyrylän eteläosan (Sulan) kaupan alueet sijoittuvat taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen ulkopuolelle. Kaupan alueiden mitoitus ovat 100 000 k-m², joissa keskustahakuista kauppaa voi olla alle 4 000 k-m². Järvenpään eteläisessä liittymässä oleva yksikkö sijoittuu taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeelle ja siellä voi olla keskustahakuista kauppaa alle 10 000 k-m² kokonaiskerrosalasta.

Focus-alueelle on merkitty kaksi tuotanto- ja logistiikkatoimintojen kehittämisalueen kohdemerkintää. Tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisalueen kohdemerkinnällä osoitettaville alueille voi sijoittua sellaisia elinkeinotoimintoja, joiden laatu, laajuus tai ympäristövaikutukset vaativat sijoittumista kauemmaksi asutuksesta. Elinkeinotoiminta voi tällöin olla teollisuutta, vaarallisten kemikaalien käsittelyä, logistiikkaa ja sitä tukevia toimintoja sekä kiviaineshuoltoon tai kiertotalouteen liittyviä toimintoja.

Ympäristö

Kaavassa on osoitettu virkistysalueina yli 50 hehtaarin kokoiset yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun tarkoitetut pääsääntöisesti valtion, kuntien tai Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen omistamat tai hallinnoimat alueet. Alueilla voidaan rakentaa yleistä virkistyskäyttöä palvelevia rakennuksia ja rakenteita. Muutoin alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus, minkä vuoksi alueet osoitetaan selkeällä rajauksella. Rakentamisrajoituksesta huolimatta virkistysalueet ovat yleispiirteisiä aluevarauksia, joita on mahdollista muuttaa ja tarkentaa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Virkistysalueina on osoitettu Temmonmäki – Lepokallio, Kupukallio, Sarvikallio, Tuomalansuo, Ruotsinkylä / Mätäkiivennummi.

Viheryhteystarpeina on osoitettu ekologisesta ja virkistyksellisestä verkostosta ne yhteystarpeet, joiden toteuttaminen edellyttää muusta maankäytöstä johtuvaa yhteensovittamista. Merkintä ei osoita yhteyden tarkkaa sijaintia eikä määritä yhteyden leveyttä maastossa. Tuusulassa kulkee yhteystarve, joka yhdistää Espoon

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Luukin alueen Ruotsinkylän /Mätäkivennummen metsäntutkimuslaitoksen metsiin. Yhteyttä tarvitaan valtatie 3:n, tulevan Kehä IV:n ja siihen liittyvien logistiikka- ja työpaikka-alueiden sekä mahdollisesti uuden radan lentokentän pohjoispuolelta Hanko-Hyvinkää -radalle aiheuttamien estevaikutusten yhteensovittamisen vuoksi. Viheryhteystarve on osoitettu myös Luukista Seutulaan ja yhtymään pohjoisessa Tuusulaan Ruotsinkylän / Mätäkivennumeen viheryhteystarpeeseen. Kolmas viheryhteystarveosuus on merkitty metsäntutkimuslaitoksen metsistä Ruotsinkylä /Mätäkivennummi -alueelta kohti Sipoonkorpea. Tarve on parantaa heikentyntä yhteyttä moottoriteiden, ratojen ja taajaman poikki. Kyseessä on ainut länsi-itäsuuntainen yhteys Seutulan-Ruotsinkylän metsäalueilta Sipoonkorpeen.

Maakuntakaavassa osoitetaan suojelualueina yli 5 hehtaarin kokoiset alueet, jotka on suojeltu tai joita on tarkoitus suojella luonnonsuojelulain mukaisina luonnonsuojelualueina. Merkintä on aluevarausmerkintä, jolla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamista koskeva rajoitus. Alueet perustuvat kuntakaavoituksen yhteydessä tuotettuihin luontoinventointitietoihin ja Uudenmaan liiton tekemien luontoselvitysten tuloksiin. Kaikki uusina esitettävät alueet on arvioitu maakunnallisesti arvokkaiksi yhtenäisellä luonnonympäristöjen arvottamisen kriteeristöillä. Kohteita on Tuusulassa 17, joista yksi ulottuu myös Keravan ja yksi myös Nurmijärven puolelle. Kohteet ovat: Tuusulanjärven lintuvesi, Mustojan lehto, Tuusulanjärven lintuvesi 2, Lonkerinkorpi, Keravanjokikanjoni, Myllykylä, Miilumäen metsä, Heinisuon metsä, Inkilän Haarajoen eteläinen metsä, Sarvikallio, Tuomalansuo, Kivimäen jokivarsi, Krapuojan puro ja alajuoksu, Palojoen metsä, Maarinjärvi-Degkärr, Harminkallio-Harminsuo-Matkoissuo ja Rajakosken lehto.

Kulttuuriympäristöt perustuvat Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan ratkaisuun. Uusimaa-kaavassa osoitetaan valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sekä maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt yhtenäisellä ominaisuusmerkinnällä.

Aluevarausmerkinnällä osoitetaan kiertotalouden ja jätehuollon laaja alue Seutulan kaatopaikan yhteyteen, Kiilan alue. Alueella ei saa loppusijoittaa jätettä. Lisäksi kaavaan on merkitty 110kV:n ja 400 kV:n voimajohdot, korkeapaineiset maakaasun siirtoputket, Päijänne-tunneli sekä vedenhankinnan kannalta arvokkaat pinta- ja pohjavesialueet.

Uusimaa-kaavassa Helsinki-Vantaan lentoaseman melualueet esitetään vuonna 2015 lainvoiman saaneen ympäristöluvan mukaisesti. Melualueet osoitetaan aaltoviivamerkinnällä, joita kuvataan melusuureilla L_{DEN} 60 dB ja L_{DEN} 55 dB.

Lentoliikenteen aiheuttaman melun ja muun maankäytön kehittämisen lähtökohtana on, että uusia asuinalueita tai muita melulle herkkiä toimintoja ei sijoiteta lentomelualueelle L_{DEN} yli 55 dB. Alueilla, joiden melutaso L_{DEN} on 55 - 60 dB, voidaan hyväksyä mittakaavaltaan pienimuotoista täydennysrakentamista, jos alue muuten sopii erityisen hyvin asumiseen tai jos rakentamiselle on muita erityisen hyviä perusteita.

Lentomelualueiden lisäksi maakuntakaavassa osoitetaan uutena merkintänä kolme kiitoteiden suuntaista lentoliikenteen laskeutumisyöhykettä ominaisuusmerkintänä. Vyöhykkeet osoitetaan lentoaseman toiminnan kannalta kriittisten laskeutumiskiitoteiden suuntaisesti. Laskeutuvat lentokoneet lähestyvät lentoasemaa

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

kiitotien suuntaista linjaa pitkin useita kilometrejä ja niiden melu koetaan usein voimakkaampana ja häiritsevämpänä kuin nousevien lentokoneiden melu. Lentoliikenteen laskeutumisvyöhykkeiden osoittamisessa lähtökohtana on terveellisen ja turvallisen asuinympäristön turvaaminen sekä lentoaseman ja lentoliikenteen kehittämisedellytysten turvaaminen. Vyöhykkeen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa lentomelu huomioon.

Tuusulan kunnan lausunto Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaluonnoksesta

Tuusulan kunta edellyttää muutoksia seuraaviin:

- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeet
- Kehä IV ja Focus
- Lentorata
- Hyrylän itäinen ohikulkutie
- Palojoenmetsä
- Viheryhteystarve
- Lentoliikenteen laskeutumisvyöhyke

Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke

Tuusulan keskeiset taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeet tulee monin paikoin laajentaa. Maakunnan kehittämisen kannalta merkittävät taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeet on osoitettu kehittämisperiaatemerkinnoilla. Voimassa olevissa kaavoissa taajamatoimintojen alueet osoitettiin aluevarauksina. Kehittämisperiaatemerkinä on haastava, koska kaavan oikeusvaikutuksen mukaan sitä ei ole maakuntakaavan esitystarkkuuden, suunnittelutilanteen keskeneräisyyden tai muun vastaavan syyn takia tarkoituksenmukaista osoittaa selkeästi kohdennettuna aluevarauksena. Kuitenkin kaupan ratkaisussa tulkitaan tarkasti, sijoittuuko kaupan alue taajamatoimintojen kehittämisalueelle vai ei ja tämän mukaan määräytyy, paljonko alueelle voidaan sijoittaa paikallista keskustahakuista kauppaa.

Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tulee laajentaa Hyrylän taajaman eteläosaan, Tuusulanväylän käytävässä Riihikallioon. Alueelta on hyvä liikenteen ja joukkoliikenteen palvelutaso etelään ja alueelle on suunnitteilla nykyistä Riihikallion taajamaa täydentävää rakentamista. Tuusulanväylän joukkoliikennetarjonta kehittyi jatkossa mm. kehäradan suuntaan tukien Riihikallion alueen taajamatoimintoja.

Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tulee laajentaa myös Hyrylän taajamasta länteen Lahelan alueelle, jossa on olemassa vahvaa taajamarakennetta ja alueelle on tulossa merkittävästi myös uutta asuinrakentamista. Alueen saavutettavuus paranee uusien liikennehankkeiden sekä joukkoliikenteen järjestelyjen myötä (mm. Koskenmäen kiertoliittymän parantaminen, Lahelan orsi, nopea pyöräilyn ja jalankulun laatukäytävä Hyrylän keskustaan, joukkoliikenteen liityntäyhteydet kehäradalle ja Hyrylään, yleiskaavan varaus Tuusulanjoentien jatkeelle).

Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tulee laajentaa myös merkittäville työpaikka-alueille Sulassa sekä lentoasemaan rajautuvalla ja tukeutuvalla Focus-alueella. Sulassa taajamatoimintojen kehittämisalueen tulee kattaa koko Tuusulan Itäväylän rajaama alue, jolle kasvaa merkittävä työpaikka-alueen ja seudullisen vähittäiskaupan keskittymä. Focus-alueelle rakentuu noin miljoona kerrosneliometriä maakuntakaavan tavoitevuoteen mennessä. Kehittämisperiaatemerkinän mukaan merkinnällä osoitetaan maakunnan ensisijaisia maankäytön vyöhykkeitä, joilla

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

luodaan edellytyksiä mm. elinkeinoelämälle ja tuetaan alueen kilpailukykyä. Focus-alue rajautuu lentokenttäalueeseen ja sille on mahdollista sijoittaa toimintoja, jotka tukevat maakunnan ja koko valtakunnan tasolla tärkeimmän lentoaseman toimintaa. Focus-alue tulee esittää maakunnan kehittämisen kannalta merkittävänä taajamatoimintojen vyöhykkeenä samoin kuin lentokenttäalueen eteläpuoli on merkitty. Tuusulan kunta näkee, että viimeistään kaavan tavoitevuoden loppupuolella lentokenttäalue on täydentynyt kokonaisuudeksi myös pohjoispuoleltaan, maankäytön tiivistyttyä siinä määrin eteläosassa, että lentokenttäalueen kehittyminen vaatii alueita myös pohjoispuolelta.

Kehä IV, Focus, Tallinna-tunneli ja varikko

Kehä IV on erittäin tarpeellinen uusi tiehanke ja tärkeä Keski-Uudenmaan logistiikan poikittaisyhteys, jota tulee edistää rinnan Järvenpää-Nurmijärvi -poikittaisyhteyden kanssa. Tuleva Kehä IV tukee valtakunnallisesti ja kansantaloudellisesti merkittävän lentoaseman toimintaedellytyksiä ja toiminnankehittämistä. Kehä IV parantaa myös Kehä III:n toimintavarmuutta, siirtäen liikennettä ja raskaita toimintoja pois tiivistyvän maankäytön tieltä. Uusi kehätie palvelee erityisesti lentoasemaa ja sen lähiympäristöön keskittyvää yritystoimintaa, kuten kehätien varrelle rakentuvaa seudullisesti merkittävää uutta logistiikka-aluetta - Focusta.

Helsinki-Tallinna -tunneli tarjoaa loistavan liityntäyhteyden koko Suomen logistiikkaverkon kehittämiseksi. Lentokentän yhteyteen sijoituessaan yhteys tarjoaa hyvän mahdollisuuden kehittää lähialuetta vahvana logistiikan keskittymänä. Kehä IV -yhteys on näitä liikenneverkon erittäin merkittäviä solmukohtia tukeva seudun poikittainen liikenneyhteys ja osa tätä kokonaisuutta.

Kehä IV -yhteys on elintärkeä myös suunnitellulle Helsinki-Tallinna -tunnelin rahtiterminaalille. Tallinna-tunnelin suunnittelun edetessä tulee Tuusulan kunta ottaa mukaan suunnittelutyöhön. Rahtiterminaalien sijoittumista suunniteltaessa tulee huomioida alueella toimiva laajamittainen oikeusvaikutteisen osayleiskaavan mukainen maa-ainesten ottotoiminta, joka tulee jatkumaan pitkälle tulevaisuuteen ja on maakunnallisestikin merkittävää. Tallinna-tunnelin ja rahtiterminaalien sijoittaminen eivät saa vaarantaa tätä toimintaa.

Focuksen alueelle on osoitettu seudullinen vähittäiskaupan suuryksikköalue. Uusimaakaavan 2050 suunnitteluperiaatteiden mukaan kaavalla tuetaan elinkeinoelämän toiminta- ja kehittymisedellytyksiä maakunnan erityyppisillä alueilla ja mahdollistetaan erityispiirteiden hyödyntäminen. Koska alue rajautuu Suomen suurimpaan ja tärkeimpään lentoasemaan sekä vilkkaiden liikenneväylien solmukohtaan, tulee tätä sijaintitekijää pystyä hyödyntämään alueen kaupallisen konseptin suunnittelussa. Focus-alueella toiminnan tulee tukeutua lentokentän ja erityisesti matkustajaliikenteen avaamiin mahdollisuuksiin, mutta vastavuoroisesti alueen kehittämisen tulee tukea lentoaseman kilpailukykyä ja palvelutarjontaa. Alue on myös liikenteellisen sijaintinsa ja erilaisten tavaraliikenteen lentokenttäintegraatiomahdollisuuksien puolesta otollinen erilaisten varastomyymälä- ja verkkokauppa-konseptien kehittämiseen, joissa logistiikka on keskiössä. Maakuntakaavan tulee edistää ja mahdollistaa näiden uudenlaisten ja kehittyvien kaupan konseptien sekä liiketoimintamallien syntymistä. Laadittavan maakuntakaavan aikajänne on kuitenkin todella pitkä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kehä IV rakentaminen tukee maakuntakaavaluonnoksessa Tuusulan ja Vantaa rajalle osoitetun Kiilan kiertotalouskeskittymän kehittämistä. Kiertotaloustoiminta on nopeasti kasvava ja kokonaisvaltainen ala, joka luo uusia liiketoimintamalleja, mutta se tukee myös kestäväen kehityksen periaatetta, eli toiminnan mahdollistamiselle on vahvat ympäristö- ja ilmastoperusteet.

Lentorata ja Ristikytö

Lentorata tulee suunnitella ja toteuttaa myös taajamajunaliikennettä ja pääkaupunkiseudun paikallisliikennettä palvelevana ratana. Uudelle radalle tulee toteuttaa asema Hyrylään ja rata tulee linjata sitovana merkintänä siten, että se kulkee Uusimaa -kaavassa Hyrylän keskustatoimintojen kautta. Tuusulan kunta katsoo, että kehysalueelta Helsingin niemelle johtavan väylästä liikennöinnin hidastuessa ja liikkujien määrän noustessa, Lentoradan hyödyntäminen nopeana taajamajunakäytävänä tulee olemaan perusteltua ja tarpeellista. Vähäisenkin paikallisliikenteen mahdollistaminen ja aseman sijoittaminen Hyrylän taajama-alueelle antaa mahdollisuuden tehostaa maankäyttöä merkittävästi, mikä on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaista.

Lentorata tulee linjata Hyrylän jälkeen siten, että se yhtyy pää- ja oikorataan Ristikydössä, jonne on mahdollista toteuttaa uusi merkittävä vaihtoasema ja taajamarakennetta maakuntakaavan tavoitevuoden jälkeen. Näin merkittävien infrapanostusten osalta tulee ennakoida tulevaisuuden tarpeita maakuntakaavan tavoitevuotta pidemmälle.

Hyrylän itäinen ohikulkutie

Hyrylän itäinen ohikulkutie välillä Mäyräkorpi – Kirkonkylä tulee lisätä kaavaan. Väylä on seudullisesti merkittävä ja merkitys tulee vielä korostumaan Rykmentinpuiston rakentumisen myötä.

Palojoenmetsän luonnonsuojelualue

Maakuntakaavaan ei tule merkitä Palojoenmetsän luonnonsuojelualueita. Jokelan taajaman eteläosaan Palojoen eteläpuolelle on vireillä Jokelan hevoslampi -hanke. Alueen luontoarvoja on selvitetty asemakaavatasoisena selvityksenä. Alueelle tavoitellaan asumisen, hevosharrastamisen ja -elinkeinon yhdistävää toteutusta. Tällainen maankäytöllisesti tavanomaista tehottomampi toiminta edellyttää ympärilleen siinä määrin tilaa, että se mahdollistaa myös luontoarvojen säilyttämisen. Noin neljännes kaikista Suomen eliölajeista elää maatalousympäristössä ja hevoslampitoiminta edesauttaa omalta osaltaan maatalouselin ympäristön säilymistä. Vireillä olevassa Tuusulan yleiskaava 2040 -ehdotuksessa kaavaan osoitetaan arvokkaina luontokohteina sl-rajauksella Palojoenvarsi (noin 14 ha) ja kaksi merkittävintä viitasammakon kutulammikkoa (noin 6 ha ja 2 ha). Nämä alueet on osoitettu yleiskaavaehdotukseen Environ Palojoen molemmin puolin tekemien luontoselvitysten perusteella (Jokelan hevoslampien luontoselvitys 2015 ja Tuusulan Jokelan kartanon alueen luontoselvitys 2014). Luontoselvityksien mukaan arvokkaat lajit keskittyvät näille pienvesille ja niiden läheisyyteen. Palojoen varressa arvokkaan luontokohteen rajausta ulottuu etelämmäs kuin Uudenmaan liiton rajauksessa eli lähenee Lepänojan luonnonsuojelualueita ja turvaa paremmin puronvarren ekologista yhteyttä. Tuusulan kunta tunnistaa alueen luontoarvojen olevan maakunnallisesti merkittäviä, mutta katsoo, että tämän alueen maankäyttö tulisi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

ratkaista maakuntakaavatasoa tarkemman suunnittelun keinoin ja että maakuntakaavaan ei tule merkitä luonnonsuojelualuetta. Vesilaki turvaa purona Palojoen.

Viheryhteystarve

Koillis-lounais-suuntainen viheryhteys (Liiteaineistossa 1: viheryhteystarpeiden kuvaukset, kohdenumero 66) tulee siirtää Vantaanjoki- ja/tai Tuusulanjokivarteen. Kaavaluonnoksessa on osoitettu viheryhteystarve Luukista Seutulaan ja yhtymään pohjoisessa Tuusulaan Ruotsinkylän / Mätäkiivennummen viheryhteystarpeeseen. Yhtymäkohta sijoittuu maa-ainesten ottoalueelle. Alueella on lainvoimainen osayleiskaava ja kiviainesten ottoa vuosia eteenpäin. Alueella ei voi kulkea viheryhteyttä.

Tuusulan kunta yhtyy Kuuma-kuntien näkemykseen siitä, että Kuuma-kunnat eivät halua profiloitua pääkaupunkiseudun viheralueiksi. Tiivistyvien kaupunkiseutujen päivittäiset virkistystarpeet tulee hoitaa asukkaita lähellä, kävelyetäisyydellä. Laajemmat retkeilymaastot on jo muodostettu kansallispuistoiksi tai virkistysalueiksi. Maakuntakaavalla ei saa määritellä kaikkia kehyskuntien rakentamattomia alueita kategorisesti viherkehäksi, jossa rakentaminen haittaa pääkaupunkiseudun virkistäytymismahdollisuuksia.

Lentoliikenteen laskeutumisvyöhyke

Luonnoksessa esitetty lentoliikenteen laskeutumisvyöhyke -merkintä tulee poistaa. Merkinnän kuvauksen mukaan alueen melutaso L_{DEN} on keskimäärin alle 55 dBA ja melu on toistuvaa. Määräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa lentomelu huomioon. Laskeutumisvyöhykkeen merkitys on jäänyt kaavamääräyksessä epäselväksi. Vaarana on että se tosiasiallisesti rajoittaa tai estää alueiden tulevaa käyttöä.

Tuusulan kunnalla ei ole lausuttavaa Uudenmaan rakennesuunnitelmasta

Yhteenveto

Tuusulan kunta edellyttää seuraavia muutoksia Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaluonnokseen:

- taajamatoimintojen kehittämisyöhykettä tulee laajentaa Riihikallioon, Lahelaan, Sulaan ja Focukseen
- Kehä IV:sta tulee painottaa maakunnallisesti merkittävänä väylänä ja Focusta maakunnallisena logistiikka-alueena, jonne tulee sallia monimuotoisia kaupan konsepteja
- Lentorata tulee merkitä sitovana Hyrylään, sekä edelleen Ristikytöön
- Hyrylän itäinen ohikulkutie välillä Mäyräkorpi – Kirkonkylä tulee lisätä kaavaan.
- Palojoenmetsän luonnonsuojelualue tulee poistaa
- Koillis-lounais-suuntainen viheryhteystarve tulee siirtää Vantaanjoki- ja/tai Tuusulanjokivarteen
- Lentoliikenteen laskeutumisvyöhyke tulee poistaa

Ehdotus

Esittelijä: Asko Honkanen, kuntasuunnittelupäällikkö

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kuntakehityslautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto päättää

- antaa Uusimaa-kaava 2050 luonnoksesta edellä esitetyn lausunnon. Lisäksi kuntakehityslautakunta päättää

- tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.

Puheenjohtajan avattua asiasta keskustelun Liisa Sorri Margita Winqvistin kannattamana teki seuraavan muutosesityksen:

"- Taajamatoimintojen kehittämisyöhyke 3. kappale, poistetaan teksti: *yleiskaavan varaus Tuusulanjoentien jatkeelle*

- Kehä IV, Focus, Tallinna-tunneli ja varikko 3 kappale, poistetaan teksti: *Rahtiterminaalien sijoittumista suunniteltaessa tulee huomioida alueella toimiva laajamittainen oikeusvaikutteisen osayleiskaavan mukainen maa-ainesten ottotoiminta, joka tulee jatkumaan pitkälle tulevaisuuteen ja on maakunnallisestikin merkittävää. Tallinna-tunnelin ja rahtiterminaalien sijoittaminen eivät saa vaarantaa tätä toimintaa. Kolmannen kappaleen loppuun lisätään: Tuusulan kunta suhtautuu myönteisesti Tallinna-tunnelin ja rahtiterminaalien sijoittamiseen kunnan alueelle".*

Koska oli tehty kannatettu muutosesitys, oli asia ratkaistava äänestämällä.

Kuntakehityslautakunta hyväksyi puheenjohtajan äänestysesityksen, että ne jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät "jaa" ja ne, jotka kannattavat Sorrin muutosesitystä äänestävät "ei".

- jaa-äänien antoivat: Pasi Huuhtanen, Vesa Lundberg, Päivö Kuusisto, Klaus Koivunen, Jouko Riola, Mika Mäki-Kuhna, Tiia Kaukolampi, Pirjo Maula, Ulla Palomäki
  - ei-äänien antoivat: Margita Winqvist, Jari Anttalainen, Liisa Sorri, Jari Raita
- Puheenjohtaja totesi kuntakehityslautakunnan päättäneen äänin 9 -4 hyväksyä esittelijän pohjaehdotuksen.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Liisa Sorri ja Margita Winqvist jättivät asiasta eriävän mielipiteen:

"Kohdassa **Taajamatoimintojen kehittämisyöhyke** perusteluista olisi mielestämme tullut poistaa maininta yleiskaavan varauksesta Tuusulanjoentien jatkeesta. Yleiskaava 2040 ei ole vielä ollut päätöskäsittelyssä edes kuntakehityslautakunnassa eikä Tuusulanjoentien jatkeen tarpeellisuudesta ole yksimielisyyttä. Yleiskaavaan liittyvässä liikenneselvityksessäkin on todettu, että Maisalantien parantaminen olisi halvempi vaihtoehto uudelle tielle.

Kohdassa **Kehä IV, Focus, Tallinna-tunneli ja varikko** olisimme halunneet painotettavan kunnan myönteistä suhtautumista Tallinna-tunnelin ja rahtiterminaalien sijoittamiseen kunnan alueelle sekä tämän tuomia positiivisia vaikutuksia. Nyt lausunnossa korostetaan maa-ainesten oton turvaamista. Siksi esitimme

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

poistettavaksi lauseita: Rahtiterminaalin sijoittumista suunniteltaessa tulee huomioida alueella toimiva laajamittainen oikeusvaikutteisen oasyleiskaavan mukainen maa-ainesten ottotoiminta, joka tulee jatkumaan pitkälle tulevaisuuteen ja on maakunnallisestikin merkittävää. Tallinna-tunnelin ja rahtiterminaalin sijoittaminen eivät saa vaarantaa tätä toimintaa. Tämän tilalle esitimme lausetta: Tuusulan kunta suhtautuu myönteisesti Tallinna-tunnelin ja rahtiterminaalin sijoittumiseen kunnan alueelle. "

Kunnanhallitus, 05.11.2018, § 383

Valmistelijat / lisätiedot:
Henna Lindström

Liitteet

- 1 Linkit Uusimaa-kaava 2050 -luonnoksen aineistoihin, KKL 31.10.2018
- 2 Uusimaa-kaava 2050 -luonnos, kaavakarttaote, KKL 31.10.2018
- 3 Uusimaa-kaava 2050 -luonnos, merkinnät ja määräykset, KKL 31.10.2018

Ehdotus

Esittelijä: Harri Lipasti, kansliapäällikkö

Kunnanhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- antaa Uusimaa-kaava 2050 -luonnoksesta seuraavan lausunnon:
Tuusulan kunnan lausunto Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaluonnoksesta

Tuusulan kunta edellyttää muutoksia seuraaviin:

- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeet
- Kehä IV ja Focus
- Lentorata
- Hyrylän itäinen ohikulkutie
- Palojoenmetsä
- Viheryhteystarve
- Lentoliikenteen laskeutumisyöhyke

Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke

Tuusulan keskeiset taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeet tulee monin paikoin laajentaa. Maakunnan kehittämisen kannalta merkittävät taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeet on osoitettu kehittämisperiaatemarkkinöillä. Voimassa olevissa kaavoissa taajamatoimintojen alueet osoitettiin aluevarauksina.

Kehittämisperiaatemarkintä on haastava, koska kaavan oikeusvaikutuksen mukaan sitä ei ole maakuntakaavan esitystarkkuuden, suunnittelutilanteen keskeneräisyyden tai muun vastaavan syyn takia tarkoituksenmukaista osoittaa selkeästi kohdennettuna aluevarauksena. Kuitenkin kaupan ratkaisussa tulkitaan tarkasti, sijoittuuko kaupan alue taajamatoimintojen kehittämisalueelle vai ei ja tämän mukaan määräytyy, paljonko alueelle voidaan sijoittaa paikallista keskustahakuista kauppaa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tulee laajentaa Hyrylän taajaman eteläosaan, Tuusulanväylän käytävässä Riihikallioon. Alueelta on hyvä liikenteen ja joukkoliikenteen palvelutaso etelään ja alueelle on suunnitteilla nykyistä Riihikallion taajamaa täydentävää rakentamista. Tuusulanväylän joukkoliikennetarjonta kehitty jatkossa mm. kehäradan suuntaan tukien Riihikallion alueen taajamatoimintoja.

Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tulee laajentaa myös Hyrylän taajamasta länteen Lahelan alueelle, jossa on olemassa vahvaa taajamarakennetta ja alueelle on tulossa merkittävästi myös uutta asuinrakentamista. Alueen saavutettavuus paranee uusien liikennehankkeiden sekä joukkoliikenteen järjestelyjen myötä (mm. Koskenmäen kiertoliittymän parantaminen, Lahelan orsi, nopea pyöräilyn ja jalankulun laatukäytävä Hyrylän keskustaan, joukkoliikenteen liityntäyhteydet kehäradalle ja Hyrylään, yleiskaavan varaus Tuusulanjoentien jatkeelle).

Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tulee laajentaa myös merkittäville työpaikka-alueille Sulassa sekä lentoasemaan rajautuvalla ja tukeutuvalla Focus-alueella. Sulassa taajamatoimintojen kehittämisalueen tulee kattaa koko Tuusulan Itäväylän rajaama alue, jolle kasvaa merkittävä työpaikka-alueen ja seudullisen vähittäiskaupan keskittymä. Focus-alueelle rakentuu noin miljoona kerrosneliometriä maakuntakaavan tavoitevuoteen mennessä. Kehittämisperiaatemerkinnän mukaan merkinnällä osoitetaan maakunnan ensisijaisia maankäytön vyöhykkeitä, joilla luodaan edellytyksiä mm. elinkeinoelämälle ja tuetaan alueen kilpailukykyä. Focus-alue rajautuu lentokenttäalueeseen ja sille on mahdollista sijoittaa toimintoja, jotka tukevat maakunnan ja koko valtakunnan tasolla tärkeimmän lentoaseman toimintaa. Focus-alue tulee esittää maakunnan kehittämisen kannalta merkittävänä taajamatoimintojen vyöhykkeenä samoin kuin lentokenttäalueen eteläpuoli on merkitty. Tuusulan kunta näkee, että viimeistään kaavan tavoitevuoden loppupuolella lentokenttäalue on täydentynyt kokonaisuudeksi myös pohjoispuoleltaan, maankäytön tiivistyttyä siinä määrin eteläosassa, että lentokenttäalueen kehittyminen vaatii alueita myös pohjoispuolelta.

Kehä IV, Focus, Tallinna-tunneli ja varikko

Kehä IV on erittäin tarpeellinen uusi tiehanke ja tärkeä Keski-Uudenmaan logistiikan poikittaisyhteys, jota tulee edistää rinnan Järvenpää-Nurmijärvi -poikittaisyhteyden kanssa. Tuleva Kehä IV tukee valtakunnallisesti ja kansantaloudellisesti merkittävän lentoaseman toimintaedellytyksiä ja toiminnan kehittämistä. Kehä IV parantaa myös Kehä III:n toimintavarmuutta, siirtäen liikennettä ja raskaita toimintoja pois tiivistyvän maankäytön tieltä. Uusi kehätie palvelee erityisesti lentoasemaa ja sen lähiympäristöön keskittyvää yritystoimintaa, kuten kehätien varrelle rakentuvaa seudullisesti merkittävää uutta logistiikka-aluetta - Focusta.

Helsinki-Tallinna -tunneli tarjoaa loistavan liityntäyhteyden koko Suomen logistiikkaverkon kehittämiseksi. Lentokentän yhteyteen sijoittuessaan yhteys tarjoaa hyvän mahdollisuuden kehittää lähialuetta vahvana logistiikan keskittymänä. Kehä IV -yhteys on näitä liikenneverkon erittäin merkittäviä solmukohtia tukeva seudun poikittainen liikenneyhteys ja osa tätä kokonaisuutta.

Kehä IV -yhteys on elintärkeä myös suunnitellulle Helsinki-Tallinna -tunnelin rahtiterminaalille. Tallinna-tunnelin suunnittelun edetessä tulee Tuusulan kunta ottaa

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

mukaan suunnittelutyöhön. Rahtiterminaalin sijoittumista suunniteltaessa tulee huomioida alueella toimiva laajamittainen oikeusvaikutteisen osayleiskaavan mukainen maa-ainesten ottotoiminta, joka tulee jatkumaan pitkälle tulevaisuuteen ja on maakunnallisestikin merkittävää. Tallinna-tunnelin ja rahtiterminaalin sijoittaminen eivät saa vaarantaa tätä toimintaa.

Focuksen alueelle on osoitettu seudullinen vähittäiskaupan suuryksikköalue. Uusimaa-kaavan 2050 suunnitteluperiaatteiden mukaan kaavalla tuetaan elinkeinoelämän toiminta- ja kehittymisedellytyksiä maakunnan erityyppisillä alueilla ja mahdollistetaan erityispiirteiden hyödyntäminen. Koska alue rajautuu Suomen suurimpaan ja tärkeimpään lentoasemaan sekä vilkkaiden liikenneväylien solmukohtaan, tulee tätä sijaintitekijää pystyä hyödyntämään alueen kaupallisen konseptin suunnittelussa. Focus-alueella toiminnan tulee tukeutua lentokentän ja erityisesti matkustajaliikenteen avaamiin mahdollisuuksiin, mutta vastavuoroisesti alueen kehittämisen tulee tukea lentoaseman kilpailukykyä ja palvelutarjontaa. Alue on myös liikenteellisen sijaintinsa ja erilaisten tavaraliikenteen lentokenttäintegraatiomahdollisuuksien puolesta otollinen erilaisten varastomyymälä- ja verkkokauppakonseptien kehittämiseen, joissa logistiikka on keskiössä. Maakuntakaavan tulee edistää ja mahdollistaa näiden uudenlaisten ja kehittyvien kaupan konseptien sekä liiketoimintamallien syntymistä. Laadittavan maakuntakaavan aikajänne on kuitenkin todella pitkä.

Kehä IV rakentaminen tukee maakuntakaavaluonnoksessa Tuusulan ja Vantaa rajalle osoitetun Kiilan kiertotalouskeskittymän kehittämistä. Kiertotaloustoiminta on nopeasti kasvava ja kokonaisvaltainen ala, joka luo uusia liiketoimintamalleja, mutta se tukee myös kestävän kehityksen periaatetta, eli toiminnan mahdollistamiselle on vahvat ympäristö- ja ilmastoperusteet.

Lentorata ja Ristikytö

Lentorata tulee suunnitella ja toteuttaa myös taajamajunaliikennettä ja pääkaupunkiseudun paikallisliikennettä palvelevana ratana. Uudelle radalle tulee toteuttaa asema Hyrylään ja rata tulee linjata sitovana merkintänä siten, että se kulkee Uusimaa -kaavassa Hyrylän keskustatoimintojen kautta. Tuusulan kunta katsoo, että kehysalueelta Helsingin niemelle johtavan väylästä liikennöinnin hidastuessa ja liikkujien määrän noustessa, Lentoradan hyödyntäminen nopeana taajamajunakäytävänä tulee olemaan perusteltua ja tarpeellista. Vähäisenkin paikallisliikenteen mahdollistaminen ja aseman sijoittaminen Hyrylän taajama-alueelle antaa mahdollisuuden tehostaa maankäyttöä merkittävästi, mikä on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaista.

Lentorata tulee linjata Hyrylän jälkeen siten, että se yhtyy pää- ja oikorataan Ristikydössä, jonne on mahdollista toteuttaa uusi merkittävä vaihtoasema ja taajamarakennetta maakuntakaavan tavoitevuoden jälkeen. Näin merkittävien infrapanostusten osalta tulee ennakoida tulevaisuuden tarpeita maakuntakaavan tavoitevuotta pidemmälle.

Hyrylän itäinen ohikulkutie

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Hyrylän itäinen ohikulkutie välillä Mäyräkorpi – Kirkonkylä tulee lisätä kaavaan. Väylä on seudullisesti merkittävä ja merkitys tulee vielä korostumaan Rykmentipuiston rakentumisen myötä.

Palojoenmetsän luonnonsuojelualue

Maakuntakaavaan ei tule merkitä Palojoenmetsän luonnonsuojelualueita. Jokelan taajaman eteläosaan Palojoen eteläpuolelle on vireillä Jokelan hevoskylä –hanke. Alueen luontoarvoja on selvitetty asemakaavatasoisena selvityksenä. Alueelle tavoitellaan asumisen, hevosharrastamisen ja –elinkeino yhdistävää toteutusta. Tällainen maankäytöllisesti tavanomaista tehottomampi toiminta edellyttää ympärilleen siinä määrin tilaa, että se mahdollistaa myös luontoarvojen säilyttämisen. Noin neljännes kaikista Suomen eliölajeista elää maatalousympäristössä ja hevoskylätoiminta edesauttaa omalta osaltaan maatalousympäristön säilymistä. Vireillä olevassa Tuusulan yleiskaava 2040 -ehdotuksessa kaavaan osoitetaan arvokkaina luontokohteina sl-rajauksella Palojoenvarsi (noin 14 ha) ja kaksi merkittävintä viitasammakon kutulammikkoa (noin 6 ha ja 2 ha). Nämä alueet on osoitettu yleiskaavaehdotukseen Environ Palojoen molemmin puolin tekemien luontoselvitysten perusteella (Jokelan hevoskylän luontoselvitys 2015 ja Tuusulan Jokelan kartanon alueen luontoselvitys 2014). Luontoselvityksien mukaan arvokkaat lajit keskittyvät näille pienvesille ja niiden läheisyyteen. Palojoen varressa arvokkaan luontokohteen raja-alue ulottuu etelämmäs kuin Uudenmaan liiton rajauksessa eli lähenee Lepänojan luonnonsuojelualueita ja turvaa paremmin puronvarren ekologista yhteyttä. Tuusulan kunta tunnistaa alueen luontoarvojen olevan maakunnallisesti merkittäviä, mutta katsoo, että tämän alueen maankäyttö tulisi ratkaista maakuntakaavatasoa tarkemman suunnittelun keinoin ja että maakuntakaavaan ei tule merkitä luonnonsuojelualueita. Vesilaki turvaa purona Palojoen.

Viheryhteystarve

Koillis-lounais-suuntainen viheryhteys (Liiteaineistossa 1: viheryhteystarpeiden kuvaukset, kohdenumero 66) tulee siirtää Vantaanjoki- ja/tai Tuusulanjokivarteen. Kaavaluonnoksessa on osoitettu viheryhteystarve Luukista Seutulaan ja yhtymään pohjoisessa Tuusulaan Ruotsinkylän / Mätäkiivennummen viheryhteystarpeeseen. Yhtymäkohta sijoittuu maa-ainesten ottoalueelle. Alueella on lainvoimainen osayleiskaava ja kiviainesten otto vuosia eteenpäin. Alueella ei voi kulkea viheryhteyttä.

Tuusulan kunta yhtyy Kuuma-kuntien näkemykseen siitä, että Kuuma-kunnat eivät halua profiloitua pääkaupunkiseudun viheralueiksi. Tiivistyvien kaupunkiseutujen päivittäiset virkistystarpeet tulee hoitaa asukkaita lähellä, kävelytäisyydellä. Laajemmat retkeilymaastot on jo muodostettu kansallispuistoiksi tai virkistysalueiksi. Maakuntakaavalla ei saa määritellä kaikkia kehyskuntien rakentamattomia alueita kategorisesti viherkehäksi, jossa rakentaminen haittaa pääkaupunkiseudun virkistäytymismahdollisuuksia.

Lentoliikenteen laskeutumisvyöhyke

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Luonnoksessa esitetty lentoliikenteen laskeutumisvyöhyke -merkintä tulee poistaa. Merkinnän kuvauksen mukaan alueen melutaso L_{DEN} on keskimäärin alle 55 dBA ja melu on toistuvaa. Määräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa lentomelu huomioon. Laskeutumisvyöhykkeen merkitys on jäänyt kaavamääräyksessä epäselväksi. Vaarana on että se tosiasiallisesti rajoittaa tai estää alueiden tulevaa käyttöä. Tuusulan kunnalla ei ole lausuttavaa Uudenmaan rakennesuunnitelmasta

Yhteenveto

Tuusulan kunta edellyttää seuraavia muutoksia Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaluonnokseen:

- taajamatoimintojen kehittämisyöhykettä tulee laajentaa Riihikallioon, Lahelaan, Sulaan ja Focukseen
- Kehä IV:sta tulee painottaa maakunnallisesti merkittävänä väylänä ja Focusta maakunnallisena logistiikka-alueena, jonne tulee sallia monimuotoisia kaupan konsepteja
- lentorata tulee merkitä sitovana Hyrylään, sekä edelleen Ristikytöön
- Hyrylän itäinen ohikulkutie välillä Mäyräkorpi – Kirkonkylä tulee lisätä kaavaan.
- Palojoenmetsän luonnonsuojelualue tulee poistaa
- Koillis-lounais-suuntainen viheryhteystarve tulee siirtää Vantaanjoki- ja/tai Tuusulanjokivarteen
- lentoliikenteen laskeutumisvyöhyke tulee poistaa.

Puheenjohtajan avattua asiassa keskustelun Jussi Salonen Veikko Seunan kannattamana esitti, että lausunnon kohdasta *Taajamatoimintojen kehittämisyöhyke 3*. kappale, poistetaan teksti: yleiskaavan varaus Tuusulanjoentien jatkeelle.

Koska oli tehty kannatettu muutosesitys, oli asia ratkaistava äänestämällä. Kunnanhallitus hyväksyi puheenjohtajan esityksen, että ne, jotka kannattava pohjaehdotusta, äänestävät "jaa" ,ja ne, jotka kannattavat Salosen tekemää muutosesitystä, äänestävät "ei". Suoritetussa äänestyksessä annettiin 9 jaa-ääntä (Lappalainen, Koivunen, Mäki-Kuhna, Nyman, Peltonen, Rosenqvist, Salmi, Sipiläinen ja Lindberg) ja 3 ei-ääntä (Friman, Seuna ja Salonen). Tamminen oli poissa. Puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulleen päätökseksi.

Tämän jälkeen Salonen Seunan kannattamana esitti, että lausunnon kohdasta *Kehä IV, Focus, Tallinna-tunneli ja varikko 3* kappale, poistetaan teksti: Rahtiterminaalin sijoittumista suunniteltaessa tulee huomioida alueella toimiva laajamittainen oikeusvaikutteisen osayleiskaavan mukainen maa-ainesten ottotoiminta, joka tulee jatkumaan pitkälle tulevaisuuteen ja on maakunnallisestikin merkittävää. Tallinna-tunnelin ja rahtiterminaalin sijoittaminen eivät saa vaarantaa tätä toimintaa.

Koska oli tehty kannatettu muutosesitys, oli asia ratkaistava äänestämällä. Kunnanhallitus hyväksyi puheenjohtajan esityksen, että ne, jotka kannattava pohjaehdotusta, äänestävät "jaa" ,ja ne, jotka kannattavat Salosen tekemää muutosesitystä, äänestävät "ei". Suoritetussa äänestyksessä annettiin 8 jaa-ääntä (Lappalainen, Koivunen, Mäki-Kuhna, Peltonen, Rosenqvist, Salmi, Sipiläinen ja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Lindberg ja 4 ei-ääntä (Friman, Seuna, Nyman ja Salonen). Tamminen oli poissa. Puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulleen päätökseksi.

Salonen esitti vielä, että em. 3. kappaleen loppuun lisätään: Tuusulan kunta suhtautuu myönteisesti Tallinna-tunnelin ja rahtiterminaalin sijoittamiseen kunnan alueelle. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös

Kunnanhallitus päätti hyväksyä pohjaehdotuksen em. lisäyksellä.

Valtuusto, 12.11.2018, § 126

Valmistelijat / lisätiedot:
Henna Lindström

Liitteet

- 1 Linkit Uusimaa-kaava 2050 -luonnoksen aineistoihin, KKL 31.10.2018
- 2 Uusimaa-kaava 2050 -luonnos, kaavakarttaote, KKL 31.10.2018
- 3 Uusimaa-kaava 2050 -luonnos, merkinnät ja määräykset, KKL 31.10.2018

Ehdotus

Valtuusto päättää

- antaa Uusimaa-kaava 2050 -luonnoksesta seuraavan lausunnon:
Tuusulan kunnan lausunto Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaluonnoksesta

Tuusulan kunta edellyttää muutoksia seuraaviin:

- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeet
- Kehä IV ja Focus
- Lentorata
- Hyrylän itäinen ohikulkutie
- Palojoenmetsä
- Viheryhteystarve
- Lentoliikenteen laskeutumisvyöhyke

Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke

Tuusulan keskeiset taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeet tulee monin paikoin laajentaa. Maakunnan kehittämisen kannalta merkittävät taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeet on osoitettu kehittämisperiaatemarkinnöillä. Voimassa olevissa kaavoissa taajamatoimintojen alueet osoitettiin aluevarauksina.

Kehittämisperiaatemarkintä on haastava, koska kaavan oikeusvaikutuksen mukaan sitä ei ole maakuntakaavan esitystarkkuuden, suunnittelutilanteen keskeneräisyyden tai muun vastaavan syyn takia tarkoituksenmukaista osoittaa selkeästi kohdennettuna aluevarauksena. Kuitenkin kaupan ratkaisussa tulkitaan tarkasti, sijoittuuko kaupan alue taajamatoimintojen kehittämisalueelle vai ei ja tämän mukaan määräytyy, paljonko alueelle voidaan sijoittaa paikallista keskustahakuista kauppaa.

Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tulee laajentaa Hyrylän taajaman eteläosaan, Tuusulanväylän käytävässä Riihikallioon. Alueelta on hyvä liikenteen ja joukkoliikenteen palvelutaso etelään ja alueelle on suunnitteilla nykyistä Riihikallion

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

taajamaa täydentävää rakentamista. Tuusulanväylän joukkoliikennetarjonta kehittyi jatkossa mm. kehäradan suuntaan tukien Riihikallion alueen taajamatoimintoja.

Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tulee laajentaa myös Hyrylän taajamasta länteen Lahelan alueelle, jossa on olemassa vahvaa taajamarakennetta ja alueelle on tulossa merkittävästi myös uutta asuinrakentamista. Alueen saavutettavuus paranee uusien liikennehankkeiden sekä joukkoliikenteen järjestelyjen myötä (mm. Koskenmäen kiertoliittymän parantaminen, Lahelan orsi, nopea pyöräilyn ja jalankulun laatukäytävä Hyrylän keskustaan, joukkoliikenteen liityntäyhteydet kehäradalle ja Hyrylään, yleiskaavan varaus Tuusulanjoentien jatkeelle).

Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tulee laajentaa myös merkittäville työpaikka-alueille Sulassa sekä lentoasemaan rajautuvalla ja tukeutuvalla Focus-alueella. Sulassa taajamatoimintojen kehittämisalueen tulee kattaa koko Tuusulan Itäväylän rajaama alue, jolle kasvaa merkittävä työpaikka-alueen ja seudullisen vähittäiskaupan keskittymä. Focus-alueelle rakentuu noin miljoona kerrosneliömetriä maakuntakaavan tavoitevuoteen mennessä. Kehittämisperiaatemerkinän mukaan merkinnällä osoitetaan maakunnan ensisijaisia maankäytön vyöhykkeitä, joilla luodaan edellytyksiä mm. elinkeinoelämälle ja tuetaan alueen kilpailukykyä. Focus-alue rajautuu lentokenttäalueeseen ja sille on mahdollista sijoittaa toimintoja, jotka tukevat maakunnan ja koko valtakunnan tasolla tärkeimmän lentoaseman toimintaa. Focus-alue tulee esittää maakunnan kehittämisen kannalta merkittävänä taajamatoimintojen vyöhykkeenä samoin kuin lentokenttäalueen eteläpuoli on merkitty. Tuusulan kunta näkee, että viimeistään kaavan tavoitevuoden loppupuolella lentokenttäalue on täydentynyt kokonaisuudeksi myös pohjoispuoleltaan, maankäytön tiivistyttyä siinä määrin eteläosassa, että lentokenttäalueen kehittyminen vaatii alueita myös pohjoispuolelta.

Kehä IV, Focus, Tallinna-tunneli ja varikko

Kehä IV on erittäin tarpeellinen uusi tiehanke ja tärkeä Keski-Uudenmaan logistiikan poikittaisyhteys, jota tulee edistää rinnan Järvenpää-Nurmijärvi -poikittaisyhteyden kanssa. Tuleva Kehä IV tukee valtakunnallisesti ja kansantaloudellisesti merkittävän lentoaseman toimintaedellytyksiä ja toiminnankehittämistä. Kehä IV parantaa myös Kehä III:n toimintavarmuutta, siirtäen liikennettä ja raskaita toimintoja pois tiivistyvän maankäytön tieltä. Uusi kehätie palvelee erityisesti lentoasemaa ja sen lähiympäristöön keskittyvää yritystoimintaa, kuten kehätien varrelle rakentuvaa seudullisesti merkittävää uutta logistiikka-aluetta - Focusta.

Helsinki-Tallinna -tunneli tarjoaa loistavan liityntäyhteyden koko Suomen logistiikkaverkon kehittämiseksi. Lentokentän yhteyteen sijoituessaan yhteys tarjoaa hyvän mahdollisuuden kehittää lähialuetta vahvana logistiikan keskittymänä. Kehä IV -yhteys on näitä liikenneverkon erittäin merkittäviä solmukohtia tukeva seudun poikittainen liikenneyhteys ja osa tätä kokonaisuutta.

Kehä IV -yhteys on elintärkeä myös suunnitellulle Helsinki-Tallinna -tunnelin rahtiterminaalille. Tallinna-tunnelin suunnittelun edetessä tulee Tuusulan kunta ottaa mukaan suunnittelutyöhön. Rahtiterminaalien sijoittumisesta suunniteltaessa tulee huomioida alueella toimiva laajamittainen oikeusvaikutteisen osayleiskaavan mukainen maa-ainesten ottotoiminta, joka tulee jatkumaan pitkälle tulevaisuuteen ja on maakunnallisestikin merkittävää. Tallinna-tunnelin ja rahtiterminaalien sijoittaminen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

eivät saa vaarantaa tätä toimintaa. Tuusulan kunta suhtautuu myönteisesti Tallinna-tunnelin ja rahtiterminaalin sijoittamiseen kunnan alueelle.

Focuksen alueelle on osoitettu seudullinen vähittäiskaupan suuryksikköalue. Uusimaa-kaavan 2050 suunnitteluperiaatteiden mukaan kaavalla tuetaan elinkeinoelämän toiminta- ja kehittymisedellytyksiä maakunnan erityyppisillä alueilla ja mahdollistetaan erityispiirteiden hyödyntäminen. Koska alue rajautuu Suomen suurimpaan ja tärkeimpään lentoasemaan sekä vilkkaiden liikenneväylien solmukohtaan, tulee tätä sijaintitekijää pystyä hyödyntämään alueen kaupallisen konseptin suunnittelussa. Focus-alueella toiminnan tulee tukeutua lentokentän ja erityisesti matkustajaliikenteen avaamiin mahdollisuuksiin, mutta vastavuoroisesti alueen kehittämisen tulee tukea lentoaseman kilpailukykyä ja palvelutarjontaa. Alue on myös liikenteellisen sijaintinsa ja erilaisten tavaraliikenteen lentokenttäintegraatiomahdollisuuksien puolesta otollinen erilaisten varastomyymälä- ja verkkokauppa-konseptien kehittämiseen, joissa logistiikka on keskiössä. Maakuntakaavan tulee edistää ja mahdollistaa näiden uudenlaisten ja kehittyvien kaupan konseptien sekä liiketoimintamallien syntymistä. Laadittavan maakuntakaavan aikajänne on kuitenkin todella pitkä.

Kehä IV rakentaminen tukee maakuntakaavaluonnoksessa Tuusulan ja Vantaa rajalle osoitetun Kiilan kiertotalouskeskittymän kehittämistä. Kiertotaloustoiminta on nopeasti kasvava ja kokonaisvaltainen ala, joka luo uusia liiketoimintamalleja, mutta se tukee myös kestävästä kehityksen periaatetta, eli toiminnan mahdollistamiselle on vahvat ympäristö- ja ilmastoperusteet.

Lentorata ja Ristikytö

Lentorata tulee suunnitella ja toteuttaa myös taajamajunaliikennettä ja pääkaupunkiseudun paikallisliikennettä palvelevana ratana. Uudelle radalle tulee toteuttaa asema Hyrylään ja rata tulee linjata sitovana merkintänä siten, että se kulkee Uusimaa -kaavassa Hyrylän keskustatoimintojen kautta. Tuusulan kunta katsoo, että kehysalueelta Helsingin niemelle johtavan väylästä liikennöinnin hidastuessa ja liikkujien määrän noustessa, Lentoradan hyödyntäminen nopeana taajamajunakäytävänä tulee olemaan perusteltua ja tarpeellista. Vähäisenkin paikallisliikenteen mahdollistaminen ja aseman sijoittaminen Hyrylän taajama-alueelle antaa mahdollisuuden tehostaa maankäyttöä merkittävästi, mikä on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaista.

Lentorata tulee linjata Hyrylän jälkeen siten, että se yhtyy pää- ja oikorataan Ristikydössä, jonne on mahdollista toteuttaa uusi merkittävä vaihtoasema ja taajamarakennetta maakuntakaavan tavoitevuoden jälkeen. Näin merkittävien infrapanostusten osalta tulee ennakoida tulevaisuuden tarpeita maakuntakaavan tavoitevuotta pidemmälle.

Hyrylän itäinen ohikulkutie

Hyrylän itäinen ohikulkutie välillä Mäyräkorpi – Kirkonkylä tulee lisätä kaavaan. Väylä on seudullisesti merkittävä ja merkitys tulee vielä korostumaan Rykmentinpuiston rakentamisen myötä.

Palojoenmetsän luonnonsuojelualue

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Maakuntakaavaan ei tule merkitä Palojoenmetsän luonnonsuojelualuetta. Jokelan taajaman eteläosaan Palojoen eteläpuolelle on vireillä Jokelan hevoskylä -hanke. Alueen luontoarvoja on selvitetty asemakaavatasoisena selvityksenä. Alueelle tavoitellaan asumisen, hevosharrastamisen ja -elinkeino yhdistävää toteutusta. Tällainen maankäytöllisesti tavanomaista tehottomampi toiminta edellyttää ympärilleen siinä määrin tilaa, että se mahdollistaa myös luontoarvojen säilyttämisen. Noin neljännes kaikista Suomen eliölajeista elää maatalousympäristössä ja hevoskylätoiminta edesauttaa omalta osaltaan maatalouselin ympäristön säilymistä. Vireillä olevassa Tuusulan yleiskaava 2040 -ehdotuksessa kaavaan osoitetaan arvokkaina luontokohteina sl-rajauksella Palojoenvarsi (noin 14 ha) ja kaksi merkittävintä viitasammakon kutulammikkoa (noin 6 ha ja 2 ha). Nämä alueet on osoitettu yleiskaavaehdotukseen Environ Palojoen molemmin puolin tekemien luontoselvitysten perusteella (Jokelan hevoskylän luontoselvitys 2015 ja Tuusulan Jokelan kartanon alueen luontoselvitys 2014). Luontoselvityksien mukaan arvokkaat lajit keskittyvät näille pienvesille ja niiden läheisyyteen. Palojoen varressa arvokkaan luontokohteen rajaus ulottuu etelämmäs kuin Uudenmaan liiton rajauksessa eli lähenee Lepänojan luonnonsuojelualuetta ja turvaa paremmin puronvarren ekologista yhteyttä. Tuusulan kunta tunnistaa alueen luontoarvojen olevan maakunnallisesti merkittäviä, mutta katsoo, että tämän alueen maankäyttö tulisi ratkaista maakuntakaavatasoa tarkemman suunnittelun keinoin ja että maakuntakaavaan ei tule merkitä luonnonsuojelualuetta. Vesilaki turvaa purona Palojoen.

Viheryhteystarve

Koillis-lounais-suuntainen viheryhteys (Liiteaineistossa 1: viheryhteystarpeiden kuvaukset, kohdenumero 66) tulee siirtää Vantaanjoki- ja/tai Tuusulanjokivarteen. Kaavaluonnoksessa on osoitettu viheryhteystarve Luukista Seutulaan ja yhtymään pohjoisessa Tuusulaan Ruotsinkylän / Mätäkiivennummen viheryhteystarpeeseen. Yhtymäkohta sijoittuu maa-ainesten ottoalueelle. Alueella on lainvoimainen osayleiskaava ja kiviainesten ottoa vuosia eteenpäin. Alueella ei voi kulkea viheryhteyttä.

Tuusulan kunta yhtyy Kuuma-kuntien näkemykseen siitä, että Kuuma-kunnat eivät halua profiloitua pääkaupunkiseudun viheralueiksi. Tiivistyvien kaupunkiseutujen päivittäiset virkistystarpeet tulee hoitaa asukkaita lähellä, kävelyetäisyydellä. Laajemmat retkeilymaastot on jo muodostettu kansallispuistoiksi tai virkistysalueiksi. Maakuntakaavalla ei saa määritellä kaikkia kehyskuntien rakentamattomia alueita kategorisesti viherkehäksi, jossa rakentaminen haittaa pääkaupunkiseudun virkistytymismahdollisuuksia.

Lentoliikenteen laskeutumisvyöhyke

Luonnoksessa esitetty lentoliikenteen laskeutumisvyöhyke -merkintä tulee poistaa. Merkinnän kuvauksen mukaan alueen melutaso L_{DEN} on keskimäärin alle 55 dBA ja melu on toistuvaa. Määräyksen mukaan alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa lentomelu huomioon. Laskeutumisvyöhykkeen merkitys on jäänyt kaavamääräyksessä epäselväksi. Vaarana on että se tosiasiallisesti rajoittaa tai estää alueiden tulevaa käyttöä.

Tuusulan kunnalla ei ole lausuttavaa Uudenmaan rakennesuunnitelmasta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Yhteenveto

Tuusulan kunta edellyttää seuraavia muutoksia Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaluonnokseen:

- taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tulee laajentaa Riihikallioon, Lahelaan, Sulaan ja Focukseen
- Kehä IV:sta tulee painottaa maakunnallisesti merkittävänä väylänä ja Focusta maakunnallisena logistiikka-alueena, jonne tulee sallia monimuotoisia kaupan konsepteja
- lentorata tulee merkitä sitovana Hyrylään, sekä edelleen Ristikytöön
- Hyrylän itäinen ohikulkutie välillä Mäyräkorpi – Kirkonkylä tulee lisätä kaavaan.
- Palojoenmetsän luonnonsuojelualue tulee poistaa
- Koillis-lounais-suuntainen viheryhteystarve tulee siirtää Vantaanjoki- ja/tai Tuusulanjokivarteen
- lentoliikenteen laskeutumisyöhyke tulee poistaa.

Puheenjohtajan avattua asiassa keskustelun Anna Yltävä Ilona Toivasen, Seppo Noron, Kati Lepojärven, Sanna Tuhkusen ja Markus Meckelborgin kannattamana esitti, että lausunnon kohdasta Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke, 3. kappaleesta, poistetaan teksti: yleiskaavan varaus Tuusulanjoentien jatkeelle.

Sanna Kervinen esitti, että lausunnosta poistetaan kokonaan kappale: Hyrylän itäinen ohikulkutie. Esitys raukesi kannattamattomana.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kannatettu muutosesitys, on asia ratkaistava äänestämällä. Valtuusto hyväksyi puheenjohtajan esityksen, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät "jaa" ja ne, jotka kannattavat Yltävän tekemää muutosesitystä äänestävät "ei".

Suoritettussa äänestyksessä

- jaa- ääniä antoivat Pasi Huuhtanen, Jouko Riola, Kim Kiuru, Eetu Niemelä, Aila Koivunen, Johanna Sipiläinen, Aarno Järvinen, Jorma Sulander, Mika Mäki-Kuhna, Ilmari Sjöblom, Ulla Palomäki, Kari Kinnunen, Jani Peltonen, Jere Pulska, Janne Mellin, Mari Vainionpää, Jerry Airikka, Emmi Sirniö, Karita Mäensivu, Arto Lindberg, Jukka Ahlgren, Lilli Salmi, Merja Kuusisto, Arto Nätkynmäki, Tapani Miettinen, Vesa Lundberg
- ei-ääniä antoivat Pekka Heikkinen, Anna Yltävä, Seppo Noro, Eeva-Liisa Nieminen, Liisa Palvas, Ilona Toivanen, Jussi Salonen, Kati Lepojärvi, Sanna Tuhkunen, Satu Taiveaho, Antti Kaikkonen, Kirsi Viitanen, Elisa Laitila, Markus Meckelborg, Lea Ahonen, Ulla Rosenqvist, Margita Winqvist, Matti Alanko, Satu Heikkilä, Ari Nyman, Sanna Kervinen, Kari Friman, Anu Åberg, Raimo Stenvall, Taina Ketvel.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin 26 jaa-ääntä ja 25 ei-ääntä. Puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulleen valtuuston päätökseksi.

Päätös

Pohjaehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kati Lepojärvi ilmoitti päätöksestä seuraavan Tuusulan puolesta valtuustoryhmän eriävän mielipiteen:

"Maakuntakaavalausunnossa ilmaistaan kunnan yhteinen tahtotila. Tupu katsoo, että kohdan "Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke" perusteluissa maininta yleiskaavan varauksesta Tuusulanjoentien jatkeesta, eli sanat "yleiskaavan varaus Tuusulanjoentien jatkeelle", olisi tullut poistaa, sillä: Yleiskaava 2040 ei ole vielä ollut päätöskäsittelyssä edes kuntakehityslautakunnassa, sitä ei ole esitelty tällä valtuustokaudella vielä valtuustotasolla ollenkaan, eikä Tuusulanjoentien jatkeen tarpeellisuudesta ole yksimielisyyttä. 30.5.2018 päivätyn yleiskaavan liikenneselvityksessäkin on todettu, että Maisalantien parantaminen olisi parempi vaihtoehto, kuin uusi tie. Kaavaselostuksen luvussa 4.9. Liikenne (s.79) todetaan seuraavaa: "Maisalantien parantaminen on kustannustehokas ratkaisu pääkaupunkiseudun suuntaan verrattuna kaavaluonnoksessa esitetyn uuden väylän, Tuusulanjoentien jatkeen rakentamiseen verrattuna. Tuusulanjoentien jatke on merkitty kaavakarttaan ohjeellisena tieliikenteen yhteystarpeena. Tuusulanjoentien jatke ja sen mahdollinen liittymä Tuusulanväylälle ei ole yleiskaavan mukaisen maankäytön perusteella liikenneverkon toimivuuden ja turvallisuuden kannalta tarpeellista ja sen merkitys olisi lähinnä paikallista maankäyttöä palveleva. Tuusulanjoentien ohjeellinen linjaus kulkee maakuntakaavassa virkistysalueeksi merkityn alueen sekä luonto- ja virkistysarvojen kannalta merkittävien alueiden, mikä rajoittaa uuden maankäytön osoittamista tieyhteyden vaikutusalueelle."

Sanna Kervinen ilmoitti myös päätöksestä eriävän mielipiteen.

Ruut Sjöblom ja Laura Åvall ilmoittivat olevansa esteellisiä ja poistuivat paikaltaan tämän asian käsittelyn ajaksi, eivätkä ottaneet osaa asian käsittelyyn eikä päätöksentekoon. Ruut Sjöblomin tilalla oli Kokoomuksen 3. varavaltuutettu Mari Vainionpää ja Laura Åvallin tilalla oli Kokoomuksen 6. varavaltuutettu Tapani Miettinen.

Puheenjohtajana toimi valtuuston 1. varapuheenjohtaja Kim Kiuru.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta, 13.11.2018, § 113

Valmistelijat / lisätiedot:
Tapio Reijonen
tapio.reijonen@tuusula.fi
ympäristönsuojelupäällikkö

Lausuntopyyntö

Uudenmaan liitto pyytää 8.10.2018 päivätyllä kirjeellään Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen / ympäristölautakunnan lausuntoa Uusimaa-kaava 2050 -luonnoksesta 30.11.2018 mennessä.

Kaavaluonnos

Uusimaa-kaava kattaa koko Uudenmaan alueen, ja sen aikatahtain on vuodessa 2050. Tullessaan voimaan Uusimaa-kaava kumoaa nyt voimassa olevat maakuntakaavat.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Uusimaa-kaava koostuu kolmen seudun vaihekaavoista, joilla vastataan seutujen erilaisiin tarpeisiin. Kaavat laaditaan Helsingin seudulle, Itä-Uudellemaalle ja Länsi-Uudellemaalle. Seutujen vaihekaavoja ohjaavana taustavisiona toimii Uudenmaan rakennesuunnitelma. Suunnitelma kattaa koko Uudenmaan ja siinä esitetään kokonaiskuva maakunnan aluerakenteesta vuonna 2050.

Uusimaa kasvaa ennusteiden mukaan jopa 550 000 asukkaalla ja 290 000 työpaikalla vuoteen 2050 mennessä. Kasvun kestävä ohjaaminen ja sen mukanaan tuomat ilmiöt ovat keskiössä Uusimaa-kaavan laadinnassa.

Kaavan päätavoitteet ovat:

- Kasvun kestävä ohjaaminen ja alueiden välinen tasapaino
- Ilmastonmuutokseen vastaaminen sekä luonnonvarojen ja luonnon kestävä käyttö
- Hyvinvoinnin ja vetovoimaisuuden lisääminen sekä
- Kestävä kilpailukyky

Uusimaa-kaava tulee olemaan entistä strategisempi ja joustavampi, mutta samalla myös fokusoidumpi. Taustalla on aiemmista kaavoista saatu palaute sekä varautuminen toimintaympäristön muutoksiin.

Uudenlainen maakuntakaava laaditaan rinnakkain Uusimaa-ohjelman ja maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelmien kanssa. Tämä tuo lisää sujuvuutta ja helpottaa ratkaisujen sovittamista yhteen.

Kaavan suunnitteluperiaatteet (ks.: https://www.uudenmaanliitto.fi/files/20942/Uusimaa-kaavan_suunnitteluperiaatteet.pdf) ovat:

- Kasvu kestäville vyöhykkeille
- Elinvoimaisten keskuksien verkosto
- Liikutaan kestävästi
- Hyvin saavutettava Uusimaa
- Erikoistuvat seudut ja elinkeinot
- Vetovoimainen ympäristö
- Toimiva yhdyskuntatekninen huolto ja kestävä energia

Uusimaa-kaavassa kuuluu yhä vahvemmin seutujen ääni. Jokaiselle seudulle on perustettu kaavatyön tueksi seutujen päättäjistä muodostuvat poliittiset ohjaustoimikunnat sekä seutujen asiantuntijaryhmät.

Uudenmaan keskenään erilaisten alueiden vahvuudet nousevat esille seutujen vaihekaavoissa. Helsingin seudulla tärkeitä teemoja ovat muun muassa kansainväliset yhteydet, kasvuun varautuminen sekä viherrakenteen vaaliminen tiivistyvässä rakenteessa.

Helsingin seudun erityiskysymykset ovat:

- Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan ja MAL 2019 -suunnitelman yhteensovittaminen
- Edellytysten luominen asuntotuotannon sekä palvelu- ja elinkeinotoiminnan merkittävälle kasvulle olemassa olevaan rakenteeseen tukeutuen
- Kasvun hallittu ohjaaminen keskuksiin, raideliikenteen vyöhykkeille ja muille kestävän liikkumisen alueille ympäristön arvot huomioiden

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Verkostomaisen joukkoliikenteen kehittämisedellytysten parantaminen. Samalla edistäen liikkumisen sujuvuutta, turvallisuutta ja vähäpäästöisyyttä.
- Kansainvälisen kilpailukyvyyn kannalta tärkeiden keskittymien ja liikenneyhteyksien toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaaminen
- Helsinki-Vantaan lentoaseman merkityksen ja vaikutusten huomioon ottaminen
- Elinkeino- ja yritystoiminnan edistäminen seudun erilaiset tarpeet ja vahvuudet huomioiden
- Viherkehän vetovoiman vahvistaminen vastaamaan kasvavaan virkistys- ja matkailukysyntään

Kaavavalmistelun yhteydessä on tehty merkittävä määrä selvityksiä koskien alue- ja yhdyskuntarakennetta, elinkeinoja ja työpaikkoja, liikkumista ja logistiikkaa, ympäristön voimavaroja ja vetovoimaa sekä energiaa ja ilmastoa (ks.: https://www.uudenmaanliitto.fi/aluesuunnittelu/valmistelussa_uusimaa-kaava_2050/selvitykset).

Luonnos kaavakartaksi: https://www.uudenmaanliitto.fi/files/22592/Uusimaa-kaavan_luonnos_Kaavakartta_nahtaville_syksy_2018.pdf.

Lisätietoja:

- ympäristönsuojelupäällikkö Tapio Reijonen, p. 040 314 4727
- ympäristösuunnittelija Mia Honkanen, p. 040 314 4729

Ehdotus

Esittelijä: Risto Mansikkamäki, ympäristökeskuksen johtaja

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta antaa Uusimaa-kaava 2050 -luonnoksesta seuraavan lausunnon. Lautakunta kesittää launnossaan kaavaluonnoksessa esitettyjen suojelu- ja viheralueiden arviointiin.

Yleistä

Maakuntakaavassa pyritään aiempaa strategisempaan ja yleispiirteisempään esitystapaan. Yleispiirteisyys on selvästi nähtävissä esimerkiksi kaavaluonnoksen viherrakenteessa, jossa suuri määrä maakunnallisia viheryhteyksiä on poistettu aiempaan kaavaan nähden. Lisäksi virkistysalueiden merkintätapoja on muutettu. Kaavan yleispiirteisyyden ja määräysten epämääräisyyden myötä kaavan ohjausvaikutus jää heikoksi, mikä johtaa myös siihen, että maakuntakaavaan tukeutuvissa alemman aseteisissa kaavaratkaisuissa on enemmän tulkinnanvaraa.

Luonnonsuojelualueet ja suojeluvaraukset

Suojelualueen aluevarausmerkinnällä (SL) on kaavassa osoitettu luonnonsuojelulain nojalla suojellut, suojeltavaksi tarkoitetut tai muut vähintään maakunnallisesti arvokkaat luonnonympäristöt, joiden pinta-ala on vähintään viisi hehtaaria. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toiminta-alueelle on osoitettu yhteensä noin 30 uutta suojelualuevarausmerkintää.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta pitää erittäin hyvänä sitä, että suojeluvarauksiin on otettu mukaan uusia, maakunnallisesti arvokkaiksi arvotettuja kohteita. Kunnista lähetetyt aineistot on otettu hyvin huomioon kaavakartalla. Järvenpään Isokydön purolaaksosta (*kuvio 916, Lampela*) puuttuu kuitenkin moottoritien itäpuolella oleva pieni, erillinen osa, joka tulisi liittää kaavakartalle.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Keski-Uudeltamaalta on tiedossa useita maakunnallisesti arvokkaiksi luokiteltuja kohteita, joiden pinta-ala on alle viisi hehtaaria, ja jotka pinta-alakriteerin vuoksi jäävät merkitsemättä kaavaan. Viiden hehtaarin pinta-alakriteeriä on perusteltu muun muassa sillä, että kyse on entistä strategisemmasta maakuntakaavasta, ja mikäli pieniä kohteita merkitään kaavaan, siitä tulee liian epäselvä. Ympäristölautakunta katsoo, että asiantuntevin perustein maakunnallisesti arvokkaaksi todettu kohde tulisi esittää maakuntakaavassa riippumatta kohteen pinta-alasta. Pienemmät kohteet voidaan tarvittaessa esittää esimerkiksi oikeusvaikutteisessa liitekartassa.

Virkistysalueet

Kaavaluonnoksessa esitetyt virkistysalueet ovat yhdenmukaisia aiempaan kaavaan nähden poissulkien ne alueet, joille on osoitettu suojeluvarausmerkintä (SL). Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toiminta-alueelle on osoitettu yhteensä 13 virkistysaluetta.

Merkittävä muutos aiempaan kaavaan nähden on se, että ainoastaan yli 50 hehtaarin alueet ovat saaneet aluevarausmerkinnän, joilla on MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Pinta-alaltaan 5-50 hehtaarin alueet on merkitty virkistyskäytön kohdealueeksi, jolla ei ole rakentamisrajoitusta. Tämä on ratkaisuna huono, sillä pinta-ala ei välttämättä korreloi alueen edustavuuden ja merkittävyyden suhteen. Järvenpään Vanhankylänniemi ja Nurmijärven Nukarin- ja Myllykosken alueet ovat pienialaisuudesta huolimatta virkistäytymisen kannalta erittäin merkittäviä alueita, joilla tulisi ehdottomasti olla rakentamisrajoitus. Ympäristölautakunta esittää, että virkistyskäytön kohdealueiden esitystapaa tarkasteltaisiin vielä uudelleen jatkovalmistelun yhteydessä ja aluevarausmerkinnän käyttöä laajennettaisiin. Paras ratkaisu olisi, että viheralueiden esitystapa palautetaan vastaamaan voimassa olevaa kaavaa.

Viheryhteydet

Verrattaessa kaavaluonnosta voimassa olevien maakuntakaavojen yhdistelmäkarttaan 2017, voidaan todeta, että kaavaluonnoksesta on poistettu kaikki taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen sisäiset viheryhteydet. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupunkirakenteiset Kerava ja Järvenpää jäävät kokonaan ilman maakunnallisia viheryhteyksiä. Myös muualta kuin kehittämisvyöhykkeen sisältä on poistettu viheryhteyksiä, toisaalta muutama on tullut myös lisää. Ympäristölautakunta suhtautuu kriittisesti näin suureen maakunnallisten ekologisten yhteyksien karsimiseen.

Tuusulasta on poistettu erittäin merkittävä poikittainen yhteys Tuomalansuolta Sipoon Rörstrandin metsäalueelle. Myös Ruotsinkylän eteläosan metsistä Vantaan Seutulaan jatkuva yhteys on poistettu. Tälle on selkeä syy, sillä yhteys ei voi toimia kiviaineistenottoalueen läpi. Ruotsinkylään onkin merkitty korvaava yhteys Mätäkiivennummelta Lahelan kautta Nahkelaan ja edelleen Vantaan kautta Nurmijärvelle ja Espooseen (liiteaineisto 1, yhteys nro 65, Luukki-Ruotsinkylä /Mätäkiivennummi). Tästä on esitetty jatkoyhteys etelään (nro 66, Luukki-Seutula-Metsäkylä), joka ei voi toteutua, sillä se on merkitty kulkevaksi kiviainesten ottoalueen läpi. Ympäristölautakunta esittää, että Tuusulan eteläosan viheryhteyksiin ja niiden toimivuuteen kiinnitetään enemmän huomiota seuraavassa kaavavaiheessa. Lisäksi yhteys Tuomalansuolta Sipoon metsäalueille ja Keravanjokea noudatteleva

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

viheryhteysmerkintä tulisi palauttaa. Alueen jokiyhteydet ovat harvoja toimivia ja kehitettäviä pohjois-eteläsuuntaisia viheryhteyksiä. Keravanjoen vaelluskalakanta on nyt myös vahvistumassa, kun Tikkurilankosken pato on avattu kalatielle.

Geologiset muodostumat

Geologisilla kohteilla osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat harjualueet tai muut geologiset muodostumat, joilla on merkittäviä maisemallisia ja luonnontieteellisiä arvoja. Kohteet ovat voimassa olevien maakuntakaavojen mukaisia. Muutosta on tullut siihen, että vinorasterilla esitetään enää vain yli 50 hehtaarin muodostumat, 5-50 hehtaarin muodostumat esitetään kolmiomerkinnällä. Ympäristölautakunta pitää puutteena sitä, että geologisista muodostumista ei ole esitetty selventävää liitekarttaa eikä kohteita ole nimetty.

Kaavavalmistelusta ja jatkotyöstämisestä

Kaavaluonnos käsittää valtavan suuren aineiston, jonka hahmottaminen kokonaisuudessaan asettaa haasteita lausunnonantajalle. Erityisesti haastavaksi koetaan tapahtuneiden muutosten hahmottaminen suhteessa aiempiin voimassa oleviin maakuntakaavoihin. Viheryhteyksien osalta tulkintaa helpottaisi esimerkiksi yhteenvetokartta, josta näkyisi selvästi nykyisen kaavaluonnoksen yhteydet ja myös ne yhteydet, jotka on poistettu.

Mikäli seuraavasta kaavavaiheesta poistetaan nyt esitettyjä suojeluvarauksia, tulee luonnonympäristöjen maakunnallinen arvo silti todentaa kaavassa. Mikäli maakunnallinen arvo ei näy suojeluvarauksella, tulee sen näkyä esimerkiksi erillisellä aluerajauksella. Tärkeää on myös, ettei kuntien omistamia maakunnallista arvoa omaavia suojeluvarauksia poisteta kaavasta. Kunnilla on lakisääteinen velvoite edistää luonnonsuojelualue alueellaan, kuten myös velvoite tarjota virkistysalueita. Nämä eivät poissulje toisiaan. Alueita suojelemalla ne tulevat palvelemaan myös virkistystä.

Kaavan ympäristön voimavarat ja vetovoima osiossa on todettu, että keskeistä on ympäristön valtakunnallisten ja maakunnallisten arvokkaiden ominaisuuksien turvaaminen. Mikäli valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita luonnonympäristöjä ei merkitä kaavaan, ei arvokkaiden alueiden turvaaminen toteudu eikä maakuntakaavan valmistelutyö ole silloin onnistunut tavoitteessaan.

Kaavaluonnoksessa eri osa-alueiden (luonto, virkistysalueet, kulttuuri) huomioimisen taso poikkeaa toisistaan. Esimerkiksi kulttuuriympäristökohteissa ei ole esitetty pinta-alakriteereitä, vaan mukaan on otettu hyvinkin pienialaisia kohteita. Kaikki kohteet on selkeästi listattu ja esitetty liitekartalla (tosin ei oikeusvaikutteisella). Suojeluvarausten, viheralueiden ja geologisten muodostelmien kohdalla suuntaus on ollut toinen. Ne on esitetty käyttämällä pinta-alakriteereitä, minkä lisäksi niiden kohdelistaukset ovat myös paljon epätarkempia. Tätä linjausta tulisi miettiä uudelleen kaavan jatkovalmistelussa.

Kaavaratkaisussa viheryhteyksiin tehtyjä muutoksia ei ole selitetty eikä perusteltu riittävällä tasolla, mikä on aiheellista korjata jatkovalmistelussa. Vaikuttaa myös siltä, että Keski-Uudenmaan alueella viheryhteyksien kohdalla on päädytty ehkä liian helppoon ratkaisuun poistamalla kaikki taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeiden sisäiset viheryhteydet. Alueille voitaisiin jättää vähintäänkin kaikista merkittävimmät

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

yhteydet ja poistaa vain ne yhteydet, jotka ovat toimimattomia tai muuten vähäarvoisia. Näin saataisiin aikaan monin paikoin tyydyttävämpi kaavaratkaisu.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kuntakehityslautakunta, 08.05.2019, § 64

Valmistelijat / lisätiedot:
Henna Lindström
henna.lindstrom@tuusula.fi
yleiskaavasuunnittelija

Liitteet

- 1 Uusimaa-kaava 2050 -ehdotus, kaavakarttaote, KKL 8.5.2019
- 2 Uusimaa-kaava 2050 -ehdotus, merkinnät ja määräykset, KKL 8.5.2019
- 3 Linkit Uusimaa-kaava 2050 -ehdotuksen materiaaleihin, KKL 8.5.2019

Uusimaa-kaava 2050, ehdotus

Lausuntopyyntö

Uusimaa-kaava 2050 laadinta on edennyt ehdotusvaiheeseen. Uudenmaan maakuntahallitus on päättänyt kokouksessaan 11.3.2019 Uusimaa-kaavan ehdotuksen aineistojen lausunnoille lähettämisestä. Lausunnot on pyydetty toimittamaan Uudenmaan liittoon 24.5.2019 mennessä. Lausuntoaineistot ovat saatavissa osoitteesta www.uudenmaanliitto.fi/kaavaehdotus. Tuusulan hallintosäännön mukaan lausunnon antaa valtuusto. Maakuntaliittoon toimitetaan kunnanhallituksen lausunto ennakkona ja valtuuston lopullinen lausunto kesäkuussa.

Uusimaa-kaavan aikatahtain on vuodessa 2050 ja se kokoaa yhteen kaikki alueidenkäytön keskeiset teemat, jotka tulee ratkaista maakuntakaavalla. Tavoitteena on, että vaihemaakuntakaavojen hyväksymisen yhteydessä kumotaan kyseisen seudun kaavan alueelta kaikki aiemmat maakuntakaavat, lukuun ottamatta Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimarakkaisua. Uusimaa-kaava 2050 koostu kolmesta vaihemaakuntakaavasta: Länsi-Uusimaa, Helsingin seutu ja Itä-Uusimaa. Tuusulaa koskee Helsingin seudun vaihemaakuntakaava.

Seutujen vaihemaakuntakaavoja ohjaavana taustavisiona toimii Uudenmaan rakennesuunnitelma. Oikeusvaikutukseton suunnitelma kattaa koko Uudenmaan ja siinä esitetään kokonaiskuva maakunnan aluerakenteesta vuonna 2050. Rakennesuunnitelma on oikeusvaikutukseton seutujen kaavoja ohjaava taustavision. Suunnitelmassa osoitetaan yleispiirteisellä tasolla:

- alueet, joille maakunnan kasvu voisi sijoittua kestävästi
- liikenne- ja keskusverkon sekä
- viherrakenteen pääelementit

Toteuttamisohjelma

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Uusimaa-kaavan toteuttamisohjelma osoittaa Uudenmaan aluerakenteen kehittymisen prioriteetit. Se tarkoittaa Uudenmaan rakennesuunnitelmassa esitettyä joukkoliikenteen ja maankäytön kehityskäytävien priorisointia osoittamalla, mitä liikenteen ja maankäytön hankkeita kehityskäytävät sisältävät ja miten ne ovat kytköksissä toisiinsa.

Toteuttamisohjelma on jaettu kolmeen vaiheeseen. Toteuttamisohjelman vaiheistus tukee Uusimaa-kaavan tavoitteiden mukaisesti kasvun ohjaamista kestäville vyöhykkeille siten, että ensin toteutetaan nykyistä rakennetta tukevat alueet ja yhteydet, sitten nykyistä rakennetta täydentävät alueet ja yhteydet ja vasta viimeiseksi otetaan käyttöön kokonaan uusia alueita ja yhteyksiä.

Ensimmäinen vaihe sisältää hankkeet, jotka ovat tarpeellisia jo nyt tai ovat edellytyksenä toisen vaiheen hankkeille. Ensimmäisen vaiheen liikennehankkeet perustuvat pääasiassa nykyisen maankäytön tarpeisiin tai maankäytön kasvuun nykyisessä rakenteessa. Helsingin seudun osalta ensimmäisen vaiheen infrahankkeet on MAL 2019 -työssä ajoitettu toteutettaviksi ennen vuotta 2030. Hankkeisiin kuuluvat Tuusulan osalta logistiikan poikittaisyhteys Järvenpäästä kantatielle 45 sekä Pasila – Riihimäki pääradan 2. vaihe.

Toiseen vaiheeseen sisältyvät pääsääntöisesti nykyistä rakennetta täydentävät alueet ja yhteydet. Toisen vaiheen hankkeet ajoittuvat pääsääntöisesti vuosien 2030 ja 2050 välille, mutta jotkin hankkeet saattavat käynnistyä jo aikaisemmin, jos niille järjestyy rahoitus. Toisen vaiheen hankkeisiin kuuluvat mm. Kehä IV, Lentorata ja Tallinna-tunneli.

Kolmanteen vaiheeseen sisältyvät kokonaan uudet avaukset tai sellaiset alueet ja yhteydet, joiden toteutukselle ei nykytiedon valossa ole tarvetta tai edellytyksiä ennen vuotta 2050. Kolmannen vaiheen hankkeena on esitetty mm. Itäinen radanvarsi.

Maankäytön hankkeina on tunnistettu Tuusulan osalta Focus ja Ristikytö / Kytömaa.

Kaavatyön eteneminen

Uudenmaan liitto laatii annetun palautteen pohjalta kaavaehdotuksen, joka asetetaan julkisesti nähtäville syksyllä 2019. Uusimaa-kaava on tarkoitus hyväksyä maakuntavaltuustossa loppuvuodesta 2019.

Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, muutokset luonnoksesta ehdotukseen Tuusulassa

Kasvun kestävä ohjaaminen

Jokelan merkintä on muuttunut kaavaluonnoksessa olleesta pieni keskusta - kohdemerkinnästä keskukseksi. Luonnoksen oikeusvaikutteisella liitekartalla Jokelaan osoitettu liityntäpysäköinnin kohdemerkintä on siirretty kaavakartalle.

Hyrylän ympärille merkittyä kehittämisperiaatemerkinä on hieman laajennettu Nahkelantien – Hämeentien – Koskenmäentien risteysalueen tuntumaan sekä etelään Riihikallioon, mutta kavennettu Tuusulanjoen varrelta. Kehittämisperiaatemerkinä osoitettuja alueita tulee kehittää tiiviinä asumisen, työpaikkojen ja palveluiden alueena. Ympärivuotinen asuminen sekä työpaikkarakentaminen on yleisten suunnittelumääräysten mukaan ohjattava ensisijaisesti näille alueille. Tämän

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

vyöhykkeen ulkopuolella tapahtuva asuin- ja työpaikkarakentaminen tulee ensisijaisesti sijoittua olemassa olevan yhdyskuntarakenteen yhteyteen.

Liikkuminen ja logistiikka, elinkeinot ja kauppa

Kaavaehdotuksessa on osoitettu Tallinna-tunnelista ainoastaan EU-rahoitteinen FinEst Link-projektin mukainen linjaus.

Tuusulan alueelle ei ole esitetty muutoksia liikenneväyliin. Tuusulan luonnosvaiheen lausunnosta huolimatta Hyrylän itäistä ohikulkutietä ei ole lisätty kaavakartalle.

Uusimaa-kaava 2050 -luonnoksessa Focus-alueelle oli merkitty kaksi tuotanto- ja logistiikkatoimintojen kehittämisalueen kohdemerkintää. Kiilan kiertotalousalue oli merkitty aluevarauksena. Kaavaehdotukseen on lisätty *Maa-aineshuollon kehittämisalueen* kohdemerkintä Senkkerin alueelle. Kiilan kiertotalousalueen aluevaraus on muutettu *Kiertotalouden ja jätehuollon alueen* kohdemerkinnäksi. Merkinnällä osoitetaan seudulliset jäte- ja kiertotaloustoimintojen keskittymät. Laajat alueet on osoitettu aluevarausmerkinnällä. Kohdemerkinnällä osoitetun alueen tarkka sijainti ja laajuus määritellään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Ympäristön voimavarat ja vetovoima, ympäristöhäiriöt

Virkistysalueisiin ja luonnonsuojelualueisiin ei ole esitetty muutoksia, vaikka Tuusula lausui, että Palojoen metsän luonnonsuojelualue tulee poistaa.

Kaavaluonnoksessa osoitettiin koillis-lounais-suuntainen viheryhteys, joka sijoittui Senkkerin maa-ainesten ottoalueelle. Yhteys on siirretty on siirretty länteen päin.

Ristikytöön Tuusulan ja Keravan rajalle on lisätty viheryhteystarve.

Kaavakartalle on lisätty kohdemerkinnöin 5 - 50 hehtaarin suuruiset arvokkaat geologiset muodostumat: Korkeakallio arvokkaana kallioalueena ja Ämmähaudanmäki arvokkaana harjualueena.

Luonnoksessa osoitetut lentoliikenteen laskeutumisyöhykkeet on poistettu kaavaehdotuksesta.

Tuusulan kunnan lausunto Uusimaa-kaava 2050 -ehdotuksesta

Tuusulan kunta yhtyy KUUMA-kuntien lausuntoehdotukseen (komissio 8.5.) ja lausuu lisäksi seuraavaa:

Lausunnon aiheet:

- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke
- Kehä IV, Focus -alue, Kiilan alue, Tallinna-tunneli
- Hyrylän itäinen ohikulkutie
- Lentoradan linjaus ja asema Hyrylään
- Palojoen metsän suojelumerkintä
- Temmonmäen - Lepokallion virkistysaluemerkintä
- Helsingin seudun viherkehä

Kasvun kestävä ohjaaminen, Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tuusulan kunta yhtyy KUUMA-kuntien lausuntoesityksen näkemykseen siitä, että taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen ulkopuolelle tulee voida asemakaavoittaa tehokasta pientalovaltaista asutusta olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen tukeutuen. Tässä tilanteessa kehityksen esteeksi eivät saa tulla yleiset suunnittelumääräykset ns. valkoisella alueella. Maakuntakaavan täytyy tukea MAL 2019 suunnitelman toteuttamisedellytyksiä mukaan lukien suunnitelman ensisijaiset kehittämisvyöhykkeet.

Tuusula pitää KUUMA-kuntien tavoin erittäin tärkeänä, että maakuntakaavan selostusta tulee täydentää nyt esitettyä tarkemmalla tulkintaohjeella taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen ja ns. valkoisen alueen yleisten määräysten osalta. KUUMA-kunnissa valkoisella alueella on useita taajamia, joiden paikallista kehittämistä maakuntakaava ei saa estää. Lisäksi tulee esittää suuntaviivoja, missä kulkee ero paikallisesti ja seudullisesti merkittävän asuin- ja työpaikkarakentamisen välillä esim. suhteessa kunnan kokoon ja väestökasvuun.

Tuusulan lausunto on huomioitu laajentamalla taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä Riihikallioon. Tuusulan näkemyksen mukaan vyöhykettä tulee edelleen laajentaa länteen Lahelan alueelle hyväksytyn MAL 2019 -suunnitelman mukaisen ensisijaisen kehittämisvyöhykkeen laajuudelta.

Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tulee laajentaa myös seudullisesti merkittävälle työpaikka-alueelle Sulassa. Sulan alueelle rakentuu huomattavasti työpaikkojen kerrosneliöitä, myös Tuusulan itäväylän etelä-kaakkoispuolelle, joka on maakuntakaavaehdotuksessa valkoista aluetta. Myös Vantaa on yleiskaavaluonnoksessaan merkinnyt työpaikka-alueita Vantaan kaupungin puolelle Sulaan ja Tuusulan itäväylään tukeutuen.

Lentokentän pohjoispuoli, Focus-alue on merkitty kohdemerkinnöin. Tuusulan kunta näkee, että lentokenttäkaupungin tulee olla mahdollista kehittyä paitsi etelä- myös pohjoispuoleltaan. Focus-alueelle on mahdollista sijoittaa toimintoja, jotka tukevat maakunnan ja koko valtakunnan tasolla tärkeimmän lentoaseman toimintaa.

Liikkuminen ja logistiikka

Tuusula toistaa kaavaluonnoksesta lausumansa: Kehä IV on erittäin tarpeellinen uusi tiehanke ja tärkeä Keski-Uudenmaan logistiikan poikittaisyhteys, jota tulee edistää rinnan Järvenpää-Nurmijärvi -poikittaisyhteyden kanssa. Kehä IV -väylään tukeutuvan alueen asemakaavoitus on Tuusulassa vireillä ja Tuusula painottaa, että väylän toteutus voi olla käynnissä vaiheittain jo ennen vuotta 2030, kuten MAL 2019 -suunnitelmassakin on linjattu.

Kehä IV -yhteys on elintärkeä myös suunnitellulle Helsinki-Tallinna -tunnelin rahtiterminaalille, jonka sijoittumista Tuusula kuntansa alueelle kannattaa. Tuusulan kunta näkee KUUMA-kuntien tapaan, että tunnelin henkilöliikenne nivoutuu osaltaan Helsingin seudun joukkoliikennejärjestelmään ja tavaraliikenne integroidaan osaksi logistiikkaverkkoa. Tunneliyhteys tarjoaa hyvät edellytykset kehittää lentoaseman lähialuetta vahvana logistiikkatoimintojen keskittymänä. Lentoaseman pohjoispuolelle sijoittuva Kehä IV -yhteys on olennainen osa tätä kokonaisuutta ja luo vahvan poikittaisyhteyden valtatie 3 suuntaan. Tallinna-tunnelin suunnittelun edetessä tulee Tuusulan kunta ottaa mukaan suunnitteluyöhön jo varhaisessa vaiheessa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Hyrylän itäinen ohikulkutie tulee lisätä kaavaan. Väylä on seudullisesti tärkeä ja sen merkitys tulee vielä korostumaan Rykmentinpuiston keskustan ja Hyrylän keskustan yhdistymisen ja rakentumisen sekä yleisemmin Tuusulanjärven itäpuolisten taajama-alueiden kehittymisen myötä. Tuusulanväylä Hyrylän keskustan kohdalla kehitetään liikenneympäristöltään kaupunkimaiseksi.

Kulomäentien merkitseminen seudullisesti merkittävänä tienä on Tuusulan kunnan näkemyksen mukainen. Tuusulan kaavoitus lausui Vantaan yleiskaavaluonnoksesta Kulomäentien osalta seuraavaa: *Tuusulan kunta näkee, että Kulomäentien (mt 152) liikenteen sujuvuutta ei tule vaarantaa. Kulomäentien tulee palvella myös seudullista liikennettä Kehä IV:n kehittyvässä käytävässä sekä vt4-kt45 -välillä. Kulomäentie Kulorastaantien ja Korson keskustan väliseltä osuudelta on merkitty Vantaan yleiskaavaluonnokseen katukuvan kehitysalueena, jonka varrelle tutkitaan tehokkaan asuntorakentamisen lisäämistä urbaanimman kaupunkirakenteen luomiseksi. Tieosuus kuitenkin yhdistää Keski-Uudenmaan logistiikan poikittaisyhteyden, Tuusulanväylän ja Hämeenlinnanväylän välisen Kehä IV -osuuden Lahden moottoritille ja edelleen kohti Sipoon Bastukärriä. Tuusulan Focus-alueelle tulee rakentumaan noin miljoona kerrosneliömetriä mm. logistiikalle. Vantaan yleiskaavassa tulee huomioida kehittyvästä poikittaisyhteydestä ja Tuusulasta syntyvät vaikutukset Kulomäentien liikenteelle.*

Lentorata ja Ristikytö

Tuusula toistaa Lentoradasta ja Ristikydöstä lausumansa: Lentorata tulee suunnitella ja toteuttaa myös taajamajunaliikennettä ja pääkaupunkiseudun paikallisliikennettä palvelevana ratana. Uudelle radalle tulee toteuttaa asema Hyrylään ja rata tulee linjata sitovana merkintänä siten, että se kulkee Uusimaa -kaavassa Hyrylän kautta. Myös KUUMA-kunnat lausunnossaan toteavat, että Lentoradan lähiliikennepotentiaali tulee selvittää perusteellisesti ennen radan sijainnin ja käyttötarkoituksen merkitsemistä sitovasti kartalle. Toteutuessaan lähi- ja kaukoliikenneyhteytenä Lentorata tarjoaisi merkittäviä kehittämis- ja tiivistämismahdollisuuksia raidekäytävän asemansuoduille. Hyrylä voitaisiin kytkeä lähijunaliikenteen piiriin.

Lentorata tulee linjata Hyrylän jälkeen siten, että se yhtyy pää- ja oikorataan Ristikydössä, jonne on mahdollista toteuttaa uusi merkittävä vaihtoasema ja taajamarakennetta maakuntakaavan tavoitevuoden jälkeen. Näin merkittävien infrapanostusten osalta tulee ennakoida tulevaisuuden tarpeita maakuntakaavan tavoitevuotta pidemmälle.

Elinkeinot ja kauppa

Focus-alueen seudullisen vähittäiskaupan suuryksikkömerkinnän osalta Tuusula toistaa lausumansa. Uusimaa-kaavan 2050 suunnitteluperiaatteiden mukaan kaavalla tuetaan elinkeinoelämän toiminta- ja kehittymisedellytyksiä maakunnan erityyppisillä alueilla ja mahdollistetaan erityispiirteiden hyödyntäminen. Koska alue rajautuu Suomen suurimpaan ja tärkeimpään lentoasemaan sekä vilkkaiden liikenneväylien solmukohtaan, tulee tätä sijaintitekijää pystyä hyödyntämään alueen kaupallisen konseptin suunnittelussa. Focus-alueella toiminnan tulee tukeutua lentokentän ja erityisesti matkustajaliikenteen avaamiin mahdollisuuksiin, mutta vastavuoroisesti alueen kehittämisen tulee tukea lentoaseman kilpailukykyä ja palvelutarjontaa. Alue on myös liikenteellisen sijaintinsa ja erilaisten tavaraliikenteen lentokenttäintegraatiomahdollisuuksien puolesta otollinen erilaisten varastomyymälä-

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

ja verkkokaupakonseptien kehittämiseen, joissa logistiikka on keskiössä. Maakuntakaavan tulee edistää ja mahdollistaa näiden uudenlaisten ja kehittyvien kaupan konseptien sekä liiketoimintamallien syntyminen.

Maa-ainesten ottoalueen kohdemerkinnän lisäystä pidetään hyvänä. Mutta Kiilan kiertotalousalueen merkinnän muuttuminen aluevarauksesta kohdemerkinnäksi antaa kuvan alueen merkityksen ja laajuuden supistumisesta, jota Tuusula ei näe oikeansuuntaisena muutoksena.

Ympäristön voimavarat ja vetovoima

Palojoen metsän luonnonsuojelualue

Tuusulan kunta yhtyy KUUMA-kuntien näkemykseen luonnonsuojelualueista: Suojelualueiden rajauksia on tarkistettu ja uusia suojelualueita on osoitettu selvitystulosten perusteella. KUUMA-kunnat näkevät, että suojelualueiden osoittamisen tulee perustua yhtenäisiin kriteereihin koko kaavan alueella ja lisäksi tulee varmistua, että kaavassa osoitetut suojelukohteet ovat todella maakunnallisia ja että niiden rajaukset koskevat vain maakunnallisesti arvokkaita kohteita. Tämä korostuu etenkin suojelualueen sijaitessa hyvin saavutettavalla alueella, jonka maankäyttöä maakuntakaavan tavoitteiden mukaan tulee tiivistää. Esimerkki tällaisesta kohteesta on Tuusulassa aseman läheisyydessä Jokelan suojelualue rataan rajautuen.

Maakuntakaavaan ei tule merkitä Palojoen metsän luonnonsuojelualueita. Enviro Oy:n tekemän Jokelan Hevoskylän -luontoselvityksen (2015) mukaan alueen kohteet eivät täytä maakunnallisia LAKU-kriteerejä. Luonnonsuojelualueen osoittaminen alle kahden kilometrin päähän Jokelan juna-asemasta, ei tue Uusimaa-kaava 2050 tavoitteita ilmastonmuutoksen vastaisesta kestävästä kasvun ohjaamisesta. Kasvu tulee esittää kestäville vyöhykkeille, seutukeskuksiin, asemanseuduille ja muihin joukkoliikenteen solmukohtiin. Uusimaa-kaava 2050 tavoitteina on myös elinvoimaisten keskuksien verkosto ja keskusten monipuolisen asumisen kehittymisen tukeminen.

Vireillä olevassa Tuusulan yleiskaava 2040 -ehdotuksessa turvataan luontoarvot paikallisesti luonnonsuojelullisesti arvokkaalla merkinnällä (sl) Palojoen varrella (noin 14 ha) yhtyen etelässä Lepänojan luonnonsuojelualueeseen. Näin turvataan puronvarren tärkeä ekologinen yhteys. Lisäksi yleiskaavaehdotukseen on merkitty kahden tärkeimmän viitasammakkolammen ympäristö (noin 6 ha ja 2 ha) sl-merkinnöin. Hevoskylän aluevarausmääräyksessä määrätään ottamaan huomioon luontoarvot. Nämä alueet on osoitettu yleiskaavaehdotukseen Environ Palojoen molemmin puolin tekemien luontoselvitysten perusteella (Jokelan hevoskylän luontoselvitys 2015 ja Tuusulan Jokelan kartanon alueen luontoselvitys 2014).

Palojoen metsän alueella on vireillä Jokelan hevoskylä -asemakaavan laadinta. Alueelle tavoitellaan asumisen, hevosarrastamisen ja -elinkeinojen yhdistävää toteutusta. Alueelle tehdään suunnitteluperiaatteet, joiden pohjalta edetään vaiheittain toteutettaviin asemakaavoihin. Alustavien maankäyttöideoiden pohjalla on ollut viherverkoston ja hevosasumisen yhdistävä suunnittelu. Maankäyttöideoiden pohjalta olemassa olevien lampien läheisyyteen on mietitty hevosreittejä ja Palojoen läheisyyteen metsälaitumia. Näin voidaan turvata myös alueen luontoarvot.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Jokela profiloituu hevosystävällisenä alueena, muun muassa lukiossa on mahdollisuus opiskella hevoslinjalla. Aseman läheisyys mahdollistaa uuden tyyppisen asumisen hevoskylässä ja samanaikaisesti työssä käynnin pääkaupunkiseudulla sekä harrastustoimintaan kulkemisen julkisilla liikennevälineillä. Myös hevosen pitäminen omassa pihapiirissä kiinnostaa tehtyjen markkinavuoropuheluiden myötä. Näin vältetään liikkuminen asunnon ja hevosen vuokratallin välillä. Hevosharrastajia on paljon pääkaupunkiseudulla, jossa hevosen pitäminen lähellä asumista ei ole mahdollista. Hevoskylätoiminta myös edesauttaa omalta osaltaan maatalouselinympäristön säilymistä.

Temmonmäen – Lepokallion virkistysalue

Jokelan Temmonmäen - Lepokallion virkistysalue on jokelalaisille tärkeä ulkoilualue, mutta Tuusulan kunta ei näe kohdetta seudullisesti merkittävänä. Alue on turvattu virkistyskäyttöön Jokelan osayleiskaavassa ja vireillä olevassa Tuusulan yleiskaava 2040:ssä. Aluetta ei uhkaa rakentaminen. Kuitenkin maakuntakaavan mittatarkkuus ja edellisiä maakuntakaavoja yleispiirteisempi ratkaisu huomioiden kohde tulee poistaa Uusimaa-kaava 2050:stä, Helsingin seudun vaihemaakuntakaavasta.

Ristikytöön on lisätty voimassa olevassa maakuntakaavassakin esitetty poikittainen viheryhteys. Yhteyden toteuttaminen on haastavaa moottoritien, oiko- ja pääradan vuoksi.

Helsingin seudun viherkehä

Tuusulan kunta yhtyy Kuuma-kuntien näkemykseen siitä, että Helsingin seudun viherkehän merkinnät tulee poistaa. Yleisten suunnittelumääräysten mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon Helsingin seudun viherkehän kokonaisuuden kehittäminen. Viheryhteydet ovat yli kuntarajojen jatkuvia eli seudullisia. Näin ollen niiden suunnittelu ei voi jäädä kunnan yksityiskohtaisemman suunnittelun varaan, vaan maakuntakaavan viheryhteysmerkinnän ja sen sijainnin tulee perustua yhteisesti hyväksytyyn useiden kuntien suunnitelmaan. Tällaista suunnitelmaa ei kuitenkaan ole tehty, joten Helsingin seudun viherkehän merkinnät tulee poistaa.

KUUMA-kunnat eivät halua profiloitua pääosin pääkaupunkiseutua palvelevana Helsingin seudun viherkehänä. KUUMA-kunnat eivät halua yksityiskohtaisempaan kaavoitukseensa selvittämisen- ja suunnitteluvaihtoehtoja Helsingin seudun viherkehän takia.

Muuta

Tuusula KUUMA-kuntien lausunnossa esitetyn tavoin näkee, että kaavakartan kaikki merkinnät tulee olla luettavissa valitulla mittakaavatasolla. Esimerkiksi merkittävien kulttuuriympäristöjen kohdemerkinnällä esitettävien alueiden pinta-alan ylärajaa tulee nostaa. Merkinnät eivät saa jäädä toisten merkintöjen alle, esimerkiksi Jokelan tiilitehdas sekä Klaavolan tila ja Hyrylän kasarmialue eivät erotu kaavakartalta.

Tuusula kiinnittää huomiota liitekarttojen sisältöön ja selitteisiin. Esimerkiksi selite liitekartalla L2 –joukkoliikenne on vajavainen kartan sisältöön verrattuna. Ovatko esimerkiksi laivaväylät tai Tallinna-tunnelin tavaraterminalista lähtevä pintaratayhteys Hanko-radalle joukkoliikenteen osia?

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Yhteenveto

Tuusulan kunta edellyttää seuraavia muutoksia Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaehdotukseen:

- Taajamatoimintojen suhdetta ns. valkoisiin alueisiin tulee täsmentää
- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tulee laajentaa Lahelaan ja Sulaan
- Kehä IV:sta tulee painottaa maakunnallisesti merkittävänä väylänä ja Focusta maakunnallisena logistiikka-alueena, jonne tulee sallia monimuotoisia kaupan konsepteja. Yhteys Tallinna-tunneliin on merkittävä.
- Hyrylän itäinen ohikulkutie tulee lisätä kaavaan
- Lentorata tulee merkitä sitovana Hyrylään, sekä edelleen Ristikytöön
- Kiilan kiertotalousalueen muuttuminen aluevarauksesta kohdemerkinnällä osoitetuksi ei tue Tuusulan näkemystä alueen kehittymisestä
- Palojoen metsän luonnonsuojelualue tulee poistaa
- Temmonmäen - Lepokallion virkistysalue tulee poistaa
- Helsingin seudun viherkehä -merkintä tulee poistaa

..

Ehdotus

Esittelijä: Pia Sjöroos, kaavoituspäällikkö

Kuntakehityslautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto päättää

- antaa Uusimaa-kaava 2050 -ehdotuksesta edellä esitetyn lausunnon.

Puheenjohtajan avattua asiasta keskustelun Jari Anttalainen esitti, että lausuntoon lisätään teksti:

"Kaavaan on lisättävä myös Finest Bay Area -rautatietunnelin mukainen linjaus, jonka suunniteltu reitti kulkee Tallinnasta Espoon Otaniemen kautta Helsinki-Vantaan lentokentälle tai Otaniemestä Pasilan kautta Helsinki-Vantaan lentokentälle."

Kuntakehityslautakunta hyväksyi lisäsesityksen yksimielisesti.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi kuntakehityslautakunta päätti lisätä lausuntoon teksti

- Kaavaan on lisättävä myös Finest Bay Area -rautatietunnelin mukainen linjaus, jonka suunniteltu reitti kulkee Tallinnasta Espoon Otaniemen kautta Helsinki-Vantaan lentokentälle tai Otaniemestä Pasilan kautta Helsinki-Vantaan lentokentälle.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Merkittiin, että puheenjohtaja Mika Mäki-Kuhna ja jäsen Riitta Nybäck poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 19.19. Kokouksen puheenjohtajana jatkoi varapuheenjohtaja Liisa Sorri.

Kunnanhallitus, 20.05.2019, § 195

Valmistelijat / lisätiedot:
Henna Lindström

Liitteet

- 1 Linkit Uusimaa-kaava 2050 -ehdotuksen materiaaleihin, khall 20.5.2019
- 2 Uusimaa-kaava 2050 -ehdotus, kaavakarttaote, khall 20.5.2019
- 3 Uusimaa-kaava 2050 -ehdotus, merkinnät ja määräykset, khall 20.5.2019
- 4 KUUMA lausunto kaavaehdotuksesta, khall 20.5.2019

Ehdotus

Esittelijä: Harri Lipasti, kansliapäällikkö

Kunnanhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- antaa Uusimaa-kaava 2050 -ehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Tuusulan kunnan lausunto Uusimaa-kaava 2050 -ehdotuksesta

Tuusulan kunta yhtyy KUUMA-kuntien lausuntoehdotukseen (komissio 8.5.) ja lausuu lisäksi seuraavaa:

Lausunnon aiheet:

- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke
- Kehä IV, Focus -alue, Kiilan alue, Tallinna-tunneli
- Hyrylän itäinen ohikulkutie
- Lentoradan linjaus ja asema Hyrylään
- Palojoen metsän suojelumerkintä
- Temmonmäen - Lepokallion virkistysaluemerkintä
- Helsingin seudun viherkehä

Kasvun kestävä ohjaaminen, Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke

Tuusulan kunta yhtyy KUUMA-kuntien lausuntoesityksen näkemykseen siitä, että taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen ulkopuolelle tulee voida asemakaavoittaa tehokasta pientalovaltaista asutusta olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen tukeutuen. Tässä tilanteessa kehityksen esteeksi eivät saa tulla yleiset

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

suunnittelumääräykset ns. valkoisella alueella. Maakuntakaavan täytyy tukea MAL 2019 suunnitelman toteuttamisedellytyksiä mukaan lukien suunnitelman ensisijaiset kehittämisvyöhykkeet.

Tuusula pitää KUUMA-kuntien tavoin erittäin tärkeänä, että maakuntakaavan selostusta tulee täydentää nyt esitettyä tarkemmalla tulkintaohjeella taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen ja ns. valkoisen alueen yleisten määräysten osalta. KUUMA-kunnissa valkoisella alueella on useita taajamia, joiden paikallista kehittämistä maakuntakaava ei saa estää. Lisäksi tulee esittää suuntaviivoja, missä kulkee ero paikallisesti ja seudullisesti merkittävän asuin- ja työpaikkarakentamisen välillä esim. suhteessa kunnan kokoon ja väestökasvuun.

Tuusulan lausunto on huomioitu laajentamalla taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä Riihikallioon. Tuusulan näkemyksen mukaan vyöhykettä tulee edelleen laajentaa länteen Lahelan alueelle hyväksytyt MAL 2019 -suunnitelman mukaisen ensisijaisen kehittämisvyöhykkeen laajuudelta.

Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tulee laajentaa myös seudullisesti merkittävälle työpaikka-alueelle Sulassa. Sulan alueelle rakentuu huomattavasti työpaikkojen kerrosneliöitä, myös Tuusulan itäväylän etelä-kaakkoispuolelle, joka on maakuntakaavaehdotuksessa valkoista aluetta. Myös Vantaa on yleiskaavaluonnoksessaan merkinnyt työpaikka-alueita Vantaan kaupungin puolelle Sulaan ja Tuusulan itäväylään tukeutuen.

Lentokentän pohjoispuoli, Focus-alue on merkitty kohdemerkinnöin. Tuusulan kunta näkee, että lentokenttäkaupungin tulee olla mahdollista kehittyä paitsi etelä- myös pohjoispuoleltaan. Focus-alueelle on mahdollista sijoittaa toimintoja, jotka tukevat maakunnan ja koko valtakunnan tasolla tärkeimmän lentoaseman toimintaa.

Liikkuminen ja logistiikka

Tuusula toistaa kaavaluonnoksesta lausumansa: Kehä IV on erittäin tarpeellinen uusi tiehanke ja tärkeä Keski-Uudenmaan logistiikan poikittaisyhteys, jota tulee edistää rinnan Järvenpää-Nurmijärvi -poikittaisyhteyden kanssa. Kehä IV -väylään tukeutuvan alueen asemakaavoitus on Tuusulassa vireillä ja Tuusula painottaa, että väylän toteutus voi olla käynnissä vaiheittain jo ennen vuotta 2030, kuten MAL 2019 -suunnitelmassakin on linjattu.

Kehä IV -yhteys on elintärkeä myös suunnitellulle Helsinki - Tallinna -tunnelin rahtiterminaalille, jonka sijoittumista Tuusula kuntansa alueelle kannattaa. Tuusulan kunta näkee KUUMA-kuntien tapaan, että tunnelin henkilöliikenne nivoutuu osaltaan Helsingin seudun joukkoliikennejärjestelmään ja tavaraliikenne integroidaan osaksi logistiikkaverkkoa. Tunneliyhteys tarjoaa hyvät edellytykset kehittää lentoaseman lähialuetta vahvana logistiikkatoimintojen keskittymänä. Lentoaseman pohjoispuolelle sijoittuva Kehä IV -yhteys on olennainen osa tätä kokonaisuutta ja luo vahvan poikittaisyhteyden valtatie 3 suuntaan. Tallinna-tunnelin suunnittelun edetessä tulee Tuusulan kunta ottaa mukaan suunnittelutyöhön jo varhaisessa vaiheessa.

Uusimaa-kaava 2050:een on lisättävä myös Finest Bay Area -rautatietunnelin mukainen linjaus, jonka suunniteltu reitti kulkee Tallinnasta Espoon Otaniemen kautta Helsinki-Vantaan lentokentälle tai Otaniemesta Pasilan kautta Helsinki-Vantaan lentokentälle.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Hyrylän itäinen ohikulkutie tulee lisätä kaavaan. Väylä on seudullisesti tärkeä ja sen merkitys tulee vielä korostumaan Rykmentinpuiston keskustan ja Hyrylän keskustan yhdistymisen ja rakentumisen sekä yleisemmin Tuusulanjärven itäpuolisten taajama-alueiden kehittymisen myötä. Tuusulanväylä Hyrylän keskustan kohdalla kehitetään liikenneympäristöltään kaupunkimaiseksi.

Kulomäentien merkitseminen seudullisesti merkittävänä tienä on Tuusulan kunnan näkemyksen mukainen. Tuusulan kaavoitus lausui Vantaan yleiskaavaluonnoksesta Kulomäentien osalta seuraavaa: *Tuusulan kunta näkee, että Kulomäentien (mt 152) liikenteen sujuvuutta ei tule vaarantaa. Kulomäentien tulee palvella myös seudullista liikennettä Kehä IV:n kehittyvässä käytävässä sekä vt4-kt45 -välillä. Kulomäentie Kulorastaantien ja Korson keskustan väliseltä osuudelta on merkitty Vantaan yleiskaavaluonnokseen katukuvan kehitysalueena, jonka varrelle tutkitaan tehokkaan asuntorakentamisen lisäämistä urbaanimman kaupunkirakenteen luomiseksi. Tieosuus kuitenkin yhdistää Keski-Uudenmaan logistiikan poikittaisyhteyden, Tuusulanväylän ja Hämeenlinnanväylän välisen Kehä IV -osuuden Lahden moottoritille ja edelleen kohti Sipoon Bastukärriä. Tuusulan Focus-alueelle tulee rakentumaan noin miljoona kerrosneliömetriä mm. logistiikalle. Vantaan yleiskaavassa tulee huomioida kehittyvästä poikittaisyhteydestä ja Tuusulasta syntyvät vaikutukset Kulomäentien liikenteelle.*

Lentorata ja Ristikytö

Tuusula toistaa Lentoradasta ja Ristikydöstä lausumansa: Lentorata tulee suunnitella ja toteuttaa myös taajamajunaliikennettä ja pääkaupunkiseudun paikallisliikennettä palvelevana ratana. Uudelle radalle tulee toteuttaa asema Hyrylään ja rata tulee linjata sitovana merkintänä siten, että se kulkee Uusimaa -kaavassa Hyrylän kautta. Myös KUUMA-kunnat lausunnossaan toteavat, että Lentoradan lähiliikennepotentiaali tulee selvittää perusteellisesti ennen radan sijainnin ja käyttötarkoituksen merkitsemistä sitovasti kartalle. Toteutuessaan lähi- ja kaukoliikenneyhteytenä Lentorata tarjoaisi merkittäviä kehittämis- ja tiivistämismahdollisuuksia raidekäytävän asemansuoduille. Hyrylä voitaisiin kytkeä lähijunaliikenteen piiriin.

Lentorata tulee linjata Hyrylän jälkeen siten, että se yhtyy pää- ja oikorataan Ristikydössä, jonne on mahdollista toteuttaa uusi merkittävä vaihtoasema ja taajamarakennetta maakuntakaavan tavoitevuoden jälkeen. Näin merkittävien infrapanostusten osalta tulee ennakoida tulevaisuuden tarpeita maakuntakaavan tavoitevuotta pidemmälle.

Elinkeinot ja kauppa

Focus-alueen seudullisen vähittäiskaupan suuryksikkömerkinnän osalta Tuusula toistaa lausumansa. Uusimaa-kaavan 2050 suunnitteluperiaatteiden mukaan kaavalla tuetaan elinkeinoelämän toiminta- ja kehittymisedellytyksiä maakunnan erityyppisillä alueilla ja mahdollistetaan erityispiirteiden hyödyntäminen. Koska alue rajautuu Suomen suurimpaan ja tärkeimpään lentoasemaan sekä vilkkaiden liikenneväylien solmukohtaan, tulee tätä sijaintitekijää pystyä hyödyntämään alueen kaupallisen konseptin suunnittelussa. Focus-alueella toiminnan tulee tukeutua lentokentän ja erityisesti matkustajaliikenteen avaamiin mahdollisuuksiin, mutta vastavuoroisesti alueen kehittämisen tulee tukea lentoaseman kilpailukykyä ja palvelutarjontaa. Alue on myös liikenteellisen sijaintinsa ja erilaisten tavaraliikenteen lentokenttäintegraatiomahdollisuuksien puolesta otollinen erilaisten varastomyymälä-

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

ja verkkokaupakonseptien kehittämiseen, joissa logistiikka on keskiössä. Maakuntakaavan tulee edistää ja mahdollistaa näiden uudenlaisten ja kehittyvien kaupan konseptien sekä liiketoimintamallien syntyminen.

Maa-ainesten ottoalueen kohdemerkinnän lisäystä pidetään hyvänä. Mutta Kiilan kiertotalousalueen merkinnän muuttuminen aluevarauksesta kohdemerkinnäksi antaa kuvan alueen merkityksen ja laajuuden supistumisesta, jota Tuusula ei näe oikeansuuntaisena muutoksena.

Ympäristön voimavarat ja vetovoima

Palojoen metsän luonnonsuojelualue

Tuusulan kunta yhtyy KUUMA-kuntien näkemykseen luonnonsuojelualueista: Suojelualueiden rajauksia on tarkistettu ja uusia suojelualueita on osoitettu selvitystulosten perusteella. KUUMA-kunnat näkevät, että suojelualueiden osoittamisen tulee perustua yhtenäisiin kriteereihin koko kaavan alueella ja lisäksi tulee varmistua, että kaavassa osoitetut suojelukohteet ovat todella maakunnallisia ja että niiden rajaukset koskevat vain maakunnallisesti arvokkaita kohteita. Tämä korostuu etenkin suojelualueen sijaitessa hyvin saavutettavalla alueella, jonka maankäyttöä maakuntakaavan tavoitteiden mukaan tulee tiivistää. Esimerkki tällaisesta kohteesta on Tuusulassa aseman läheisyydessä Jokelan suojelualue rataan rajautuen.

Maakuntakaavaan ei tule merkitä Palojoen metsän luonnonsuojelualueita. Enviro Oy:n tekemän Jokelan Hevoskylän -luontoselvityksen (2015) mukaan alueen kohteet eivät täytä maakunnallisia LAKU-kriteerejä. Luonnonsuojelualueen osoittaminen alle kahden kilometrin päähän Jokelan juna-asemasta, ei tue Uusimaa-kaava 2050 tavoitteita ilmastonmuutoksen vastaisesta kestävästä kasvun ohjaamisesta. Kasvu tulee esittää kestäville vyöhykkeille, seutukeskuksiin, asemanseuduille ja muihin joukkoliikenteen solmukohtiin. Uusimaa-kaava 2050 tavoitteina on myös elinvoimaisten keskuksien verkosto ja keskusten monipuolisen asumisen kehittymisen tukeminen.

Vireillä olevassa Tuusulan yleiskaava 2040 -ehdotuksessa turvataan luontoarvot paikallisesti luonnonsuojelullisesti arvokkaalla merkinnällä (sl) Palojoen varrella (noin 14 ha) yhtyen etelässä Lepänojan luonnonsuojelualueeseen. Näin turvataan puronvarren tärkeä ekologinen yhteys. Lisäksi yleiskaavaehdotukseen on merkitty kahden tärkeimmän viitasammakkolammen ympäristö (noin 6 ha ja 2 ha) sl-merkinnöin. Hevoskylän aluevarausmääräyksessä määrätään ottamaan huomioon luontoarvot. Nämä alueet on osoitettu yleiskaavaehdotukseen Environ Palojoen molemmin puolin tekemien luontoselvitysten perusteella (Jokelan hevoskylän luontoselvitys 2015 ja Tuusulan Jokelan kartanon alueen luontoselvitys 2014).

Palojoen metsän alueella on vireillä Jokelan hevoskylä -asemakaavan laadinta. Alueelle tavoitellaan asumisen, hevosarrastamisen ja -elinkeino yhdistävää toteutusta. Alueelle tehdään suunnitteluperiaatteet, joiden pohjalta edetään vaiheittain toteutettaviin asemakaavoihin. Alustavien maankäyttöideoiden pohjalta on ollut viherverkoston ja hevosasumisen yhdistävä suunnittelu. Maankäyttöideoiden pohjalta olemassa olevien lampien läheisyyteen on mietitty hevosreittejä ja Palojoen läheisyyteen metsälaitumia. Näin voidaan turvata myös alueen luontoarvot.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Jokela profiloituu hevosystävällisenä alueena, muun muassa lukiossa on mahdollisuus opiskella hevoslinjalla. Aseman läheisyys mahdollistaa uuden tyyppisen asumisen hevoskylässä ja samanaikaisesti työssä käynnin pääkaupunkiseudulla sekä harrastustoimintaan kulkemisen julkisilla liikennevälineillä. Myös hevosen pitäminen omassa pihapiirissä kiinnostaa tehtyjen markkinavuoropuheluiden myötä. Näin vältetään liikkuminen asunnon ja hevosen vuokratallin välillä. Hevosharrastajia on paljon pääkaupunkiseudulla, jossa hevosen pitäminen lähellä asumista ei ole mahdollista. Hevoskylätoiminta myös edesauttaa omalta osaltaan maatalouselinympäristön säilymistä.

Temmonmäen - Lepokallion virkistysalue

Jokelan Temmonmäen - Lepokallion virkistysalue on jokelalaisille tärkeä ulkoilualue, mutta Tuusulan kunta ei näe kohdetta seudullisesti merkittävänä. Alue on turvattu virkistyskäyttöön Jokelan osayleiskaavassa ja vireillä olevassa Tuusulan yleiskaava 2040:ssä. Aluetta ei uhkaa rakentaminen. Kuitenkin maakuntakaavan mittatarkkuus ja edellisiä maakuntakaavoja yleispiirteisempi ratkaisu huomioiden kohde tulee poistaa Uusimaa-kaava 2050:stä, Helsingin seudun vaihemaakuntakaavasta.

Ristikytöön on lisätty voimassa olevassa maakuntakaavassakin esitetty poikittainen viheryhteys. Yhteyden toteuttaminen on haastavaa moottoritien, oiko- ja pääradan vuoksi.

Helsingin seudun viherkehä

Tuusulan kunta yhtyy Kuuma-kuntien näkemykseen siitä, että Helsingin seudun viherkehän merkinnät tulee poistaa. Yleisten suunnittelumääräysten mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon Helsingin seudun viherkehän kokonaisuuden kehittäminen. Viheryhteydet ovat yli kuntarajojen jatkuvia eli seudullisia. Näin ollen niiden suunnittelu ei voi jäädä kunnan yksityiskohtaisemman suunnittelun varaan, vaan maakuntakaavan viheryhteyksimerkinnän ja sen sijainnin tulee perustua yhteisesti hyväksytyyn useiden kuntien suunnitelmaan. Tällaista suunnitelmaa ei kuitenkaan ole tehty, joten Helsingin seudun viherkehän merkinnät tulee poistaa.

KUUMA-kunnat eivät halua profiloitua pääosin pääkaupunkiseutua palvelevana Helsingin seudun viherkehänä. KUUMA-kunnat eivät halua yksityiskohtaisempaan kaavoitukseensa selvittämisen- ja suunnitteluvaihtoehtoja Helsingin seudun viherkehän takia.

Muuta

Tuusula KUUMA-kuntien lausunnossa esitetyn tavoin näkee, että kaavakartan kaikki merkinnät tulee olla luettavissa valitulla mittakaavatasolla. Esimerkiksi merkittävien kulttuuriympäristöjen kohdemerkinnällä esitettävien alueiden pinta-alan ylärajaa tulee nostaa. Merkinnät eivät saa jäädä toisten merkintöjen alle, esimerkiksi Jokelan tiilitehdas sekä Klaavolan tila ja Hyrylän kasarmialue eivät erotu kaavakartalta.

Tuusula kiinnittää huomiota liitekarttojen sisältöön ja selitteisiin. Esimerkiksi selite liitekartalla L2 -joukkoliikenne on vajavainen kartan sisältöön verrattuna. Ovatko esimerkiksi laivaväylät tai Tallinna-tunnelin tavaraterminalista lähtevä pintaratayhteys Hanko-radalle joukkoliikenteen osia?

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Yhteenveto

Tuusulan kunta edellyttää seuraavia muutoksia Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaehdotukseen:

- Taajamatoimintojen suhdetta ns. valkoisiin alueisiin tulee täsmentää
- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tulee laajentaa Lahelaan ja Sulaan
- Kehä IV:sta tulee painottaa maakunnallisesti merkittävänä väylänä ja Focusta maakunnallisena logistiikka-alueena, jonne tulee sallia monimuotoisia kaupan konsepteja. Yhteys Tallinna-tunneliin on merkittävä.
- Hyrylän itäinen ohikulkutie tulee lisätä kaavaan
- Lentorata tulee merkitä sitovana Hyrylään, sekä edelleen Ristikytöön
- Kiilan kiertotalousalueen muuttuminen aluevarauksesta kohdemerkinnällä osoitetuksi ei tue Tuusulan näkemystä alueen kehittymisestä
- Palojoen metsän luonnonsuojelualue tulee poistaa
- Temmonmäen - Lepokallion virkistysalue tulee poistaa
- Helsingin seudun viherkehä -merkintä tulee poistaa
- Kaavaan on lisättävä myös Finest Bay Area -rautatietunnelin mukainen linjaus.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Valtuusto, 10.06.2019, § 85

Liitteet

- 1 Uusimaa-kaava 2050 -ehdotus, merkinnät ja määräykset, valt 10.6.2019
- 2 KUUMA lausunto kaavaehdotuksesta, valt 10.6.2019
- 3 Uusimaa-kaava 2050 -ehdotus, kaavakarttaote, valt 10.6.2019
- 4 Linkit Uusimaa-kaava 2050 -ehdotuksen materiaaleihin, valt 10.6.2019

Ehdotus

Valtuusto päättää

- antaa Uusimaa-kaava 2050 -ehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Tuusulan kunnan lausunto Uusimaa-kaava 2050 -ehdotuksesta

Tuusulan kunta yhtyy KUUMA-kuntien lausuntoehdotukseen (komissio 8.5.) ja lausuu lisäksi seuraavaa:

Lausunnon aiheet:

- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke
- Kehä IV, Focus -alue, Kiilan alue, Tallinna-tunneli
- Hyrylän itäinen ohikulkutie
- Lentoradan linjaus ja asema Hyrylään
- Palojoen metsän suojelumerkintä
- Temmonmäen - Lepokallion virkistysalueluumerkintä
- Helsingin seudun viherkehä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kasvun kestävä ohjaaminen, Taajamatoimintojen kehittämisyöhyke

Tuusulan kunta yhtyy KUUMA-kuntien lausuntoesityksen näkemykseen siitä, että taajamatoimintojen kehittämisyöhykkeen ulkopuolelle tulee voida asemakaavoittaa tehokasta pientalovaltaista asutusta olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen tukeutuen. Tässä tilanteessa kehityksen esteeksi eivät saa tulla yleiset suunnittelumääräykset ns. valkoisella alueella. Maakuntakaavan täytyy tukea MAL 2019 suunnitelman toteuttamisedellytyksiä mukaan lukien suunnitelman ensisijaiset kehittämisyöhykkeet.

Tuusula pitää KUUMA-kuntien tavoin erittäin tärkeänä, että maakuntakaavan selostusta tulee täydentää nyt esitettyä tarkemmalla tulkintaohjeella taajamatoimintojen kehittämisyöhykkeen ja ns. valkoisen alueen yleisten määräysten osalta. KUUMA-kunnissa valkoisella alueella on useita taajamia, joiden paikallista kehittämistä maakuntakaava ei saa estää. Lisäksi tulee esittää suuntaviivoja, missä kulkee ero paikallisesti ja seudullisesti merkittävän asuin- ja työpaikkarakentamisen välillä esim. suhteessa kunnan kokoon ja väestökasvuun.

Tuusulan lausunto on huomioitu laajentamalla taajamatoimintojen kehittämisyöhykettä Riihikallioon. Tuusulan näkemyksen mukaan yöhykettä tulee edelleen laajentaa länteen Lahelan alueelle hyväksytyyn MAL 2019 -suunnitelman mukaisen ensisijaisen kehittämisyöhykkeen laajuudelta. Tuusulan kunta suhtautuu myönteisesti Tallinna-tunnelin ja rahtiterminaalin sijoittamiseen kunnan alueelle.

Taajamatoimintojen kehittämisyöhykettä tulee laajentaa myös seudullisesti merkittävälle työpaikka-alueelle Sulassa. Sulan alueelle rakentuu huomattavasti työpaikkojen kerrosneliöitä, myös Tuusulan itäväylän etelä-kaakkoispuolelle, joka on maakuntakaavaehdotuksessa valkoista aluetta. Myös Vantaa on yleiskaavaluonnoksessaan merkinnyt työpaikka-alueita Vantaan kaupungin puolelle Sulaan ja Tuusulan itäväylään tukeutuen.

Lentokentän pohjoispuoli, Focus-alue on merkitty kohdemerkinnöin. Tuusulan kunta näkee, että lentokenttäkaupungin tulee olla mahdollista kehittyä paitsi etelä- myös pohjoispuoleltaan. Focus-alueelle on mahdollista sijoittaa toimintoja, jotka tukevat maakunnan ja koko valtakunnan tasolla tärkeimmän lentoaseman toimintaa.

Liikkuminen ja logistiikka

Tuusula toistaa kaavaluonnoksesta lausumansa: Kehä IV on erittäin tarpeellinen uusi tiehanke ja tärkeä Keski-Uudenmaan logistiikan poikittaisyhteys, jota tulee edistää rinnan Järvenpää-Nurmijärvi -poikittaisyhteyden kanssa. Kehä IV -väylään tukeutuvan alueen asemakaavoitus on Tuusulassa vireillä ja Tuusula painottaa, että väylän toteutus voi olla käynnissä vaiheittain jo ennen vuotta 2030, kuten MAL 2019 -suunnitelmassakin on linjattu.

Kehä IV -yhteys on elintärkeä myös suunnitellulle Helsinki - Tallinna -tunnelin rahtiterminaalille, jonka sijoittumista Tuusula kuntansa alueelle kannattaa. Tuusulan kunta näkee KUUMA-kuntien tapaan, että tunnelin henkilöliikenne nivoutuu osaltaan Helsingin seudun joukkoliikennejärjestelmään ja tavaraliikenne integroidaan osaksi logistiikkaverkkoa. Tunneliyhteys tarjoaa hyvät edellytykset kehittää lentoaseman lähialuetta vahvana logistiikkatoimintojen keskittymänä. Lentoaseman pohjoispuolelle sijoittuva Kehä IV -yhteys on olennainen osa tätä kokonaisuutta ja luo vahvan

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

poikittaisyhteyden valtatie 3 suuntaan. Tallinna-tunnelin suunnittelun edetessä tulee Tuusulan kunta ottaa mukaan suunnittelutyöhön jo varhaisessa vaiheessa.

Uusimaa-kaava 2050:een on lisättävä myös Finest Bay Area -rautatietunnelin mukainen linjaus, jonka suunniteltu reitti kulkee Tallinnasta Espoon Otaniemen kautta Helsinki-Vantaan lentokentälle tai Otaniemesta Pasilan kautta Helsinki-Vantaan lentokentälle.

Hyrylän itäinen ohikulkutie tulee lisätä kaavaan. Väylä on seudullisesti tärkeä ja sen merkitys tulee vielä korostumaan Rykmentinpuiston keskustan ja Hyrylän keskustan yhdistymisen ja rakentumisen sekä yleisemmin Tuusulanjärven itäpuolisten taajama-alueiden kehittymisen myötä. Tuusulanväylä Hyrylän keskustan kohdalla kehitetään liikenneympäristöltään kaupunkimaiseksi.

Kulomäentien merkitseminen seudullisesti merkittävänä tienä on Tuusulan kunnan näkemyksen mukainen. Tuusulan kaavoitus lausui Vantaan yleiskaavaluonnoksesta Kulomäentien osalta seuraavaa: *Tuusulan kunta näkee, että Kulomäentien (mt 152) liikenteen sujuvuutta ei tule vaarantaa. Kulomäentien tulee palvella myös seudullista liikennettä Kehä IV:n kehittyvässä käytävässä sekä vt4-kt45 -välillä. Kulomäentie Kulorastaantien ja Korson keskustan väliseltä osuudelta on merkitty Vantaan yleiskaavaluonnokseen katukuvan kehitysalueena, jonka varrelle tutkitaan tehokkaan asuntorakentamisen lisäämistä urbaanimman kaupunkirakenteen luomiseksi. Tieosuus kuitenkin yhdistää Keski-Uudenmaan logistiikan poikittaisyhteyden, Tuusulanväylän ja Hämeenlinnanväylän välisen Kehä IV -osuuden Lahden moottoritille ja edelleen kohti Sipoon Bastukärriä. Tuusulan Focus-alueelle tulee rakentumaan noin miljoona kerrosneliömetriä mm. logistiikalle. Vantaan yleiskaavassa tulee huomioida kehittyvästä poikittaisyhteydestä ja Tuusulasta syntyvät vaikutukset Kulomäentien liikenteelle.*

Lentorata ja Ristikytö

Tuusula toistaa Lentoradasta ja Ristikydöstä lausumansa: Lentorata tulee suunnitella ja toteuttaa myös taajamajunaliikennettä ja pääkaupunkiseudun paikallisliikennettä palvelevana ratana. Uudelle radalle tulee toteuttaa asema Hyrylään ja rata tulee linjata sitovana merkintänä siten, että se kulkee Uusimaa -kaavassa Hyrylän kautta. Myös KUUMA-kunnat lausunnossaan toteavat, että Lentoradan lähiliikennepotentiaali tulee selvittää perusteellisesti ennen radan sijainnin ja käyttötarkoituksen merkitsemistä sitovasti kartalle. Toteutuessaan lähi- ja kaukoliikenneyhteytenä Lentorata tarjoaisi merkittäviä kehittämis- ja tiivistämismahdollisuuksia raidekäytävän asemanseuduille. Hyrylä voitaisiin kytkeä lähijunaliikenteen piiriin.

Lentorata tulee linjata Hyrylän jälkeen siten, että se yhtyy pää- ja oikorataan Ristikydössä, jonne on mahdollista toteuttaa uusi merkittävä vaihtoasema ja taajamarakennetta maakuntakaavan tavoitevuoden jälkeen. Näin merkittävien infrapanostusten osalta tulee ennakoida tulevaisuuden tarpeita maakuntakaavan tavoitevuotta pidemmälle.

Elinkeinot ja kauppa

Focus-alueen seudullisen vähittäiskaupan suuryksikkömerkinnän osalta Tuusula toistaa lausumansa. Uusimaa-kaavan 2050 suunnitteluperiaatteiden mukaan kaavalla tuetaan elinkeinoelämän toiminta- ja kehittymisedellytyksiä maakunnan erityyppisillä alueilla ja mahdollistetaan erityispiirteiden hyödyntäminen. Koska alue rajautuu

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Suomen suurimpaan ja tärkeimpään lentoasemaan sekä vilkkaiden liikenneväylien solmukohtaan, tulee tätä sijaintitekijää pystyä hyödyntämään alueen kaupallisen konseptin suunnittelussa. Focus-alueella toiminnan tulee tukeutua lentokentän ja erityisesti matkustajaliikenteen avaamiin mahdollisuuksiin, mutta vastavuoroisesti alueen kehittämisen tulee tukea lentoaseman kilpailukykyä ja palvelutarjontaa. Alue on myös liikenteellisen sijaintinsa ja erilaisten tavaraliikenteen lentokenttäintegraatiomahdollisuuksien puolesta otollinen erilaisten varastomyymälä- ja verkkokauppa-konseptien kehittämiseen, joissa logistiikka on keskiössä. Maakuntakaavan tulee edistää ja mahdollistaa näiden uudenlaisten ja kehittyvien kaupan konseptien sekä liiketoimintamallien syntyminen.

Maa-ainesten ottoalueen kohdemerkinnän lisäystä pidetään hyvänä. Mutta Kiilan kiertotalousalueen merkinnän muuttuminen aluevarauksesta kohdemerkinnäksi antaa kuvan alueen merkityksen ja laajuuden supistumisesta, jota Tuusula ei näe oikeansuuntaisena muutoksena.

Ympäristön voimavarat ja vetovoima

Palojoen metsän luonnonsuojelualue

Tuusulan kunta yhtyy KUUMA-kuntien näkemukseen luonnonsuojelualueista: Suojelualueiden rajauksia on tarkistettu ja uusia suojelualueita on osoitettu selvitystulosten perusteella. KUUMA-kunnat näkevät, että suojelualueiden osoittamisen tulee perustua yhtenäisiin kriteereihin koko kaavan alueella ja lisäksi tulee varmistua, että kaavassa osoitetut suojelukohteet ovat todella maakunnallisia ja että niiden rajaukset koskevat vain maakunnallisesti arvokkaita kohteita. Tämä korostuu etenkin suojelualueen sijaitessa hyvin saavutettavalla alueella, jonka maankäyttöä maakuntakaavan tavoitteiden mukaan tulee tiivistää. Esimerkki tällaisesta kohteesta on Tuusulassa aseman läheisyydessä Jokelan suojelualue rataan rajautuen.

Maakuntakaavaan ei tule merkitä Palojoen metsän luonnonsuojelualueita. Enviro Oy:n tekemän Jokelan Hevoskylän -luontoselvityksen (2015) mukaan alueen kohteet eivät täytä maakunnallisia LAKU-kriteerejä. Luonnonsuojelualueen osoittaminen alle kahden kilometrin päähän Jokelan juna-asemasta, ei tue Uusimaa-kaava 2050 tavoitteita ilmastonmuutoksen vastaisesta kestävästä kasvun ohjaamisesta. Kasvu tulee esittää kestäville vyöhykkeille, seutukeskuksiin, asemanseuduille ja muihin joukkoliikenteen solmukohtiin. Uusimaa-kaava 2050 tavoitteina on myös elinvoimaisten keskuksien verkosto ja keskusten monipuolisen asumisen kehittämisen tukeminen.

Vireillä olevassa Tuusulan yleiskaava 2040 -ehdotuksessa turvataan luontoarvot paikallisesti luonnonsuojelullisesti arvokkaalla merkinnällä (sl) Palojoen varrella (noin 14 ha) yhtyen etelässä Lepänojan luonnonsuojelualueeseen. Näin turvataan puronvarren tärkeä ekologinen yhteys. Lisäksi yleiskaavaehdotukseen on merkitty kahden tärkeimmän viitasammakkolammen ympäristö (noin 6 ha ja 2 ha) sl-merkinnöin. Hevoskylän aluevarausmääräyksessä määrätään ottamaan huomioon luontoarvot. Nämä alueet on osoitettu yleiskaavaehdotukseen Environ Palojoen molemmin puolin tekemien luontoselvitysten perusteella (Jokelan hevoskylän luontoselvitys 2015 ja Tuusulan Jokelan kartanon alueen luontoselvitys 2014).

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Palojoen metsän alueella on vireillä Jokelan hevoskylä -asemakaavan laadinta. Alueelle tavoitellaan asumisen, hevosharrastamisen ja -elinkeino yhdistävää toteutusta. Alueelle tehdään suunnitteluperiaatteet, joiden pohjalta edetään vaiheittain toteutettaviin asemakaavoihin. Alustavien maankäyttöideoiden pohjalla on ollut viherverkoston ja hevosasumisen yhdistävä suunnittelu. Maankäyttöideoiden pohjalta olemassa olevien lampien läheisyyteen on mietitty hevosreittejä ja Palojoen läheisyyteen metsälaitumia. Näin voidaan turvata myös alueen luontoarvot.

Jokela profiloituu hevosystävällisenä alueena, muun muassa lukiossa on mahdollisuus opiskella hevoslinjalla. Aseman läheisyys mahdollistaa uuden tyyppisen asumisen hevoskylässä ja samanaikaisesti työssä käynnin pääkaupunkiseudulla sekä harrastustoimintaan kulkemisen julkisilla liikennevälineillä. Myös hevosen pitäminen omassa pihapiirissä kiinnostaa tehtyjen markkinavuoropuheluiden myötä. Näin vältetään liikkuminen asunnon ja hevosen vuokratallin välillä. Hevosharrastajia on paljon pääkaupunkiseudulla, jossa hevosen pitäminen lähellä asumista ei ole mahdollista. Hevoskylätoiminta myös edesauttaa omalta osaltaan maatalouselinympäristön säilymistä.

Temmonmäen - Lepokallion virkistysalue

Jokelan Temmonmäen - Lepokallion virkistysalue on jokelalaisille tärkeä ulkoilualue, mutta Tuusulan kunta ei näe kohdetta seudullisesti merkittävänä. Alue on turvattu virkistyskäyttöön Jokelan osayleiskaavassa ja vireillä olevassa Tuusulan yleiskaava 2040:ssä. Aluetta ei uhkaa rakentaminen. Kuitenkin maakuntakaavan mittatarkkuus ja edellisiä maakuntakaavoja yleispiirteisempi ratkaisu huomioiden kohde tulee poistaa Uusimaa-kaava 2050:stä, Helsingin seudun vaihemaakuntakaavasta.

Ristikytöön on lisätty voimassa olevassa maakuntakaavassakin esitetty poikittainen viheryhteys. Yhteyden toteuttaminen on haastavaa moottoritien, oiko- ja pääradan vuoksi.

Helsingin seudun viherkehä

Tuusulan kunta yhtyy Kuuma-kuntien näkemykseen siitä, että Helsingin seudun viherkehän merkinnät tulee poistaa. Yleisten suunnittelumääräysten mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon Helsingin seudun viherkehän kokonaisuuden kehittäminen. Viheryhteydet ovat yli kuntarajojen jatkuvia eli seudullisia. Näin ollen niiden suunnittelu ei voi jäädä kunnan yksityiskohtaisemman suunnittelun varaan, vaan maakuntakaavan viheryhteysmerkinnän ja sen sijainnin tulee perustua yhteisesti hyväksytyyn useiden kuntien suunnitelmaan. Tällaista suunnitelmaa ei kuitenkaan ole tehty, joten Helsingin seudun viherkehän merkinnät tulee poistaa.

KUUMA-kunnat eivät halua profiloitua pääosin pääkaupunkiseutua palvelevana Helsingin seudun viherkehänä. KUUMA-kunnat eivät halua yksityiskohtaisempaan kaavoitukseensa selvittämisen- ja suunnitteluvaihtoehtoja Helsingin seudun viherkehän takia.

Muuta

Tuusula KUUMA-kuntien lausunnossa esitetyn tavoin näkee, että kaavakartan kaikki merkinnät tulee olla luettavissa valitulla mittakaavatasolla. Esimerkiksi merkittävien kulttuuriympäristöjen kohdemerkinnällä esitettävien alueiden pinta-alan ylärajaa tulee

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

nostaa. Merkinnät eivät saa jäädä toisten merkintöjen alle, esimerkiksi Jokelan tiilitehdas sekä Klaavolan tila ja Hyrylän kasarmialue eivät erotu kaavakartalta.

Tuusula kiinnittää huomiota liitekarttojen sisältöön ja selitteisiin. Esimerkiksi selite liitekartalla L2 -joukkoliikenne on vajavainen kartan sisältöön verrattuna. Ovatko esimerkiksi laivaväylät tai Tallinna-tunnelin tavaraterminaalista lähtevä pintaratayhteys Hanko-radalle joukkoliikenteen osia?

Yhteenveto

Tuusulan kunta edellyttää seuraavia muutoksia Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaehdotukseen:

- Taajamatoimintojen suhdetta ns. valkoisiin alueisiin tulee täsmentää
- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tulee laajentaa Lahelaan ja Sulaan
- Kehä IV:sta tulee painottaa maakunnallisesti merkittävänä väylänä ja Focusta maakunnallisena logistiikka-alueena, jonne tulee sallia monimuotoisia kaupan konsepteja. Yhteys Tallinna-tunneliin on merkittävä.
- Hyrylän itäinen ohikulkutie tulee lisätä kaavaan
- Lentorata tulee merkitä sitovana Hyrylään, sekä edelleen Ristikytöön
- Kiilan kiertotalousalueen muuttuminen aluevarauksesta kohdemerkinnällä osoitetuksi ei tue Tuusulan näkemystä alueen kehittymisestä
- Palojoen metsän luonnonsuojelualue tulee poistaa
- Temmonmäen - Lepokallion virkistysalue tulee poistaa
- Helsingin seudun viherkehä -merkintä tulee poistaa
- Kaavaan on lisättävä myös Finest Bay Area -rautatietunnelin mukainen linjaus.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kuntakehityslautakunta, 30.10.2019, § 126

Valmistelija / lisätiedot:
Henna Lindström
henna.lindstrom@tuusula.fi
yleiskaavasunnittelija

Liitteet

- 1 Uusimaa-kaava 2050, ote Helsingin seudun maakuntakaavaehdotuksesta, kkl 30.10.2019
- 2 Uusimaa-kaava 2050, merkinnät ja määräykset, kkl 30.10.2019
- 3 Uusimaa-kaava 2050, vastine, Tuusula, kkl 30.10.2019

Uusimaa-kaava 2050, ehdotus

Uusimaa-kaava 2050 on ehdotuksena julkisesti nähtävillä 8.10. – 8.11.2019. Ehdotusvaiheen kokonaisuus oli viranomaisitahoilla lausunnoilla keväällä 2019. Tuusulan kunnanhallituksen lausunto (20.2.2019 § 195) lähetettiin Uudenmaan liittoon ennakkotietona ja valtuusto antoi lopullisen lausuntonsa kokouksessaan 10.6.2019 § 85. Uudenmaan liitto on laatinut lausuntoihin vastineet ja myös kunnilla on mahdollisuus jättää muistutus kaavan ollessa julkisesti nähtävillä. Muistutuksen antaa

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tuusulan hallintosäännön mukaan valtuusto. Kunnanhallituksen muistutus tulee lähettää Uudenmaan liittoon ennakkotietona ja valtuusto voi antaa lopullisen muistutuksensa kokouksessaan 11.11.2019.

Kaavaehdotuksen muutokset Tuusulan osalta

Tuusulan lausunnon (Valt. 10.6.2019 § 85) mukaisesti maakuntahallitus on päättänyt täydentää kavaselostusta kaavan tulkinnan osalta, laajentaa taajamatoimintojen kehittämisyöhykettä Lahelan alueelle, muuttaa Jokelan Palojoen metsän suojelualuemerkinnän rajausta pienemmäksi sekä osoittaa kohdemerkinnällä alle 100 hehtaarin kokoiset kulttuuriympäristöalueet, jotka ovat laajemman ja yhtenäisen kulttuuriympäristöjä osoittavan ominaisuusrasterimerkinnän ulkopuolella. Näin osoitetaan Jokelan tiilitehdas, Klaavolan tila ja Hyrylän kasarmialue. Lisäksi maakuntahallitus on päättänyt poistaa liitekartasta L2 merkinnät, jotka eivät liity joukkoliikenteeseen.

Tuusulan kunnan lausunto ei aiheuttanut toimenpiteitä seuraaviin asioihin:

- Taajamatoimintojen kehittämisyöhykettä ei ole laajennettu Sulan työpaikka-alueelle
- Hyrylän itäistä ohikulkutietä ei ole lisätty kaavakartalle
- Lentorataa ei ole linjattu Hyrylän kautta Ristikytöön
- Focus-alueen kaupallisessa konseptissa ei ole huomioitu Tuusulan näkemystä siitä, että logistisesti erinomaisen sijainnin vuoksi esimerkiksi varastomyymälä- ja verkkokauppa tulisi mahdollistaa Focus-alueella perinteisen tilaa vievän kaupan sijaan.
- Kiilan kiertotalousmerkintää ei ole muutettu kohdemerkinnästä aluevarausmerkinnäksi
- Jokelan Temmonmäki – Lepokallion virkistysaluevarausta ei ole poistettu kaavasta
- Ristikydön poikittainen viheryhteys on edelleen kaavassa, vaikka yhteys on haastava toteuttaa (kunta ei lausunnossaan kuitenkaan vaatinut yhteystarpeen poistamista)
- Helsingin seudun viherkehä esitetään edelleen kaavan liitemateriaalissa
- Finest Bay Area –rautatietunnelin mukaista linjausta ei ole lisätty kaavakartalle

Sitä, ettei taajamatoimintojen kehittämisaluetta ole ulotettu Sulaan, perustellaan hyväksytyyn MAL 2019 mukaisen ensisijaisen kehittämisyöhykkeen rajauksella. MAL 2019 suunnitelmassa Sulaan ei ole esitetty kyseistä yöhykettä.

Hyrylän itäistä ohikulkutietä ei ole merkitty maakuntakaavaan. Perusteluna maakuntaliitto esittää, että Helsingin seudun vaihemaakuntakaavassa väylät on osoitettu MAL2019-suunnitelman ja Liikenneviraston laatiman Helsingin seudun tieverkon luokitus- ja palvelutasotavoitteet -selvityksen 2018 mukaisesti. Selvityksessä Hyrylän itäinen ohikulkutie on huomioitu kaupunkimaisena kehitettävänä tie- tai katujaksona. Tuusulan valtuusto on hyväksynyt MAL-suunnitelman maankäytön ja asumisen osalta 2.9.2019 § 109 ja Helsingin seudun liikenne (HSL) –kuntayhtymä 26.3.2019 liikennesisällön jäsenkuntiansa kuten Tuusulan osalta.

Lentoratalinjausta perustellaan sillä, että rata on linjattu mahdollisimman lyhyenä, eikä sitä suunnitella taajamajuna- ja paikallisliikennettä palvelevaksi. Maakuntakaavassa ei myöskään esitetä asemia.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Focus-alueen kaupan ratkaisun osalta maakuntaliitto toteaa, että vaihemaakuntakaavaehdotuksessa on huomioitu Focus-alueen seudullinen merkitys.

Kiertotalouden ja jätehuollon alueista ainoastaan Ämmäsuon alue on merkitty aluevarauksena. Kiilan alue on kuitenkin maakunnallisesti merkittävä eikä kohdemerkintä ota kantaa kohteen laajuuteen, vaan se määritellään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Temmonmäki-Lepokallio on tunnistettu viisiportaisessa luokituksessa ulkoilupuiستoksi. Luokituksessa lähivirkistysalueita ei ole osoitettu kaavaan, mutta neljä muuta luokkaa: ulkoilupuiستot, ulkoilualueet, retkeilyalueet ja vaellusalueet on maakuntakaavaan merkitty.

Ristikydön poikittaisen viheryhteyden haasteet on tunnistettu. Yhteys on kuitenkin tärkeä, sillä se yhdistää Tuomalansuon virkistys- ja suojelun alueen Sipoon puolen laajaan ekologiseen käytävään.

Helsingin seudun viherkehä koostuu kaavakartalla suojelu- ja virkistysalueista, virkistyskäytön kohdealueista, viheryhteystarpeista sekä kulttuuriympäristöstä. Viherkehän kokonaisuus on osoitettu oikeusvaikutuksettomalla liitekartalla.

Tallinna-tunneli -linjauksista on esitetty ainoastaan Fin Est Link-selvityksen mukainen linjaus. Tätä perustellaan mm. työmatkojen matka-ajan merkityksellä, jonka vuoksi linjauksen tulee kulkea Helsingin rautatieaseman, Pasilan aseman ja Helsinki-Vantaan lentoaseman kautta. Muiden linjauksien ei nähdä kytkeytyvän riittävän hyvin valtakunnalliseen ja seudulliseen liikenneverkkoon. Linjaus tarkentuu jatkosuunnittelussa.

Tuusulan kunnan muistutus Uusimaa-kaava 2050 -ehdotuksesta

Muistutuksen aiheet:

- Tallinna-tunneli, Kehä IV ja raskaan liikenteen palvelualue
- Lentoradan linjaus, asema Hyrylään ja Ristikytö
- Focus -alueen kaupan määräys
- Palojoen metsän suojelumerkintä

Tallinna-tunneli, Kehä IV ja raskaan liikenteen palvelualue

Kehä IV -yhteys on elintärkeä suunnitellulle Helsinki - Tallinna -tunnelin rahtiterminaalille, jonka sijoittumista Tuusula kuntansa alueelle kannattaa. Tunnelin henkilöliikenne nivoutuu osaltaan Helsingin seudun joukkoliikennejärjestelmään ja tavaraliikenne integroidaan osaksi logistiikkaverkkoa. Tunneliyhteys tarjoaa hyvät edellytykset kehittää lentoaseman lähialuetta vahvana logistiikkatoimintojen keskittymänä. Lentoaseman pohjoispuolelle sijoittuva Kehä IV -yhteys on olennainen osa tätä kokonaisuutta ja luo vahvan poikittaisyhteyden valtatie 3 suuntaan. Tallinna-tunnelin suunnittelun edetessä tulee Tuusulan kunta ottaa mukaan suunnittelutyöhön jo varhaisessa vaiheessa.

Uusimaa-kaava 2050:een on lisättävä myös Finest Bay Area -rautatietunnelin mukainen linjaus, jonka suunniteltu reitti kulkee Tallinnasta Espoon Otaniemen kautta Helsinki-Vantaan lentokentälle tai Otaniemestä Pasilan kautta Helsinki-Vantaan lentokentälle.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tuusulan Focus-alueelle logistiikan liitekartalla osoitettu raskaan liikenteen palvelualueen kohdemerkintä tulee poistaa. Focus-alueelle suunnitellaan erittäin laajaa, seudullisesti merkittävää työpaikka-alueita. Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Focus -osayleiskaava ja alueen asemakaavoitus on vireillä. Tässä valmistelun vaiheessa ei voida vaarantaa merkittävän logistiikka-alueen suunnittelua ja rakentamista merkitsemällä raskaan liikenteen taukopaikka kyseiselle alueelle. Maakuntakaavassa osoitetun maakunnallisesti merkittävän tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisalueen ja kaupan alueen tavoitteeseen päästään paremmin, mikäli tällaista taukopaikan reunaehto ei aseteta. Mikäli tilatarpeiden täsmennyttyä taukopaikan sijoittaminen alueelle on mahdollista, voidaan näin toimia, mutta tämän ei tule olla maakuntakaavassa sitovaa.

Lentoradan linjaus, asema Hyrylään ja Ristikytö

Tuusula toistaa Lentoradasta ja Ristikydöstä lausumansa: Lentorata tulee suunnitella ja toteuttaa myös taajamajunaliikennettä ja pääkaupunkiseudun paikallisliikennettä palvelevana ratana. Uudelle radalle tulee toteuttaa asema Hyrylään ja rata tulee linjata sitovana merkintänä siten, että se kulkee Uusimaa -kaavassa Hyrylän kautta. Myös KUUMA-kunnat lausunnossaan totesivat, että Lentoradan lähiliikennepotentiaali tulee selvittää perusteellisesti ennen radan sijainnin ja käyttötarkoituksen merkitsemistä sitovasti kartalle. Toteutuessaan lähi- ja kaukoliikenneyhteytenä Lentorata tarjoaisi merkittäviä kehittämis- ja tiivistämismahdollisuuksia raidekäytävän asemansuoduille. Hyrylä voitaisiin kytkeä lähijunaliikenteen piiriin.

Lentorata tulee linjata Hyrylän jälkeen siten, että se yhtyy pää- ja oikorataan Ristikydössä, jonne on mahdollista toteuttaa uusi merkittävä vaihtoasema ja taajamarakennetta maakuntakaavan tavoitevuoden jälkeen. Näin merkittävien infrapanostusten osalta tulee ennakoida tulevaisuuden tarpeita maakuntakaavan tavoitevuotta pidemmälle.

Focus -alueen kaupan määräys

Focus-alueen kaupan kohdemerkinnän osalta Tuusula toistaa lausumansa. Uusimaa-kaavan 2050 suunnitteluperiaatteiden mukaan kaavalla tuetaan elinkeinoelämän toiminta- ja kehittymisedellytyksiä maakunnan erityyppisillä alueilla ja mahdollistetaan erityispiirteiden hyödyntäminen. Koska alue rajautuu Suomen suurimpaan ja tärkeimpään lentoasemaan sekä vilkkaiden liikenneväylien solmukohtaan, tulee tätä sijaintitekijää pystyä hyödyntämään alueen kaupallisen konseptin suunnittelussa. Focus-alueella toiminnan tulee tukeutua lentokentän ja erityisesti matkustajaliikenteen avaamiin mahdollisuuksiin, mutta vastavuoroisesti alueen kehittämisen tulee tukea lentoaseman kilpailukykyä ja palvelutarjontaa. Alue on myös liikenteellisen sijaintinsa ja erilaisten tavaraliikenteen lentokenttäintegraatiomahdollisuuksien puolesta otollinen erilaisten varastomyymälä- ja verkkokauppa-konseptien kehittämiseen, joissa logistiikka on keskiössä. Maakuntakaavan tulee edistää ja mahdollistaa näiden uudenlaisten ja kehittyvien kaupan konseptien sekä liiketoimintamallien syntyminen, eikä ainoastaan osoittaa aluetta tilaa vaativalle kaupalle.

Palojoen metsän suojelumerkintä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tuusulan kunta lausui Uusimaa-kaava 2050 -ehdotuksesta, että maakuntakaavaan ei tule merkitä Palojoen metsän luonnonsuojelualuetta. Enviro Oy:n tekemän Jokelan Hevoskylän -luontoselvityksen (2015) mukaan alueen kohteet eivät täytä maakunnallisia LAKU-kriteerejä. Luonnonsuojelualueen osoittaminen alle kahden kilometrin päähän Jokelan juna-asemasta ei tue Uusimaa-kaava 2050 tavoitteita ilmastonmuutoksen vastaisesta kestävästä kasvun ohjaamisesta. Kasvu tulee esittää kestäville vyöhykkeille, seutukeskuksiin, asemanseuduille ja muihin joukkoliikenteen solmukohtiin. Uusimaa-kaava 2050 tavoitteina on myös elinvoimaisten keskuksien verkosto ja keskusten monipuolisen asumisen kehittymisen tukeminen.

Alueelle tehtiin maastokäynti 14.6.2019. Maastokäyntiin osallistuivat edustajat Faunatica Oy:stä, Enviro Oy:stä, Uudenmaan ELY-keskuksesta, Uudenmaan liitosta ja Tuusulan kunnasta. Maastokäynnissä saavutettiin yhteisymmärrys siitä, että Palojokivarsi on maakunnallisesti arvokasta ja tämän Tuusulan kunta huomioi vireillä olevassa yleiskaavatyössä sekä hevoskylän asemakaavatyössä. Kohteen itäosa on lehtomaista kangasta, jossa puusto on nuorempaa ja lahopuuta on niukasti, joten LAKU-kriteerit eivät täyty. Näillä kuvioilla oli myös selvästi näkyvillä ihmisen toiminnan jäljet eli saven otto tiilitehtaan tarpeisiin ja myös ihmisen aikaisempi metsänhoito. Tässä kohtaa maastokäynnin tuloksena todettiin olevan syytä tarkentaa maakunnallisesti arvokkaan alueen rajausta suppeammaksi Faunatican 2018 raportin rajauksesta. Luonnonsuojelualueen rajausta on pienennetty nyt nähtävillä olevaan maakuntakaavaehdotukseen. Tuusulan kunta huomauttaa, että arvokkaan luontokohteen itärajausta tarkennetaan laadittavalla hevoskylän asemakaavalla ja selvitetään, voiko maakuntakaavassa osoitetun suojelualueen itäosaan toteuttaa esimerkiksi hevoskylää palvelevia metsälaitumia. Maakuntakaavassa tunnistetun Palojoen metsän merkittävimmät luontoarvot ja suojeluarvo tullaan turvaamaan Palojokivarressa.

Yhteenveto

Tuusulan kunta edellyttää seuraavia muutoksia Uusimaa-kaava 2050 -ehdotukseen:

- Kehä IV:sta tulee painottaa maakunnallisesti merkittävänä väylänä ja Focusta maakunnallisena logistiikka-alueena, jonne tulee sallia monimuotoisia kaupan konsepteja. Yhteys Tallinna-tunneliin on tärkeä.
- Kaavaan on lisättävä myös Finest Bay Area -rautatietunnelin mukainen linjaus.
- Liitekartalla osoitettu raskaan liikenteen palvelualueen kohdemerkintä tulee poistaa
- Lentorata tulee merkitä sitovana Hyrylään, sekä edelleen Ristikytöön
- Palojoen metsän luonnonsuojelualue tarkentuu kunnan yleis- ja asemakaavatyössä

Ehdotus

Esittelijä: Marko Härkönen, kuntakehitysjohtaja

Kuntakehityslautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto päättää

- antaa Uusimaa-kaava 2050 ehdotuksesta edellä olevan muistutuksen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Lisäksi kuntakehityslautakunta päättää

- tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.

Puheenjohtajan avattua keskustelun esittelijä lisäsi lausuntoon seuraavan kappaleen:

Maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen myötä kaupan laadun ohjaamista on kevennetty ja tilaa vaativan kaupan käsite on poistettu. Maakuntakaavalla ei tule asettaa tiukkoja rajoituksia kaupan laadulle.

Keskustelun jatkuessa Jari Anttalainen esitti seuraavan lisäyksen:

"Maakuntajärvi Tuusulanjärvellä ranta-alueineen on niin ympäristö- kuin virkistys- ja kulttuuriarvoja. Näiden arvojen säilyttäminen ja edistäminen edellyttää säännöllisiä kunnostamis- ja hoitotoimenpiteitä. Käsittelyssä olevassa Tuusula2040-yleiskaavassa näiden arvojen yhteensovittamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Näin ollen maakuntakaavassa ei pidä erilaisia ympäristön suojelumerkintöjä alueella kiristää eikä laajentaa."

Lisäys hyväksyttiin yksimielisesti

Päätös

Kuntakehityslautakunta päätti ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto päättää

- antaa Uusimaa-kaava 2050 ehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Muistutuksen aiheet:

- Tallinna-tunneli, Kehä IV ja raskaan liikenteen palvelualue
- Lentoradan linjaus, asema Hyrylään ja Ristikytö
- Focus -alueen kaupan määräys
- Palojoen metsän suojelumerkintä

Tallinna-tunneli, Kehä IV ja raskaan liikenteen palvelualue

Kehä IV -yhteys on elintärkeä suunnitellulle Helsinki - Tallinna -tunnelin rahtiterminalille, jonka sijoittumista Tuusula kuntansa alueelle kannattaa. Tunnelin henkilöliikenne nivoutuu osaltaan Helsingin seudun joukkoliikennejärjestelmään ja tavaraliikenne integroidaan osaksi logistiikkaverkkoa. Tunneliyhteys tarjoaa hyvät edellytykset kehittää lentoaseman lähialuetta vahvana logistiikkatoimintojen keskittymänä. Lentoaseman pohjoispuolelle sijoittuva Kehä IV -yhteys on olennainen osa tätä kokonaisuutta ja luo vahvan poikittaisyhteyden valtatie 3 suuntaan. Tallinna-tunnelin suunnittelun edetessä tulee Tuusulan kunta ottaa mukaan suunnittelutyöhön jo varhaisessa vaiheessa.

Uusimaa-kaava 2050:een on lisättävä myös Finest Bay Area -rautatietunnelin mukainen linjaus, jonka suunniteltu reitti kulkee Tallinnasta Espoon Otaniemen kautta Helsinki-Vantaan lentokentälle tai Otaniemestä Pasilan kautta Helsinki-Vantaan lentokentälle.

Tuusulan Focus-alueelle logistiikan liitekartalla osoitettu raskaan liikenteen palvelualueen kohdemerkintä tulee poistaa. Focus-alueelle suunnitellaan erittäin

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

laajaa, seudullisesti merkittävää työpaikka-aluetta. Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Focus -osayleiskaava ja alueen asemakaavoitus on vireillä. Tässä valmistelun vaiheessa ei voida vaarantaa merkittävän logistiikka-alueen suunnittelua ja rakentamista merkitsemällä raskaan liikenteen taukopaikka kyseiselle alueelle. Maakuntakaavassa osoitetun maakunnallisesti merkittävän tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisalueen ja kaupan alueen tavoitteeseen päästään paremmin, mikäli tällaista taukopaikan reunaehto ei aseteta. Mikäli tilatarpeiden täsmennyttyä taukopaikan sijoittaminen alueelle on mahdollista, voidaan näin toimia, mutta tämän ei tule olla maakuntakaavassa sitovaa.

Lentoradan linjaus, asema Hyrylään ja Ristikytö

Tuusula toistaa Lentoradasta ja Ristikydöstä lausumansa: Lentorata tulee suunnitella ja toteuttaa myös taajamajunaliikennettä ja pääkaupunkiseudun paikallisliikennettä palvelevana ratana. Uudelle radalle tulee toteuttaa asema Hyrylään ja rata tulee linjata sitovana merkintänä siten, että se kulkee Uusimaa -kaavassa Hyrylän kautta. Myös KUUMA-kunnat lausunnossaan totesivat, että Lentoradan lähiliikennepotentiaali tulee selvittää perusteellisesti ennen radan sijainnin ja käyttötarkoituksen merkitsemistä sitovasti kartalle. Toteutuessaan lähi- ja kaukoliikenneyhteytenä Lentorata tarjoaisi merkittäviä kehittämis- ja tiivistämismahdollisuuksia raidekäytävän asemanseduille. Hyrylä voitaisiin kytkeä lähijunaliikenteen piiriin.

Lentorata tulee linjata Hyrylän jälkeen siten, että se yhtyy pää- ja oikorataan Ristikydössä, jonne on mahdollista toteuttaa uusi merkittävä vaihtoasema ja taajamarakennetta maakuntakaavan tavoitevuoden jälkeen. Näin merkittävien infrapanostusten osalta tulee ennakoida tulevaisuuden tarpeita maakuntakaavan tavoitevuotta pidemmälle.

Focus -alueen kaupan määräys

Focus-alueen kaupan kohdemerkinnän osalta Tuusula toistaa lausumansa. Uusimaa-kaavan 2050 suunnitteluperiaatteiden mukaan kaavalla tuetaan elinkeinoelämän toiminta- ja kehittymisedellytyksiä maakunnan erityyppisillä alueilla ja mahdollistetaan erityispiirteiden hyödyntäminen. Koska alue rajautuu Suomen suurimpaan ja tärkeimpään lentoasemaan sekä vilkkaiden liikenneväylien solmukohtaan, tulee tätä sijaintitekijää pystyä hyödyntämään alueen kaupallisen konseptin suunnittelussa. Focus-alueella toiminnan tulee tukeutua lentokentän ja erityisesti matkustajaliikenteen avaamiin mahdollisuuksiin, mutta vastavuoroisesti alueen kehittämisen tulee tukea lentoaseman kilpailukykyä ja palvelutarjontaa. Alue on myös liikenteellisen sijaintinsa ja erilaisten tavaraliikenteen lentokenttäintegraatiomahdollisuuksien puolesta otollinen erilaisten varastomyymälä- ja verkkokauppa-konseptien kehittämiseen, joissa logistiikka on keskiössä. Maakuntakaavan tulee edistää ja mahdollistaa näiden uudenlaisten ja kehittyvien kaupan konseptien sekä liiketoimintamallien syntyminen, eikä ainoastaan osoittaa aluetta tilaa vaativalle kaupalle.

Maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen myötä kaupan laadun ohjaamista on kevennetty ja tilaa vaativan kaupan käsite on poistettu. Maakuntakaavalla ei tule asettaa tiukkoja rajoituksia kaupan laadulle.

Palojoen metsän suojelumerkintä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tuusulan kunta lausui Uusimaa-kaava 2050 -ehdotuksesta, että maakuntakaavaan ei tule merkitä Palojoen metsän luonnonsuojelualuetta. Enviro Oy:n tekemän Jokelan Hevoskylän -luontoselvityksen (2015) mukaan alueen kohteet eivät täytä maakunnallisia LAKU-kriteerejä. Luonnonsuojelun osoittaminen alle kahden kilometrin päähän Jokelan juna-asemasta ei tue Uusimaa-kaava 2050 tavoitteita ilmastonmuutoksen vastaisesta kestävästä kasvun ohjaamisesta. Kasvu tulee esittää kestäville vyöhykkeille, seutukeskuksiin, asemaseuduille ja muihin joukkoliikenteen solmukohtiin. Uusimaa-kaava 2050 tavoitteina on myös elinvoimaisten keskuksien verkosto ja keskusten monipuolisen asumisen kehittymisen tukeminen.

Alueelle tehtiin maastokäynti 14.6.2019. Maastokäyntiin osallistuivat edustajat Faunatica Oy:stä, Enviro Oy:stä, Uudenmaan ELY-keskuksesta, Uudenmaan liitosta ja Tuusulan kunnasta. Maastokäynnissä saavutettiin yhteisymmärrys siitä, että Palojokivarsi on maakunnallisesti arvokasta ja tämän Tuusulan kunta huomioi vireillä olevassa yleiskaavatyössä sekä hevoskylän asemakaavatyössä. Kohteen itäosa on lehtomaista kangasta, jossa puusto on nuorempaa ja lahopuuta on niukasti, joten LAKU-kriteerit eivät täyty. Näillä kuvioilla oli myös selvästi näkyvillä ihmisen toiminnan jäljet eli savan otto tiilitehtaan tarpeisiin ja myös ihmisen aikaisempi metsänhoito. Tässä kohtaa maastokäynnin tuloksena todettiin olevan syytä tarkentaa maakunnallisesti arvokkaan alueen rajausta suppeammaksi Faunatican 2018 raportin rajauksesta. Luonnonsuojelun rajausta on pienennetty nyt nähtävillä olevaan maakuntakaavaehdotukseen. Tuusulan kunta huomauttaa, että arvokkaan luontokohteen itärajausta tarkennetaan laadittavalla hevoskylän asemakaavalla ja selvitetään, voiko maakuntakaavassa osoitetun suojelun itäosaan toteuttaa esimerkiksi hevoskylää palvelevia metsälaitumia. Maakuntakaavassa tunnistetun Palojoen metsän merkittävimmät luontoarvot ja suojeluarvo tullaan turvaamaan Palojokivarressa.

Yhteenveto

Tuusulan kunta edellyttää seuraavia muutoksia Uusimaa-kaava 2050 -ehdotukseen:

- Kehä IV:stä tulee painottaa maakunnallisesti merkittävänä väylänä ja Focusta maakunnallisena logistiikka-alueena, jonne tulee sallia monimuotoisia kaupan konsepteja. Yhteys Tallinna-tunneliin on tärkeä.
- Kaavaan on lisättävä myös Finest Bay Area -rautatietunnelin mukainen linjaus.
- Liitekartalla osoitettu raskaan liikenteen palvelualueen kohdemerkintä tulee poistaa
- Lentorata tulee merkitä sitovana Hyrylään, sekä edelleen Ristikytöön
- Palojoen metsän luonnonsuojelun tarkentuu kunnan yleis- ja asemakaavatyössä
- Maakuntajärvi Tuusulanjärvellä ranta-alueineen on niin ympäristö- kuin virkistys- ja kulttuuriarvoja. Näiden arvojen säilyttäminen ja edistäminen edellyttää säännöllisiä kunnostamis- ja hoitotoimenpiteitä. Käsittelyssä olevassa Tuusula2040-yleiskaavassa näiden arvojen yhteensovittamiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Näin ollen maakuntakaavassa ei pidä erilaisia ympäristön suojelumerkintöjä alueella kiristää eikä laajentaa.

Lisäksi kuntakehityslautakunta päättää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa.

Tiedoksi

Kunnanhallitus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 127

Hyrylän keskustan taideohjelma

TUUDno-2019-2022

Valmistelija / lisätiedot:

Vilma Karjalainen

vilma.karjalainen@tuusula.fi

kaavasuunnittelija

Liitteet

1 Hyrylän keskustan taideohjelma ehdotus KKL 30.10.2019

Taide kuuluu kiinteästi suomalaiseen rakennettuun ympäristöön. Taidetta voi olla rakennuksissa joko itsenäisinä teoksina tai rakenteisiin integroituna taiteena ja sitä voi olla rakennusten välitiloissa, kaduilla, aukioilla sekä puistoissa. Taide voi olla julkista tai yksityistä, mutta se on aina osoitus arvostuksesta yhteistä ympäristöä kohtaan. Taide tuo rakennettuun ympäristöön monia hyötyjä. Kuten hyvä arkkitehtuuri, myös taide lisää kohteen vetovoimaisuutta ja arvoa koko sen elinkaaren ajan. Taide auttaa luomaan uudelle alueelle identiteettiä, ja teoksista muodostuu nopeasti yhteisiä maamerkkejä. Julkinen tai muissa yhteisissä paikoissa sijaitseva taide on kenen tahansa saavutettavissa ilman pääsymaksuja ja aukioloaikoja.

Tuusulan uuden brändin mukaisesti kunnassa painotetaan taidetta kaikissa muodoissaan, unohtamatta jokaisen kuntalaisen omaa "elon taidetta". Tuusula on kunta, jossa taide ja luonto lyövät kättä uniikilla tavalla. Tuusula on inspiroinut taiteen- ja kulttuurintekijöitä aina Jean Sibeliuksesta Eino Leinoon, tämän päivän taiteilijoita unohtamatta. Tuusulassa on kauneutta, joka näkyy ja tuntuu.

Hyrylän keskustan taideohjelmaa on valmisteltu toukokuusta 2018 lähtien. Sopivia taiteen paikkoja keskustan alueella on kartoitettu osallistavasti – asukkaiden mielipiteitä on kerätty kyselyn avulla ja pääasiassa kunnan työntekijöille on järjestetty kaksi erillistä työpajaa. Taideohjelman pohjana on toiminut jo voimassa ja toteutusvaiheessa oleva Rykmentinpuiston taideohjelma, ja alueiden väliltä löytyy myös kaupunkikuvallisia yhtymäkohtia. Keskustan taideohjelman toteutus tapahtuu kuitenkin eri tavalla, kuin Rykmentinpuiston taideohjelman.

Hyrylän keskustan alueella sovelletaan 2 % taideprosenttia. Tämä tarkoittaa sitä, että keskustan alueella kaikissa yksityisissä rakennushankkeissa ja osassa julkisista hankkeista noin 2 % budjetista tulee varata taidetta varten. Yksityiset hankkeet vastaavat itse taiteen hankinnasta osana rakennusprosessia. Taideohjelman noudattamisesta sovitaan kaavoituksen käynnistämissopimuksen, maankäytösopimuksen tai tontinluovutusehtojen yhteydessä. Taideohjelma koskee näin ainoastaan uusia, taideohjelman hyväksymisen jälkeen käynnistyviä hankkeita keskustan alueella. Yksityisten hankkeiden taide voi sijaita ulko- ja tai sisätiloissa, esimerkiksi porraskäytävässä. Hankittavan taiteen on oltava laadukasta ja ammattitaiteilijan tekemää. Yksityisten hankkeiden taidehankintoja ohjaa kunnan organisaation mukainen Keskustaprojekti ja asiantuntija-apua tarjoavat tarvittaessa museo sekä Julkisivu- ja lähiympäristölaaturyhmä (JLLR).

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Julkista taidetta hankitaan keskustan alueen julkisten hankkeiden budjetista varatulla taiderahalla. Kun keskustan alueella käynnistyy esimerkiksi puiston, aukion tai uuden reitin suunnittelu, harkitsevat kunnallistekniikka ja keskustaprojekti yhdessä, mihin hankkeisiin budjetoidaan mukaan noin 2 % keskustan taidetta varten. Taiteen hankinnan koordinoinnista vastaa keskustaprojekti. Tarvittaessa keskustaprojektin varoista kustannetaan taidekoordinaattori ohjaamaan taidehankintoja. Taidekoordinaattorin hyödyntäminen takaa taiteilijavalintojen ja sopimuspuolen sujuvuuden, sekä laadukkaan lopputuloksen. Taiteilijavalintojen yhteydessä taiteilijat arvioivat teoksensa huoltokustannukset, jotka ohjataan museon restaurointivaroihin. Taideteosten ylläpidosta vastaa tämän jälkeen museo.

Tavoitteena on toteuttaa taidehankintoja n. parin vuoden välein. Pitkän aikavälin tavoitteena on saada toteutettua julkista taidetta ainakin 50 % taideohjelmassa esitetyistä keskeisistä taiteen paikoista.

Taideohjelmassa määritellään taiteen keskeisimmät sijoituspaikat keskustan alueella. Alueelta on tunnistettu kolme tärkeää yhteyttä, joita tulee korostaa taiteen keinoin. Yksittäisiä taiteen pääsijoituspaikkoja on tunnistettu 6 kappaletta ja muita mahdollisia sijoituspaikkoja 7 kappaletta. Taiteen sijoituspaikat on esitetty kartalla, mutta sijainnit ovat likimääräisiä ja niitä tulee tulkita suhteessa keskustan kehittymiseen. Esimerkiksi tori voi tarkoittaa nykyisen torin alueen sijaan tulevan keskustan uusia keskeisiä aukiotiloja. Jokipuiston suulle mahdollisesti rakennettavassa parkkitalossa taide tulee sijoittaa rakennuksen julkisivupintaan. Palvelu- ja liikekeskushankkeessa on tärkeää huomioida taide osana julkista tilaa. Kun kunnantalon purkamista aletaan suunnitella, tulee tutkia mahdollisuus järjestää kunnantalolla purkutaidenäyttely.

Hyrylän taideohjelma viedään kolmeen lautakuntaan: Kuntakehityslautakuntaan, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan ja Tekniseen lautakuntaan, ja näiden jälkeen taideohjelman hyväksymisestä päättää kunnanhallitus.

Ehdotus

Esittelijä: Pia Sjöroos, kaavoituspäällikkö

Kuntakehityslautakunta päättää osaltaan ehdottaa kunnanhallitukselle, että

Kunnanhallitus päättää

- hyväksyä liitteenä olevan Hyrylän keskustan taideohjelman.
- hyväksyä, että keskustan alueella otetaan käyttöön taideohjelman mukaisesti tontinluovutusehdoissa, kaavoituksen käynnistämissopimuksissa ja maankäyttösopimuksissa Taiteen prosenttiperiaate.
- hyväksyä, että valituista kunnallistekniikan keskustan alueen projektien budjeteista voidaan jatkossa varata n. 2 % julkisia taidehankintoja varten.

Puheenjohtajan avattua keskustelun, esittelijän teki seuraavan muutoksen päätösehdotukseen:

- hyväksyä, että valituista kunnallistekniikan keskustan alueen projektien budjeteista voidaan jatkossa varata n. 2 % julkisia taidehankintoja varten.

Muutetaan seuraavanlaiseksi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- hyväksyä, että myöhemmin valituista yhdyskuntatekniikan keskustan alueen projektien budjeteista voidaan mahdollisuuksien mukaan jatkossa varata esimerkiksi noin 2% julkisia taidehankintoja varten.

Päätös

Kuntakehityslautakunta päätti osaltaan ehdottaa kunnanhallitukselle, että

Kunnanhallitus päättää

- hyväksyä liitteenä olevan Hyrylän keskustan taideohjelman.
- hyväksyä, että keskustan alueella otetaan käyttöön taideohjelman mukaisesti tontinluovutusehdoissa, kaavoituksen käynnistämissopimuksissa ja maankäyttösopimuksissa Taiteen prosenttiperiaate.
- hyväksyä, että myöhemmin valituista yhdyskuntatekniikan keskustan alueen projektien budjeteista voidaan mahdollisuuksien mukaan jatkossa varata esimerkiksi noin 2% julkisia taidehankintoja varten.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 128

Asunto Oy Lehtosato, kaavamuutoshakemus

TUUDno-2019-388

Valmistelija / lisätiedot:
Henna Lindström
henna.lindstrom@tuusula.fi
yleiskaavasuunnittelija

Liitteet

1 Asunto Oy Lehtosato kaavamuutoshakemuksen karttaliite

Lahela, asemakaavan muutoshakemus

Kaava- ja kaavamuutoshakemusten käsittely

Jos maanomistaja tekee aloitteen kaavan muuttamisesta tai laatimisesta ja alueen kaavoittaminen koskee maanomistajan etua, oikeutta ja velvollisuutta sillä tavoin välittömästi, on hänellä oikeus saada kunnan viranomaisen ratkaisu aloitteeseensa. Asemakaavoja koskevat hakemukset käsitellään kuntakehityslautakunnassa ja kunnanhallituksessa. Mikäli hakemuksesta tehdään myönteinen päätös, laaditaan hakijan ja kunnan välille kaavoituksen käynnistämissopimus kun hanke on todettu I-prioriteetin hankkeeksi eli ns. kärkihankkeeksi. Käynnistämissopimuksen hyväksymisen jälkeen kaavahanke käynnistyy.

Mikäli kuntakehityslautakunta ja kunnanhallitus tekevät kielteisen päätöksen kaavamuutoshankkeeseen, hakija voi tehdä päätöksestä oikaisuvaatimuksen, jonka käsittelee kunnanhallitus. Tästä kunnanhallituksen oikaisuvaatimuksen käsittelypäätöksestä voi valittaa - maanomistajan aloitteeseen annettu kunnan viranomaisen ratkaisu kaavan muuttamisesta tai laatimisesta on valituskelpoinen ja siitä voidaan tehdä kunnallisvalitus (KHO 4.4.2003 t. 851). Myös kunnan päätös, jolla maanomistajan aloitteesta vireille tulleen kaavahankkeen valmistelu on keskeytetty, on valituskelpoinen ja tästäkin voidaan tehdä kunnallisvalitus (KHO 27.10.2009 t. 2628). Kunnanhallituksen päätöksestä tulee tehdä ensin oikaisuvaatimus. Sen sijaan kunnan omasta aloitteesta tehty päätös kaavan muuttamisesta on vain valmistelua eikä tästä päätöksestä voi valittaa (KHO 2003:16).

Hakemus

Asunto Oy Lehtosato hakee asemakaavamuutosta Kissankellontielle Lahelaan. Asunto-osakeyhtiö omistaa kiinteistön Lehtosato 858-407-0003-0214 osoitteessa Kissankellontie 14. Hakemus kohdistuu kunnan omistamalle kiinteistölle Lahelanrinne 858-407-0003-0392. Muutosta haetaan kunnan omistamalle alueelle Kissankellontien eteläosaan, joka on asemakaavassa osoitettu puistoalueeksi merkinnällä P. Kaavamuutoksella tavoitellaan ajorasitetta tai ajomerkintää Lehtosadon kiinteistölle kunnan omistaman puistoalueen kautta.

Kaavamuutoksen tarkoituksena hakemuksessa kerrotaan: *Tarkoitus on turvata as.oy Lehtosadon as. 2 ja 3 huolto- ja kunnossapitoyhteys Kissankellontien jatkeena olevan alueen kautta. Alue on vahvistettu raskaita ajoneuvoja kantavaksi as.3 laajennustöiden*

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

yhteydessä. Nykyisin alue on nurmikkoa ja kaavoitettu puistoalueeksi. Aikaisemmin alue on ollut kaavoitettu katualueeksi. Toimenpide ei vaadi rakennuskustannuksia

Kaavoitustilanne

Alueella on voimassa Lahelanrinteen rakennuskaava ja Lahelan ja Koskenmäen rakennuskaavan muutos vuodelta 1969. Kaavassa hakemuksen kohteena oleva alue on osoitettu puistoalueeksi (P). Asunto Oy Lehtosadon kiinteistö on merkinnällä rivitalojen ja muiden kytkettyjen rakennusten korttelialue AR, kerrosluku on I ja tehokkuus $e=0,25$. Suurin rakennusalalla sallittu asuinhuoneistojen lukumäärä on 6.

Hyrylän laajentumissuuntien osayleiskaavassa alueelle ei ole osoitettu käyttötarkoituksmerkintää. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt Hyrylän laajentumissuuntien osayleiskaavan 9.4.2001. Kaavassa on osoitettu maa- ja metsätalousalueet, virkistysalueet, suojelualueet, erityisalueet ja vesialueet sekä tieverkko. Osayleiskaava on tieverkon osalta oikeusvaikutukseton. Osayleiskaava koskee niitä alueita, joilla on käyttötarkoituksmerkintä tai muu alueen käyttöä ohjaava merkintä.

Hakemuksen kohde sijoittuu Uudenmaan maakuntakaavassa taajamatoimintojen alueelle. Tuusulan yleiskaava 2040 -ehdotuksessa kohde on erillispientalovaltaiseksi osoitetulla alueella.

Kaavoitussuunnitelma 2019 - 2023

Valtuusto on kokouksessaan 10.12.2018 § 143 hyväksynyt kaavoitussuunnitelman vuosille 2019 – 2023. Kaavoitussuunnitelmaan on merkitty kärkihankkeena Lahelanpelto III -asemakaava, joka rajautuu Kissankellontiestä etelään. Kärkihankkeet ovat kaavoja, joiden valmisteluun panostetaan ensisijaisesti. Lahelanpelto III -asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa suurehko asuinalueen laajennus keskeisellä Lahelanpellon alueella. Samalla suunnitellaan uudistettavaan palveluverkkoon liittyen koulun sijoittamista alueelle.

Kaavoitussuunnitelma 2020-2024 on käsitelty kuntakehityslautakunnassa 11.9.2019 ja se etenee kunnanhallituksen kautta valtuustoon. Lahelanpelto III -asemakaava on esitetty edelleen kärkihankkeena.

Harkinta

Kissankellontien eteläpäädyssä olevalla puistoalueella ei ole merkitystä kunnan viherverkoston kannalta. Asemakaavamuutoksen laadinta pienelle puistoalueelle ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista. Kissankellontien eteläpuolelle laaditaan Lahelanpelto III -asemakaava. Asemakaavatyössä voidaan tarkastella Kissankellontien merkitys yhteytenä laajenevalle asuinalueelle. Lahelanpelto III -asemakaavatyössä tarkastellaan alueen maankäyttö suurempana kokonaisuutena, liittyen ympäröivään maankäyttöön ja muun muassa suunniteltuun uuteen koulutonttiin. Tässä yhteydessä voidaan harkita Kissankellontien päädyn puistoalueen ja ajoyhteyden ottamista mukaan asemakaavahankkeeseen.

Ehdotus

Esittelijä: Pia Sjöroos, kaavoituspäällikkö

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kuntakehityslautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle, että

- Kissankellontien jatkeena olevaa puistoaluetta ja sille mahdollisesti merkittävää ajoyhteyttä voidaan harkita tarkasteltavan Lahelanpelto III -asemakaavatyön yhteydessä.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Kunnanhallitus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 129

Hyvinvointikertomus 2017 - 2018 ja -suunnitelma 2019 - 2021, lausunto hyvinvointisuunnitelman luonnoksesta, KKL

TUUDno-2019-39

Valmistelija / lisätiedot:
Heidi Hagman

Liitteet

1 Hyvinvointisuunnitelma 2020-2021 luonnos 11.10.2019, KKL 30.10.2019

Perustelut

Laki ja kuntastrategia hyvinvointikertomuksen ja – suunnitelman pohjana

Kunnilla on lakisääteinen velvollisuus laatia laaja hyvinvointikertomus ja – suunnitelma valtuustokausittain. Hyvinvointikertomus- ja suunnitelma on yksi kunnan strategisista asiakirjoista, joka syventää, täsmentää ja toteuttaa kuntastrategian tavoitteita tuusulalaisten hyvinvoinnin edistämisen osalta. Hyvinvointisuunnitelma toimii jatkossa kokoavana asiakirjana erillisille hyvinvointia edistäville strategisille asiakirjoille. Hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuuteen kuuluvista erillisistä asiakirjoista on tarkoitus luopua. Hyvinvointisuunnitelmaa toteuttaa koko kuntaorganisaatio.

Kuntatasoisen hyvinvointikertomuksen- ja suunnitelman lisäksi tulee laatia alueellinen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma. Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja – suunnitelman laadinta käynnistyi kesällä Keusote-kuntayhtymän koordinoimana ja sen on määrä valmistua loppuvuodesta 2019. Alueellinen kertomus ja suunnitelma laaditaan Keusoten ja Keusote-kuntien yhteistyönä.

Hyvinvointikertomuksen ja – suunnitelman laadinnan eteneminen

Tuusulassa hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu käynnistyi tammikuussa 2019 ja valmistelutyö jaettiin kahteen osaan. Hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018 laadittiin keväällä 2019 ja syksyllä 2019 laaditaan hyvinvointisuunnitelma vuosille 2020-2021. Hyvinvointikertomus kertoo tuusulalaisten hyvinvoinnista ja sen menneestä kehityksestä useiden eri indikaattoreiden valossa. Hyvinvointisuunnitelmassa asetetaan hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet tuleville vuosille. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain. Hyvinvointisuunnitelman painopisteitä, tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan aina vuosisuunnittelun ja talousarvion laadinnan yhteydessä.

Hyvinvointikertomus vuosilta 2017-2018 koottiin poikkihallinnollisena yhteistyönä HYTE-ryhmän koordinoimana yhteistyössä toimialueiden, Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan sekä kunnassa toimivien vaikuttamistoimielinten (lapsi- ja perheasiain neuvosto, vammaisneuvosto, ikäihmisten neuvosto) kanssa. Kertomus perustuu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) suositukseen kunnan hyvinvointikertomuksen minimisisällöstä. Hyvinvointikertomus käsiteltiin lautakunnissa keväällä ja se hyväksyttiin valtuustossa 10.6.2019.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Hyvinvointisuunnitelman laadinta käynnistyi kesäkuussa jatkona hyvinvointikertomuksen laadinnalle. Hyvinvointisuunnitelmaa on laadittu osallistuvassa prosessissa ja vuoropuhelussa asukkaiden, yhdistysten, vaikuttamistoimielinten (nuorisovaltuusto ja neuvostot) ja HYTE-lautakunnan kanssa. Hyvinvointisuunnitelman luonnos on koottu poikkihallinnollisessa yhteistyössä HYTE-ryhmän toimesta.

Hyvinvointisuunnitelman luonnokseen toivotaan lautakuntien ja vaikuttamistoimielinten lausuntoja lokakuun aikana. Suunnitelmaa jalostetaan lausuntokierroksella saatujen kommenttien ja huomioiden pohjalta loka-marraskuun aikana. Hyvinvointisuunnitelma viedään HYTE-lautakunnan hyväksyttäväksi marraskuussa, josta se etenee valtuuston hyväksyttäväksi joulukuussa.

Hyvinvointisuunnitelman rakenne

Hyvinvointisuunnitelman rakenne ja tavoiteasetanta perustuu viiteen hyvinvoinnin näkökulmaan. Rakenne poikkeaa hyvinvointikertomuksesta, jossa tuusulalaisten hyvinvointia tarkasteltiin kohderyhmittäin. Hyvinvointisuunnitelman rakennetta haluttiin uudistaa, sillä hyvinvoinnin ilmiöt ja näkökulmat ovat monesti yhteisiä kohderyhmästä riippumatta.

1. Esipuhe
2. Yhteiskunnan megatrendit ja niiden vaikutus tuusulalaisten hyvinvointiin
3. Hyvinvoinnin näkökulmat - valtuustokauden tavoitteet ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteet
  - Yhdenvertaisuus, identiteetti ja elämänlaatu
  - Elämäntapa, esteettömyys ja osallisuus
  - Fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky
  - Ympäristö, liikenne ja turvallisuus
  - Kulttuuri, sivistys ja oppiminen
4. Yhteenveto ja seuranta

Ehdotus

Esittelijä: Jussi Rantala, talous- ja asiakaspalvelupäällikkö

Kuntakehityslautakunta päättää

- merkitä tiedokseen hyvinvointisuunnitelman luonnoksen.

Puheenjohtajan avattua keskustelun Jari Anttalainen esitti esityksen palauttamista valmisteluun ja lisätä seuraavan muutosehdotuksen:

- toimittaa huomiot 6.11 mennessä esittelijälle

Päätös

Puheenjohtaja Jari Anttalaisen ehdotuksesta lautakunta yksimielisesti päätti

- Palauttaa esityksen valmisteluun
- toimittaa huomiot 6.11 mennessä esittelijälle

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 130

Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus

Kuntakehitysjohtaja

hankintapäätös:

§ 60 LVI-tarkastajan palveluiden osto, 01.10.2019

muu päätös:

§ 61 Määräalan osto, Rykmentinpuisto, 01.10.2019

Maankäyttöpäällikkö

§ 82 Kiinteistön vuokraaminen, Peltokaaren asemakaava-alue, Jokela, 27.09.2019

§ 83 Kiinteistön vuokraaminen, Lahelanpelto II, Etelä-Tuusula, 27.09.2019

§ 84 Kiinteistön vuokraaminen, Lahelanpelto II, Etelä-Tuusula, 27.09.2019

§ 85 Kiinteistön myynti, Anttilanranta, Etelä-Tuusula, 04.10.2019

§ 86 BVG Housing Oy, AP-tontin 858-31-7420-17 vuokraaminen, Tähkäpään asemakaavan muutos alue, Kellokoski, 07.10.2019

§ 87 Kiinteistön vuokraaminen, Peltokaaren asemakaava-alue, Jokela, 07.10.2019

§ 89 Katualueen haltuunotto- ja korvaussopimukset, Riihitie ja osa Nahkurintietä, Hyrylä, 22.10.2019

§ 90 PihaKurre Ky, maa-alueen vuokraus kiinteistöstä 858-415-3-142 Kumpu, Tuomala, 22.10.2019

Ohjelmapäällikkö

hankintapäätös:

§ 5 Liikenteenohjaussuunnitelma Asuntomessuille, 15.10.2019

Ehdotus

Esittelijä: Marko Härkönen, kuntakehitysjohtaja

Kuntakehityslautakunta päättää, ettei mainittuja viranhaltijapäätöksiä oteta kuntalain 92 §:n nojalla kuntakehityslautakunnan käsiteltäväksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 131

Ilmoitusasiat

TUUDno-2018-1684

Kaavoituspäällikön julkipanolista 26.9.2019

Yleiskaavasuunnittelijan julkipanolista 26.9.2019

Kaavoituspäällikön julkipanolista 24.10.2019

Yleiskaavasuunnittelijan julkipanolista 24.10.2019

Valtuuston päätöksiä:

7.10.2019 § 126: Arviointikertomus 2018, toimialueiden ja kunnanhallituksen selvitykse arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista

7.10.2019 § 128: Kirkonkylän kampus, asemakaavan muutos

7.10.2019 § 129: Valtuuston kokoukset vuonna 2020

Kunnanhallituksen päätös:

14.10.2019 § 396: Tuusulan Moottorikerho ry, maa-alueen vuokraaminen kiinteistöstä 858-415-4-114, Tuomala

Maankäyttöpäällikön päätös 16.10.2019 § 88: Rykmentinpuiston kunnanosa nro 15, tonttijaon laatiminen korttelin 5739 tonteille nrot 1, 3 ja 4

Ehdotus

Esittelijä: Marko Härkönen, kuntakehitysjohdaja

Kuntakehityslautakunta päättää

- merkitä asiat tiedoksi

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 132

Muut asiat

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§125, §126, §127, §128, §129, §131

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.